

TOIMINTAKERTOMUS 2018

SISÄLLYSLUETTELO

1	TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS VUOTEEN 2018	3
2	STRATEGIASTA JOHDETTAVAT INDIKAATTORIT JA TIIVISTELMÄ STRATEGIAN 2016-2020 TOTEUTUKSESTA	4
3	SEURATOIMINTA	6
3.1	SEUROJEN TOIMINNAN TUKEMINEN	6
	Seurat, seurojen toiminta ja seuratyöntekijät	6
	Seurajohdon tukeminen	6
	Seurakehittäminen	7
3.2	LASTEN JA NUORTEN SUUNNISTUS	7
	Seuraohjaajien verkosto	8
	Koulutukset	8
	Tapahtumat ja -leirit	9
	Hippo- ja muit seurojen suunnistuskoulut, materiaalit	10
	Koulusuunnistus ja Sporttitetti	10
4	HUIPPSUUNNISTUS	11
4.1	OSAAMISEN KEHITTÄMINEN JA HUIPPSUUNNISTUKSEN TUKITOIMET	11
	Valmentajakoulutus	12
	Antidopingtyö	12
	OKM:n urheilija-apurahat ja OK:n tehostamistuki	13
4.2	VALMENNUS- JA MAAJOUKKUETOIMINTA	13
	Akateemialmennus ja alueet	14
4.3	ARVOKILPAILUT	15
	Suunnistus	15
	Hiihtosuunnistus	16
	Pyöräsuunnistus	17
	Tarkkuussuunnistus	18
5	TAPAHTUMAT	19
5.1	KILPAILUT	19
	Lisenssit, ranki ja IRMA	19
	Kansallinen kilpailutoiminta	20
	Nuorten pääkilpailut	21
	Suomen mestaruuskilpailut	21
	Jukolan ja Venlojen viesti sekä rastiviihot	23
	Kansainväliset arvokilpailut	23
	Aluemestaruuskilpailut sekä ratamestaritoiminta	24
5.2	HARRASTETAPAHTUMAT	24
	Rastilippu-palvelu	24
	Kuntosuunnistus	24
	MOBO	25
	Aikuisten harrastetoiminnan kehittäminen	26
5.3	KARTTATOIMINTA	26
	Karttaryhmä ja tiedotus	26
	Opetus- ja kulttuuriministeriön karttaraha	26
	Karttaprojektit	26
	Karttarekisteri sekä koulutus- ja tukitoiminta	27
	Karttasäännöt ja kansainväliset asiat	27
6	MARKKINOINTI JA VIESTINTÄ	27
6.1	MARKKINOINTI	28
	Yhteistyökumppanit	28
6.2	VIESTINTÄ	28
	Ulkoinen viestintä	28
	Suunnistaja-lehti	29
	Materiaalituotanto	29
	Sähköinen viestintä	29
7	HALLINTO	30
7.1	JÄRJESTÖTOIMINTA	30
	GDPR	30
	Liittokokous sekä liittovaltuoston ja -hallituksen kokoukset	30
	Työvaliokunta ja työryhmät	30
	Suunnistusalueet ja alueloiminta	31
	Muu järjestötoiminta	31

7.2	HENKILÖSTÖ.....	31
7.3	KANSAINVÄLINEN TOIMINTA	31
7.4	YMPÄRISTÖTOIMINTA.....	32
7.5	TALOUS	32
8	LIITEOSIO.....	33

Kansikuva Pirjo Valjanen

1 Toimitusjohtajan katsaus vuoteen 2018

Suunnistuksen MM-kilpailut järjestettiin Latvian Riikassa ja Siguldassa elokuussa. Kyseessä olivat viimeiset MM-kilpailut, jossa kilpailtiin sekä sprintti- että maastomatkat. Suomi sai kilpailuista yhden mitalin, kun Marika Teini suunnisti keskimatkalla hopeaa. Teinille tämä oli hieno jatko toukokuun EM-kilpailuille, joissa hän saavutti Euroopan mestaruuden keskimatkalla.

Hiihtosuunnistuksen päätapahtuma oli Bulgarian EM-kilpailut helmikuussa. Salla Koskela nappasi sprintissä pronssia. Sprinttiviestissä saavutettiin hopeaa joukkueella Marjut Turunen ja Tuomas Kotro. Miesten viestijoukkue Tuomas Kotro, Misa Tuomala ja Tero Linnainmaa suunnistivat pronssia.

Pyöräsuunnistuksen MM-kilpailut käytiin Itävallassa elokuussa. Suomi sai kilpailuista neljä mitalia. Jussi Laurila voitti kultaa yhteislähtökilpailussa ja Henna Saarinen sprintissä. Antonia Haga oli pitkän matkan hopealla ja naisten viestijoukkue Mervi Pesu, Antonia Haga ja Marika Hara saavuttivat pronssia.

Tarkkuussuunnistuksen MM-kilpailut kilpailtiin elokuussa Latviassa. Petteri Hakala voitti tempossa kultaa ja Antti Rusanen oli normaalikilpailussa pronssilla. Pinja Mäkinen, Sami Hyvönen ja Antti Rusanen ottivat viestissä pronssia.

Suomessa järjestettyjä kansainvälistä arvokilpailuja oli Kuortaneen urheiluopiston järjestämät opiskelijoiden MM-kilpailut. Eri lajeissa järjestettiin yhteensä 10 maailmanrankikilpailua (WRE). Loppuvuodesta jätettiin kansainväliselle suunnistusliitto IOF:lle hakemus suunnistuksen MM-kilpailuiden järjestämisestä vuonna 2023 tai 2025.

TV-näkyvyyden osalta vuosi oli historian toiseksi paras. Jukola, MM-kilpailut, maailmancup kokonaisuudessaan, kaksi suunnistuksen SM-kilpailua sekä suunnistuksen vuosikooste tulivat vuoden aikana YLE:n kanavilta.

Hyviä uusia avauksia toimintavuonna olivat Suunta huipulle -seuraohjelma sekä Olympiakomitean lanseeraama Tähtiseura -ohjelma. Tällaisella Olympiakomitean kanssa tehtävällä yhteistyöllä autetaan suunnistusseuroja toiminnan laadun parantamisessa.

Lisenssin lunastaneita suunnistajia oli 10 388, mikä oli -8% edellisvuoteen verrattuna. Lisenssisuunnistajien määrä vaikuttaa kilpailusuoritusten määrään. Kansallisissa kilpailuissa sekä eri lajien SM-kilpailuissa osallistujamäärät vähenivät edellisestä vuodesta. Käytännössä tämä heijastuu pienenevinä kilpailumaksutuottoina niin seuroille kuin liitollekin. Jukolassa tehtiin upea uusi osanottoennätyks, kun Hollolan supikoissa suunnisti 19 835 suunnistajaa. Viestiiliiga palasi Suunnistusvalmentajien toimesta kilpailukalenteriin yli 10 vuoden tauon jälkeen.

Kuntosuunnistuksiin kehitetty Rastilippu-palvelu avattiin eurojen ja suunnistajien käyttöön maaliskuussa. Vuoden aikana 99 seuraa vei tapahtumansa Rastilippuun ja tuloksia sinne kertyi yli 100 000 vuoden aikana. Ilmoittautumisia ja maksamisia palvelussa ei vielä paljon tehty.

Vuoden 2018 taloudellinen tulos päätyi reilusti negatiiviseksi, -122 949 euroa. Suurimmat syyt tähän olivat lisenssisuunnistajien määrän pienentyminen, mikä heijastuu monella tavalla tulopohjan pienentymiseen, sekä muutamien toimintojen arvioitua suuremmat kulut.

Helsingissä 1.3.2019

Mika Ilomäki
toimitusjohtaja

2 Strategiasta johdettavat indikaattorit ja tiivistelmä strategian 2016-2020 toteutuksesta

Tavoite	Indikaattori	Tavoite 2018	TOTEUMA 2018 ¹
Menestys	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Mitalilistot (kaikki lajit, aikuisten MM-kisat) ⇒ Huippuseurojen määrä ⇒ Palkattujen valmentajien ja seuratyöntekijöiden määrä 	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ top 3 ⇒ Kriteerit 2018 ⇒ Enemmän kuin 2017 	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ suunnistus 6. ⇒ hiihtosuunnistus 4. ⇒ pyöräsuunnistus 3. ⇒ tarkkuussuunnistus 4. ⇒ Kriteerit luotiin 2018. ⇒ Ei muutoksia. Päätoimisia alle 10 ja osa-aikaisia vajaa 30.
Näkyvyys	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Televisioaika ja katsojamäärät ⇒ Printti, web, someseuranta ⇒ Suunnistajan levikki /Tabletin levikki 	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Katsojamäärä isompi kuin 2017 ⇒ mediatalaa enemmän kuin 2017 ⇒ tablettilaskuva 	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ TV-aika vähemmän kuin 2017 mutta historian 2. parhaat luvut. ⇒ printtimediatila -2 % ⇒ web-media -7% ⇒ SSL somekanavat +17 % ⇒ Suunnistaja -255 tilausta / -6% ⇒ tablettilaukset +62 tilausta
Yhä useampi suunnistaa, suunnistuksesta hyvinvointia	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Suunnistussuoritusten ja tapahtumien määrä ⇒ Suunnistajien lukumäärä ⇒ Sinettiseurojen lkm 	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Kasvaa 10 % vuosittain ⇒ Laskentakriteerit määriteltyvä² ⇒ Kasvaa 	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ kuntosuunnistus -11 000 suoritusta / -3% ⇒ Lisenssit -850 hlöä / -8% ⇒ Sinettiseurat muuttuivat tähtiseuraksi. Määrä muuttui 32=> 29
Talous	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Liiton oman varainhankinnan %-osuus kaikista tuloiista³ ⇒ Yhteistyökumppani-sopimusten arvo € 	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ %-osuus isompi kuin 2017 ⇒ 20 000 € enemmän kuin 2017 	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ 51 % => 49 % ⇒ +33 000 €

¹ vihreä väri = kehitys positiivinen, punainen väri = kehitys negatiivinen, musta väri = kehitys neutraali.

² Suunnistajien määrän laskemiseen ainoat faktat ovat toistaiseksi lisenssisuunnistajien määrä ja myöhemmin Rastilipuun rekisteröityneiden suunnistajien määrä.

³ Tuotot yhteenlaskettuna lukuun ottamatta huippusuunnistuksen omavastuita ja julkista tukea OKM+OK jaettuna kokonaistuotoilla.

Tiivistelmä strategian 2016-2020 toteutuksesta

Suunnistuksen nykyistä strategiaa 2016-2020 on nyt toteutettu kolme vuotta ja strategiakautta on jäljellä kaksi vuotta. Tässä on peilattu hyvin tiiviisti strategian tavoitteita suhteessa toteumaan viimeisen kolmen vuoden aikana.

Suunnistus menestyy

Menestyksen osalta keskeinen tavoite on ollut nousta pysyvästi 3 parhaan maan joukkoon kaikissa lajeissa. Tässä on oltu selkeästi jäljessä erityisesti suunnistuksen osalta koko ajan. Hiihtosuunnistuksessa, pyöräsuunnistuksessa ja tarkkuussuunnistuksessa tilanne on ollut lähempänä tavoitetta. Suunnistuksen osalta on erityisesti miesten puolella käynnissä vahva sukupolvenvaihdos, mikä ei ole vielä realisoitunut menestykseksi. Seurojen kanssa on tehty onnistunutta yhteistyötä strategian mukaisesti mm. huippuseuraprojektiin puitteissa.

Suunnistus näkyy

Näkyvyys on toteutunut hyvin. Televisioitavat tuotteet Jukola, MM-kisat, maailmancup ja Huippuliiga ovat tarjonneet vuositasolla noin 50 tuntia YLE:n kanavilla lähetystä. Huippuliigan lopettaminen vuonna 2018 kuitenkin vähentää TV-näkyvyyttä jatkossa, kun vuonna 2019 ei ole tarjolla myöskään televisioitavia SM-kilpailuja. Suunnistajan levikkimäärä vähenee vuositasolla keskimäärin -6%, mutta tablettiluokat ovat kasvattaneet osaltaan lukijamäärää.

Yhä useampi suunnistaa

Keskeinen tavoite on ollut, että lajissa on enemmän suunnistajia ja suorituksia. Kuntosuunnistuksen osalta tavoite toteutuu hyvin ja sitä vahvistaa entisestään 2018 lanseerattu Rastilipu -palvelu. Keskeinen haaste Rastilipussa on nyt saada lisää rekisteröityneitä käyttäjiä ja Rastilipun kautta suoritettuja maksutapahtumia. Lisenssisuunnistajien määrä on strategiakaudella vähentynyt keskimäärin -5% vuodessa ja suurin pudotus tapahtui vuonna 2018. Kilpailutapahtumien joustavuutta lisätään tällä hetkellä mm. viime vuonna tehdyin laajan kyselyn pohjalta.

Suunnistuksesta hyvinvointia

Tavoite on, että suunnistus tunnetaan ympäristöystävällisenä, tasa-arvoisena ja hyvinvointia edistävänä lajina. Strategiakauden aikana liiton ympäristöohjeet on päivitetty ja liittohallitus on laatinut yhdenvertaisuussuunnitelman. Hyvinvoinnista voidaan todeta, että metsissä liikkumisen stressiä vähentävästä ja hyvinvointia parantavasta vaikutuksesta on uutisoitu tutkimustuloksia, joiden valossa myös suunnistus näyttää hyvin positiivisesti.

Talouden vahvistaminen

Strategian tavoite on talouden vahvistuminen ja lajin tapahtumien pysyminen järjestäjille taloudellisesti kannattavina ja houkuttelevina. Myös liiton taloudellisen riippuvuuden vähentäminen lisenssisuunnistajien määrästä ja julkisesta avusta on tavoitteena. Jukolan viesti on tällä hetkellä erinomaisessa kunnossa, niin järjestäjien kuin osallistujienkin näkökulmasta. Kansallisissa kilpailuissa kilpailujen keskimääräinen osallistujamäärä on puolestaan pudonnut lisenssisuunnistajien määrän vähentyessä. Tämän seurauksena seurat eivät ole yhtä halukkaita järjestämään kansallisia kuin aiemmin. Kilpailujen profiloinnilla ja joustavuuden lisäämisellä voidaan toivottavasti vaikuttaa tähän trendiin. Yhteistyökumppanien volyymi on kasvanut, mutta huolestuttavasti kilpailumaksujen, Suunnistajan tilaajien, lisenssisuunnistajien pudotus pienentänyt omaa varainhankintaa. OKM:n yleisavustus on pysynyt koko strategiakauden noin 850 000 euron tasolla.

Seuraavan vuodesta 2021 alkavan strategian päivitystyö tulee ajankohtaiseksi vuonna 2020.

3 Seuratoiminta

Seuratoimintayksikössä työskenteli vuonna 2018 seuratoimintapäällikkö Katja Kyckling ja nuorisopäällikkö Timo Saarinen, joka aloitti työssään vuoden alusta. Yksikön toiminnan kivijalan muodostivat seurojen tukeminen koulutuksin, materiaalein ja vuosittain järjestettävin tapahtumin. Lisäksi vuoden 2018 merkittäviä hankkeita olivat Olympiakomitean ja lajiliittojen yhteisen uuden Tähtiseura-laatuohjelman käyttöönotto lasten ja nuorten sekä huippu-urheilun osa-alueilla sekä koulusuunnistuksen Koulu kartalla –kehittämishankkeen toisen hankevuoden kehitystoimet. Koulu kartalla -hankkeen hankekoordinaattoriksi palkattiin Anu Uhotoinen 1.9. alkaen (työsuhde jatkuu 31.5.2019 asti).

Seuratoimintayksikön tukena toimi seuratoimintaryhmä, joka kokoontui vuoden 2018 aikana 2 kertaa. Tehtävien toteuttamiseksi seuratoimintayksikkö teki tiivistä yhteistyötä Olympiakomitean sidosryhmien kanssa.

3.1 Seurojen toiminnan tukeminen

Seurat, seurojen toiminta ja seuratyöntekijät

Vuoden 2018 lopussa Suomen Suunnistusliittoon kuului 333 seuraa, joissa oli vuoden 2018 seurakyselyn perusteella arviolta 40 000 henkilöjäsentä. Seurojen jäsenmäärä kasvoi hieman jo kolmatta vuotta peräkkäin, kun taas seurojen määrä laski edelleen. Jäsenmäärässä huomioitiin yleisseurojen osalta vain suunnistusjaoston jäsenmäärä. Seurakyselyn vastasi 147 seuraa (n. 44 % jäsenseuroista).

Taulukko. Jäsenseurat ja henkilöjäsenet (jäsenmäärät perustuvat arvioihin)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Jäsenseurat	371	360	349	342	340	343	338	333
Henkilöjäsenet	39 300	40 583	36 169	36 100	35 875	38 900	39 500	40 000
21-vuotiaat ja vanhemmat				24 700 68 %	23 700 66 %	25 700 66 %	26 860 68 %	27 200 68 %
20-vuotiaat ja nuoremmat				11 400 32 %	12 200 34 %	13 200 34 %	12 640 32 %	12 800 32 %

Seurakyselyyn vastanneista seuroista 65 % (v. 2017: 72 %) järjesti jäsenilleen lasten suunnistuskoulutoimintaa, 56 % (v. 2017: 56 %) lasten tai nuorten valmennustoimintaa, 31 % (v. 2017: 33 %) yli 20-vuotiaiden valmennustoimintaa ja 36 % (v. 2017: 43 %) yli 20-vuotiaiden muuta harjoitus-/harrastetoimintaa. 21 % (v. 2017: 17 %) vastanneista seuroista ei järjestä minkäänlaista harjoitustoimintaa seuran jäsenille. Aikuisten harjoitus- ja valmennustoimintaan osallistuu arviolta 6100 seuralaista (v. 2017 5800) ja lasten ja nuorten toimintaan noin 10 000 lasta ja nuorta (v. 2017 11 000). Seuroissa toimii arviolta 2200 ohjaajaa ja valmentajaa (v. 2017: n. 2000).

Jäsenilleen harjoitustoimintaa ja erityisesti lasten suunnistuskoulutoimintaa järjestävien seurojen määrä sekä toimintaan osallistuvien lasten määrä on hieman laskenut edelliseen vuoteen verrattuna. Sen sijaan harjoitustoimintaan osallistuvien aikuisten määrä on hieman kasvanut kuten myös ohjaajien ja valmentajien määrä. Seurojen järjestämät kuntosuunnistustapahtumat ja kilpailut on raportoitu tapahtumat-osiassa.

Seurakyselyn perusteella suunnistusseuroihin palkattujen seuratyöntekijöiden määrässä ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia viimeisten vuosien aikana. Päätoimisia työntekijöitä on edelleen alle 10 ja osa-aikaisia työntekijöitä vajaa 30. Lisäksi lähes 30 seuraa palkkaa nuoria kesätoihin tai muihin lyhyisiin työsuhteisiin.

Seurajohdon tukeminen

Seuratoimintayksikkö tukee seurajohtoa seuran johtamiseen ja kehittämiseen liittyen ja heille tiedotetaan ajankohtaisista seurojen toimintaan liittyvistä asioista seurakirjeellä. Seurajohdolle (puheenjohtajat, sihteerit, taloudenhoitajat ja yhteyshenkilöt) lähetettiin vuoden 2018 aikana 7 seurakirjettä, joissa kerrottiin ajankohtaisista seuratoiminnan asioista. Jakelussa oli ennen toukokuun 2018 GDPR:n voimaantuloa lähes 1400 sähköpostiosoitetta, mutta toukokuun jälkeen jakelulista pieneni puolella noin 700 sähköpostiositteeseen. Myös liiton nettisivuja ja sosiaalisen median kanavia käytettiin seurajohdolle viestimiseen.

Seurajohtamisen ja seurajohdon koulutuksia tarjoavat erityisesti liikunnan aluejärjestöt. Seuratoimijoita kannustetaan osallistumaan näihin koulutuksiin. Omia seurajohdon koulutuksia ei Suunnistusliitto järjestää.

Seuroja neuvotaan OKM:n seuratukihakemusten teossa ja hakemukset käsitellään seuratoimintayksikössä. Vuonna 2018 suunnistusseuroille myönnettiin seuratukea yhteensä 112 000€ (v. 2017: 152 800€, v. 2016: 79 500€, v. 2015: 128 500€). Tukea sai 12 seuraa (v. 2017: 19 seuraa, v. 2016: 10 seuraa, v. 2015: 14 seuraa).

Seurojen haettavissa on runsas joukko erilaisia ansiomerkkejä ja plaketteja ansioituneille seuratoimijoille. Vuonna 2018 seuratoimijoille myönnetyt ansiomerkit löytyvät liiteosiosta.

Seurakehittäminen

Seurojen kehittämisen painopiste vuonna 2018 oli Olympiakomitean, lajiliittojen ja aluejärjestöjen yhteisen uuden Tähtiseura-laatuohjelman lanseerauksessa. Tähtiseura-laatuohjelman tavoitteena on seuratoiminnan kokonaisvaltainen kehittäminen. Laatuohjelma auttaa seuroja kehittämään seuran johtamista sekä seuran itse valitsemia osa-alueita (lapset ja nuoret, aikuiset, huippu-urheilu) modernien toimintatapojen ja työkalujen avulla yhdessä asiantuntijoiden ja muiden laatuseurojen kanssa. Kehittämistyön tuloksena seura voi halutessaan tavoitella ohjelman tunnusta, Tähtimerkkiä. Tähtimerkin saaminen edellyttää auditointia.

Vuonna 2018 Suunnistusliitto oli Tähtiseura-ohjelman mukana lasten ja nuorten (ent. sinettiseuratoiminta) sekä huippu-urheilun osa-alueilla. Kevällä kaikilla vanhoilla lasten ja nuorten sinettiseuroilla oli mahdollisuus rekisteröityä Tähtiseuroiksi. 29 seuraa vaihtoivat sinetit Tähtimerkeksi, jotka luovutettiin seuroille Leimaus-leirin avajaisissa ja yhden seuran osalta Nuorten Jukolassa. Vuonna 2018 tasotettiin myös uusinta-auditointien aikatauluja ja kokeiltiin kahden seuran yhteisauditointeja. Uusinta-auditointeja tehtiin loppukesän ja syksyn aikana 13 seuraan (10 auditointilaisuutta). Näistä 11 seuraa sai oikeuden jatkaa Tähtiseuroina, kahden seuran osalta jäi vielä täydennettävä vuoden 2019 puolelle Tähtimerkin uusimiseksi. Tähtiseurat löytyvät liiteosiosta.

Tähtiseura-ohjelman ja seurakehittämisen työkaluna lanseerattiin syyskuussa Tähtiseura-verkkopalvelu. Verkkopalvelu toimii osana Suomisport-palvelua ja se on kaikille seuratoiminnan kehittämisenä kiinnostuneille seuroille avoin ja maksuton palvelu. Verkkopalvelua testattiin kahdessa viimeisessä auditoinnissa ja käyttöönnoton lanseerausta jatketaan vuonna 2019 myös uusien seurojen saamiseksi mukaan ohjelmaan. Olympiakomitean järjestämiä Tähtiseura-päiviä vietettiin lokakuussa Helsingissä, jonka Suunnistusliitto tarjosi lasten ja nuorten Tähtiseuroille ilmaisen osallistumisen kahdelle seuraedustajalle. Mukana oli 13 seuraedustajaa 8 eri seurasta.

Vuoden 2017 syksyllä käynnistynyt Suunta Huipulle -huippuseuraprojekti jatkettiin vuonna 2018 yhteistyössä huippusuunnistuksen ja Olympiakomitean kanssa. Huippuseuraprojekti nivoutui Tähtiseura-ohjelman huippu-urheilun osa-alueeseen. Suunnistuksen huippu-urheilun laatutekijät työstettiin kesän 2018 aikana kuuden pilottiseuran kanssa. Pilottiseuroille annettiin mahdollisuus tulla auditoiduki huippu-urheilun Tähtiseuroiksi projektin päätyttyä joulukuussa 2018 ja tammikuussa 2019. Huippuseuraprojektista raportoidaan tarkemmin huippusuunnistuksen osiossa.

Seuroille tarjottiin vuonna 2018 myös maksuttomia Hyvä seura -kehitys- ja sparraushankkeita, joissa Suunnistusliiton seurasparraajan johdolla seuralla on mahdollisuus saada tukea seuran toiminnan arvioimiseen, suunnittelun ja kehitystoimien toteuttamiseen. Hankkeet toteutuivat seurojen tilauksesta. Vuoden 2018 aikana Hyvä Seura -kehityshanke käynnistettiin yhdessä seurassa (v. 2017: 2 seurassa, v. 2016: 1 seurassa). Hyvä Seura -toiminta päätettiin lopettaa vuoden 2018 loppuun ja keskittää seurojen toiminnan tukeminen jatkossa Tähtiseura -ohjelman kautta.

3.2 Lasten ja nuorten suunnistus

Lasten ja nuorten suunnistus on yksi merkittävin osa-alue seurojen toiminnassa. Seurakyselyyn vastanneista seuroista 65 % järjesti jäsenilleen lasten suunnistuskoulutoimintaa ja 56 % lasten tai nuorten valmennustoimintaa. Lisäksi seurakyselyn mukaan seurojen toimintaan osallistuu arviolta noin 10 000 lasta ja nuorta. Vaikka lasten suunnistuskouluja järjestävien seurojen määrä on hivenen laskenut edellisestä vuodesta, on lasten ja nuorten määrä pieniä heilahduksia lukuun ottamatta pysynyt useita vuosia jo samalla tasolla (v. 2017: 11 000, v. 2016 :10 000). Myös Leimaus -leirin, VOL -leirien ja yläkoululeirityksien osallistujamäärät ovat edelleen hyvällä tasolla, mistä lisää alempaan.

Lasten ja nuorten lisenssimäärät jatkoivat laskuaan myös vuonna 2018. Lasten ja nuorten lisenssejä lunastettiin 4170 kpl, mikä on noin 12 % vähemmän kuin vuonna 2017. Licenssitaulukot löytyvät Tapahtumat -osiosta. Seurojen toiminnassa on kuitenkin mukana yhä enemmän sellaisia lapsia ja nuoria, jotka eivät osallistu kilpailutoimintaan ja joille ei seuran puolesta enää lunasteta lisensiä kuten aikaisemmin on ollut tapana. Näiden osallistujien aktivointi myös kilpailutoimintaan on jatkossa tärkeätä tarjoamalla kiinnostavia tapahtumia.

Seuraohjaajien verkosto

Vuosien saatossa on lasten ja nuorten seuraohjaajista rakentunut kattava verkosto. Verkosto muodostuu seurojen lasten ja nuorten ohjaajista, ohjaaja- ja tason 1 valmentajakoulutuksiin osallistuneista ja muista lasten ja nuorten toiminnasta kiinnostuneista. Seuroille ja seuraohjaajille tiedotettiin ajankohtaisista asioista nuorisotoiminnan nettisivulla, liiton sosiaalisen median kanavissa ja sähköisellä Nuori Suunta -uutiskirjeellä. Uutiskirjeitä lähetettiin vuoden aikana 6 kpl. Uutiskirjeen lähetysositteistossa oli ennen toukokuun 2018 GDPR:n voimaantuloa reilu 2000 saajaa ja tämän jälkeen noin 800 tilaajaa.

Seuraohjaajien verkostolle on myös oma ”nuorten ohjaus ja valmennus suunnistusseurassa” -ryhmä Facebookissa. Ryhmä toimii vapaamuotoisena keskusteluryhmänä ja sen kautta voi nopeasti jakaa ajankohtaisia lasten ja nuorten toimintaan liittyviä artikkeleja, uutisia ja tiedotteita. Ryhmässä on noin 270 jäsentä.

Seuraohjaajien vuotuinen, 20. kerran järjestetty Ohjaajatapaaminen järjestettiin Kisakallion urheiluopistolla 27.–28.1.2018 yhdessä Valmennusseminaarin kanssa. Ohjaajatapaamiseen osallistui 25 seuraohjaajaa 13 eri seurasta.

Koulutukset

Ohjaaja- ja tason 1 valmentajakoulutukset

Seurojen tilauksesta järjestetään Tervetuloa ohjaajaksi -koulutuksia, Nuori Suunta -ohjajakoulutuksia ja Nuorten seuravalmennus suunnistusseurassa eli tason 1 valmentajakoulutuksia. Tervetuloa ohjajakoulutus on 3 tunnin koulutus. Nuori Suunta -ohjajakoulutus ja tason 1 valmentajakoulutus on kahden viikonlopuun mittainen koulutus, jonka välissä on välitehtävä.

Ohjaaja- ja valmentajakoulutuksia toteuttavat liiton kouluttajat, jotka löytyvät liiteosiosta. Kouluttajatiimi haettiin keväällä 2018 uusia kouluttajia samalla kun päättiin yhteistyössä FSO:n kanssa alkaa tarjoamaan ohjaaja- ja valmentajakoulutuksia myös ruotsiksi. Kouluttajatiimissä aloitti syksyllä 2018 viisi uutta kouluttajaa, joista osa pitää koulutuksia myös ruotsiksi. Kouluttajatiimin kanssa kokoonnuttii syyskuussa Vierumäelle, jossa kouluttajille järjestettiin Vierumäen valmentajakouluttajan johdolla kouluttajakoulutusta.

Vuonna 2018 ohjaaja- ja valmentajakoulutuksiin osallistuvien määrät pysivät edellisen vuoden tasolla. Tervetuloa ohjaajaksi -koulutuksia järjestettiin kahdella eri paikkakunnalla. Nuori Suunta -ohjajakoulutuksiin osallistui edellistä vuotta enemmän osallistujia, kun taas tason 1 valmentajakoulutuksien osallistujamäärässä oli pieni laskua edelliseen vuoteen verrattuna. Kaiken kaikkiaan ohjaaja- ja valmentajakoulutuksiin osallistui 114 osallistujaa (v. 2017 111 osallistujaa). Koulutuksiin osallistuneiden määrät näkyvät alla olevassa taulukossa.

Lasten ja nuorten ratojen laatimin -koulutukset

Lasten ja nuorten ratojen laatimin -koulutuksia järjestetään kevättalvisin yhteistyössä suunnistusalueiden kanssa. Koulutus on myös seurojen tilattavissa. Suunnistusliitossa koulutuksen sisällöstä vastaa tapahtumayksikkö ja koulutusten järjestelyistä seuratoimintayksikkö. Koulutuksia toteuttavat liiton kouluttajat (liitteessä). Helmikuussa lasten ja nuorten ratojen kouluttajille sekä alueellisille lasten ratojen valvojille järjestettiin koulutusilta ennen kevään koulutuksia.

Lasten ja nuorten ratojen laatimin -koulutuksien osallistujamäärät palasivat vuonna 2018 edellisen vuoden ennätysoallistujamäärän jälkeen aikaisempien vuosien tasolle reiluun 100 osallistujaan (v. 2017 yli 200 osallistujaa). Vuonna 2017 otettiin IRMA -palvelussa käyttöön tähtimerkintä, joka lisätään niille kilpailuille, joissa lasten ratamestari on käynyt lasten ja nuorten ratojen laatimin koulutuksen. Tämä mahdollisesti lisäsi vuonna 2017 lasten ratamestareiden kiinnostusta osallistua koulutukseen.

Taulukko: Koulutuksiin osallistuneet 2010–2018 (O = osallistujat, S = seurat). Huom: taulukosta on otettu pois koulutukset, joita ei enää järjestetä, mutta osallistujamäärät näkyvät edelleen vuosien 2010–2016 kokonaisluvuissa viimeisellä rivillä.

Koulutus	2010		2011		2012		2013		2014		2015		2016		2017		2018	
	O	S	O	S	O	S	O	S	O	S	O	S	O	S	O	S	O	S
Tervetuloa ohjaajaksi	18		47	4	67	10	9	2	34	6	77	17	22	4			17	4
Ohjaaja-koulutus	185	47	129	32	79	21	201	46	110	36	51	12	91	23	31	10	56	13
Valm.koul. Taso 1									129	32	82	27	55	26	80	23	41	11
Lasten radat koulutus	118	57	119	55	97	46	149	66	119	47	143	58	131	42	221	80	111	50
Ohjaaja-tap.	77	28	48	29	53	28	44	22	40	25	21	16	30	12	21	13	25	13
Osallistujia yht.	547		477		455		497		443		374		329		353		250	

Tapahtumat ja -leirit

Leimaus-leiri

Järjestyksessään 17. Leimaus-leiri järjestettiin Kisakallion urheiluopistolla Lohjalla 4.–7.6.2018. Leirin järjestäjinä toimivat Kisakallion urheiluopisto, Espoon Suunta ja Hiidenkertäjät. Leirille osallistui yhteensä 1657 leiriläistä, joista 394 ohjaajaa ja 1263 lasta ja nuorta. Leimaus-leirin valvojana toimi Antti Turkki. Tiedonsiirtopalaveri tulevien järjestäjien kesken pidettiin 3.11.2018 Imatran Kylpylässä. Vuoden 2018 aikana myönnettiin myös seuraavat leirien järjestelyoikeudet Kuopioon (2021) ja Tampereelle (2022).

Taulukko: Leimaus-leirin osallistujamäärät 2008-2018

2008	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
1231 Ikaalinen	1286 Rauhalahti	1134 Kisakeskus	1738 Sotkamo	1461 Vierumäki	1396 Ounasvaara	1508 Tanhuvaara	1787 Ikaalinen	1709 Kuortane	1657 Kisakallio

VOL -leirit

Suunnistuksen VOL-leirit järjestettiin Vuokatin urheiluopistolla ja Kisakeskuksen urheiluopistolla 18.-21.6.2018. Leirit järjestettiin maanantaista torstaihin eli päivän lyhyempinä kuin aikaisempina vuosina. Valinnat leireille tehtiin kahdessa erässä joulukuussa 2017 ja toukokuussa 2018. Valittujen kokonaismäärä oli 159, joista leirille osallistui 103 nuorta (65 % valituista).

Taulukko: Kesän VOL-leirille osallistuneet 2006 – 2018

2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
112	124	121	122	110	127	130	111	99	100	103

Hiihtosuunnistuksen VOL-leirin 2018-2019 järjestelyistä vastasi Santasport Lapin Urheiluopisto ja leiri järjestettiin 1.-4.1.2019 Rovaniemellä. Leirille kutsuttiin hiihtosuunnistuksen rankin perusteella 15 vuotta täyttäneitä, mutta leiri oli avoin kaikille lajista kiinnostuneille 15–18-vuotiaille nuorille. Osallistuja oli 35 kpl, joka oli leirin maksimimäärä. Kiinnostus leiriä kohtaan oli runsasta.

Muut nuorten leirit ja tapahtumat

Suunnistusliiton muita nuorten leirejä ja tapahtumia olivat vuonna 2016 käynnistynyt yläkoululeiritys 14–15-vuotiaille sekä nuorten kilpailutapahtumat Nuorten Jukola ja Kultainen kompassi -cup. Yläkoululeirityksestä vastaa Huippusuunnistusyksikkö ja Nuorten Jukolasta sekä Kultainen kompassi -cupista Tapahtumayksikkö.

Hippo- ja muut seurojen suunnistuskoulut, materiaalit

Osuusspankin kanssa solmittu kolmivuotinen yhteistyösopimus vuosille 2018–2020 mahdollisti seuroille suunnistuskoulun toteuttamisen Hippo-suunnistuskouluna. Sopimuksen puitteissa seurat, jotka solmivat yhteistyösopimuksen paikallisen osuusspankin kanssa, saivat veloituksetta käyttöönsä liiton valmistamaa koulutus- ja markkinoimateriaalia. Vuonna 2018 mukana oli 30 pankkia, joiden toimialueilla yhteistyö toteutui 40 seuran kanssa. Seurojen määrässä tapahtui pudotusta, koska osa aiemmin mukana olleista seuroista ei enää toteuttanut suunnistuskouluja ja muutamat seurat yhdistivät aiemmin omat suunnistuskoulunsa yhdeksi yhteiseksi Hippo-suunnistuskouluksi. Materiaalin uudistaminen vuodelle 2019 käynnistettiin sopimuksen mukaisesti.

Kaikkien seurojen lasten ja nuorten toimintaan ja suunnistuskoulujen käyttöön tarjotaan ohjeita, oppaita, materiaaleja ja pikkupalkintoja. Osa näistä on saatavilla ja ladattavissa liiton nettisivuilla, osa taas on tilattavissa nettisivujen kautta seuratoimintayksiköstä maksutta tai pienä maksua vastaan.

Koulusuunnistus ja Sporttitetti

Suunnistusliitto jatkoi vuonna 2017 aloitetun koulusuunnistushankkeen toteutusta. Hanke sai OKM:n tukea toiselle hankevuodelle 20 000€, mikä oli haettua summaa pienempi. Konkreettisten toimenpiteiden toteutus painottui kevästä vuoden loppuun, jolloin hanke sai myös nimen: Koulu kartalla – suunnistaen lisää liikettä. Hankkeen etenemisestä vastasi nuorisopäällikkö ja 1.9.-31.12. välille palkattiin käytännön toimista vastaavaksi hankekoordinaattori, jonka työsuhde jatkuu kevääseen 31.5.2019 saakka. Hankkeen ohjausryhmänä toimi aiempi koulusuunnistuksen kehittämisryhmä, joka kokoontui varsinaisesti kerran vuoden aikana ja lisäksi ryhmälle tiedotettiin sähköpostilla toimien etenemisestä. Viimeisen hankevuoden tukihakemus jätettiin OKM:lle marraskuun lopussa.

Koulu kartalla- hankkeen toimia olivat uusien opetusmateriaalien suunnittelu ja laadinta sekä uusien nettisivujen avaaminen. Lisäksi kesällä mukaan haettiin pilottiseuroja, joiden kanssa yhteistyössä laaditaan ja toteutetaan oppilastapahtumia keväällä 2019 sekä mallinnetaan seura-koulu -yhteistyötä. Piloteiksi lähtivät mukaan IF Minken, Kalvolan Keihäs, Kokkolan Suunnistajat, Olavin Rasti, Vaasan Suunnistajat, Valkeakosken Haka ja Vehkalahden Veikot. Opetusmateriaalia tuotettiin videoiksi koulukartalla.fi -sivulle ja julkautettiin vuoden aikana eri verkostojen kautta toteutetuissa opettajien koululuksissa ja oppilastapahtumissa. Opettajien koululuksia toteutettiin valtakunnallisesti viidessä eri tilaisuudessa yhteensä 11 kpl ja niillä tavoitettiin yhteensä 250 opettajaa. Oppilastapahtumissa liitto oli mukana pääkaupunkiseudulla kahdessa eri tapahtumassa, joissa liikutettiin yhteensä noin 220 lasta. Lisäksi hankkeen pilottiseurat järjestivät omia tapahtumiaan.

Suunnistusliitto jatkoi mukana vuonna 2017 alkaneessa, Nuorten Akatemian koordinoimassa, Sporttitetti-hankkeessa yhdessä 17 muun lajiliiton ja liikuntajärjestön kanssa. Sporttititin ideana on, että nuori suorittaa TET-jakson liikuntaseurassa tai koulussa yhteistyössä seuran kanssa ja kartuttaa kokemusta ja tietämystään liikunta-alan työtehtävistä ja uramahdollisuuksista. Suunnistuksessa hankkeen toisessa vaiheessa oli mukana viisi seuraa: Espoon Akilles, Kuopion Suunnistajat, Lappeen Riento, OK Trian ja Tampereen Pyrintö. Kukin seura toteutti mahdollisuksiensa mukaan Sporttititin ja raportoi Nuorten Akatemialle. Suunnistusliitto on mukana myös viimeisenä hankevuonna 2019, jolloin seuroja kannustetaan hyödyntämään Sporttitettiä ja tarjoamaan toimintamallia omassa seurassaan.

4 Huippusuunnistus

Huippu-urheilun päätoimisina työntekijöinä toimivat vuonna 2018 huippu-urheilupäällikkö Katri Lindeqvist, suunnistuksen päävalmentaja Petteri Kähäri sekä kolme nuorten olympiavalmentajaa Antti Harju, Antti Örn ja Jari Sipilä. Hiihtosuunnistuksen päävalmentaja Jarkko Urpalainen toimi osa-aikaisella työsuhdeella (50 %). Lisäksi mukana huippusuunnistustoiminnassa oli noin 10 maajoukkue-/ryhmävalmentajaa (oto) ja noin 20 valmennuksen tukihenkilöä (oto).

Suunnistusliiton huippu-urheilun linjauskista ja toiminnan kehittämisestä vastaa huippu-urheilupäällikön johdolla lajin valmennusjohto luottamushenkilöistä koostuvan huippusuunnistusryhmän ja lajien kehittämisyhmiä tukemana. Huippusuunnistusryhmän esittelijänä ja suunnistuksen johtajana toimii huippu-urheilupäällikkö. Huippusuunnistuksen valmennusjärjestelmä käsittää 1) maajoukkue- ja valmennusryhmätoiminnan, 2) Kolme suunnistuksen urheiluakatemialvalmennuskeskusta 3) yläkoululeirityksen 4) seuravalmennuksen ja 6) valmentajakoulutuksen.

Huippusuunnistuksen merkittäviä kumppaneita ovat olleet Helsingin, Tampereen ja Turun urheiluakatemiat ja -oppilaitokset, valmennuskeskus Kisakallion Urheiluopisto, Puolustusvoimien Urheilukoulu, huippusuunnistukseen panostavat seurat, Suomen Olympiakomitean Huippu-urheiluysikkö ja Suomen urheilun eettinen keskus.

Suunnistuksen strategiassa suunnistuksen menestyksen tavoitelana on olla kolmen parhaan maan joukossa kaikissa lajeissa. Vuonna 2018 Suomi oli maiden välisissä MM-mitalitaistoissa suunnistuksessa sijalla 6., pyöräsuunnistuksessa sijalla 3., tarkkuussuunnistuksessa sijalla 4. ja hiihtosuunnistuksen EM-mitalitilastoissa sijalla 4.

Huippu-urheilun kokonaiskulut olivat hieman korkeammat kuin edellisvuosina.

4.1 Osaamisen kehittäminen ja huippusuunnistuksen tukitoimet

Huippusuunnistuksen strategian mukaisia tavoitteita vietin eteenpäin Suunta Huipulle -ohjelman nimissä seuraavin tavoittein:

- yhteisen valmennuslinjan edistäminen (Vauhtia, taitoa, kanttia! –suunnistajan polku nuoruudesta huipputasolle valmennuslinjauksen jalkauttamista käytäntöön)
- parhaat parhaassa valmennuksessa (parhaiden ja tulevaisuuden talenttien valmennuksellisen tuen tehostaminen)
- huippuseuraprojekti (seuravalmennuksen kehittäminen kansainväliseen kilpailuun tähtääväksi toiminnaksi, yhteinen visio ja valmennuslinjaus liitolla ja seuralla)
- kilpailujärjestelmän kehittäminen (kansainvälistä kilpailukalenteria ja vaatimuksia tukevaksi)
- näkyvyyden ja valmennuksellisen viestinnän kehittäminen

Vauhtia! Taitoa! Kanttia! -suunnistajan polku nuoruudesta huipputasolle valmennuslinjauksen jalkauttaminen käytäntöön valmennusjärjestelmän eri tasoilla eteni Suunta Huipulle -seuraohjelman nimissä. Huippuseuraprojektiin pilottiseurojen kanssa luotiin suunnistuksen huippu-urheilun Tähtiseuran peruskriteerit ja laatuotteikit, jotka ilmentävät huippuseuravalmennuksen sisältöjä. Pilottiseurojen kehittämistyöstä viestittiin avoimesti ja jaettiin kehittämistyökaluja kaikkien seurojen käyttöön mm. Suunnistusliiton sivujen ja Facebookin -välityksellä sekä Valmennusseminaarissa. Vuoden vaihteessa joulu-tammikuussa kolme ensimmäistä seuraa auditointiin huippu-urheilun Tähtiseuroiksi.

Suunta Huipulle -seuraohjelmaa toteutettiin yhteistyössä seuratoimintayksikön ja Olympiakomitean kanssa. Ohjelman tarkoituksena on edistää liiton ja seurojen yhteistyötä sekä nostaa esille seuravalmennuksen merkittävää roolia suunnistajan polulla kohti kansainvälistä menestystä. Ohjelmassa tuettiin seurojen valmennustoiminnan ja organisaation kehittymistä huippu-urheilua ja urheilijoiden kansainvälisiä menestystavoitteita tukevaksi. Pilottiseurat Espoon Suunta, Helsingin Suunnistajat, MS Parma, OK Trian, Paimion Rasti ja Tampereen Pyrintö kokoontuivat vuoden 2018 aikana neljään työpajaan, joista yksi oli yhteinen harjoitusleiri Pajulahdessa. Puolitoista vuotta kestään pilottivaiheen aikana seuroissa työstettiin kehittämistehtäviä liittyen valmennustoimintaan, suunnistajan polkuun, seuran johtamiseen ja seuran toimintaedellytyksien kehittymiseen. Pilottiseuroille tehtiin seurapareina myös sparauskäynnit, jotka sisälsivät harjoitustilanteen seuraamisen ja sparauskeskustelun huippu-urheilun Tähtiseuran laatuotteiköihin peilaten. Seurasparrauksia toteuttamassa oli 2-3 henkilöä seuraavista: Pekka Nikulainen, Janne Salmi, Anna Kirjavainen, Ippe Natunen, Katri Lindeqvist, Katja Kyckling ja Timo Saarinen.

Valmennusjärjestelmässä valintavaiheen Kasva urheilijaksi -ohjelman mukaisia tavoitteita edistäävä yläkoululeiritys toteutettiin suunnistuksen osalta Kisakalliossa, Varalassa, Vuokatissa, Vöyrillä ja syksyllä 2018 uutena mukaan tuli Tanhuvaaran urheiluopisto. Mukana leiritysohjelmassa oli koko maassa noin 100 nuorta. Yläkoululeiritys on osa Olympiakomitean yläkouluelohjelmaa, jonka tarkoituksena on nuorten urheilijoiden tukeminen koulun ja urheilun yhteensovittamisessa. Painopisteenä leiritysjärjestelmässä ovat koulu ja opiskelu, elämäntaidot sekä urheilullinen kehittyminen.

Kilpailujärjestelmän kehittämiseksi perustettu huippukilpailuiden tukiryhmä kokoontui huhtikuussa 2018 ja kävi kesän ja syksyn aikana vuoropuhelua maajoukkuevalmennuksen kanssa vuoden 2019 kilpailukalenterin suunniteluun liittyen.

Valmentajakoulutus

Suunta Huipulle -kurssi, taso 2 -valmentajakoulutus, järjestettiin Kisakallion ja Vuokatin urheiluopistoilla vuoden 2017-2018 aikana. Koulutuksiin osallistui yhteensä 15 valmentajaa Kisakalliossa ja 4 valmentajaa Vuokatissa. Valmentajakoulutusten lähijaksojen yhteydessä järjestettiin 2 kpl Suunta Huipulle -leirejä. Syksyllä 2018 Suunta Huipulle -leiri jätettiin järjestämättä ohjelman uudelleen suunnittelun vuoksi. Uudistaminen liittyi Suunta Huipulle -seuraohjelman (huippuseuraprojektiin 2-vaihe) integroiminen Suunta Huipulle -valmentajakoulutukseen ja -leiritykseen.

Kisakallion urheiluopisto järjesti pilotikokeiluna yläkoululeirivalmentajille mahdollisuuden suorittaa Valmentajan ammattitutkinto (VAT, taso 4) osana leiritysohjelmaa. Kisakallion suunnistusleirivalmentajat Elina Lammi, Otto Loukkalahti ja Arttu Syrjäläinen aloittivat koulutuksen syksyllä 2018. Lisäksi VAT:n aloittivat vuonna 2018 Tapani Partanen ja Anna Ojapalo. Katri Lindeqvist suoritti valmiiksi Veat -koulutuksen ja Harri Koski VAT-koulutuksen (molemmat taso 4).

Suunnistusvalmennusseminaari järjestettiin Kisakallion urheiluopistolla tammikuun lopussa. Seminaarin johtavana teemana oli Vauhtia! Taitoa! Kanttia! käytännön valmennuksessa. Valmennusseminaarin ja Ohjaatatapaamisen sisältöjä yhdistettiin. Ensisisäisesti valmennusseminaariin osallistuvia oli 55. Seminaarin kanssa rinnan järjestettiin myös aikuisten ja nuorten maajoukkueleirit suunnistuksessa ja pyöräsuunnistuksessa.

Taulukko: Valmentajakoulutuksen määräät 2012–2018.

Valmentajakoulutuksen määräät	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Taso 2 / osallistuneet	14	16	17	-	14	19	
Taso 2 / tutkinnon suorittaneet	14	-	17	-	14	-	19
Taso 3 / osallistuneet	-	16	-	16	-	-	-
Taso 3 / tutkinnon suorittaneet	-	13	-	16	-	-	-
Taso 4 / osallistuneet	4	5	5	-	2	3	5
Taso 4 / tutkinnon suorittaneet	1	2	2	3	2	-	2
Taso 5 / kirjoilla (JYY)	9	8	n. 10	n. 10	n. 10	n. 10	n.10
Taso 5 / tutkinnon suorittaneet	1	?	?	?	?	?	?
Suunnistusvalmennusseminaari	73	72	107	119	40	45	55

Antidopingtyö

Suunnistusliiton antidopingohjelma on osa liiton eettistä toimintaa. Toiminnassaan liitto korostaa eettisesti ja moraaliseksi kestävä elämänarvoja, mitä sen harjoittama antidopingtyö osaltaan tukee. Ohjelma on huomioitu liiton strategiassa vuosille 2016–2020.

Vuoden 2018 lopussa Suomen urheilun eettinen keskus arvioi lajiliittojen antidoping -ohjelmat. Tutkimus toteutettiin lajiliitoille Internet-kyselynä (itsearvio) kesällä 2018, jonka jälkeen SUEK ry arvioi lajiliittojen antamien itsearvioiden toteutumista vuoden 2018 aikana. Yhteensä 77 lajiliittoa vastasi kyselyyn ja SUEK arvioi liitoista ne, joilla oli olemassa antidopingohjelma (75 kpl). Suunnistusliiton antidoping -ohjelma ja sen toteuttaminen arvioitiin huipputasolle.

Suunnistusliiton valmennusryhmiin kuuluvien urheilijoiden ja edustustehtäviin valittujen urheilijoiden sopimuksissa, valmentajien ja maajoukkueiden tukihenkilöstön sopimuksissa sekä yritysten kanssa tehtävissä yhteistyösopimuksissa on antidopingpykälä. Liitto järjestää antidopingkoulutusta eri kohderyhmissä. Antidopingkoulutus on oleellinen osa maajoukkueiden ja valmennusryhmien toimintaa sekä valmentaja- ja

ohjaajakoulutusta. Suunnistusliiton tavoitteena on viestinnällään lisätä eri kohderyhmien antidopingtietoisuutta sekä kasvattaa valmiutta tehdä eettisesti kestäviä valintoja urheilussa.

Suunnistusliiton ryhmissä olevia urheilijoita on myös tiedotettu Et ole yksin -palvelusta. Kyseessä on auttava puhelin, jonka tavoitteena on vähentää ja ennaltaehkäistä kiusaamista, epäasiallista käytöstä, seksuaalista häirintää ja kaikenlaisen väkivallan kokemuksia urheilussa.

Taulukko: Suunnistuksen, hiihtosuunnistuksen ja pyöräsuunnistuksen testaus Suomessa vuosina 2012–2018.

Vuosi	WADA/IOF		SUEK/ADT		
	kilpailun ulkopuolistet	kansainväiset kilpailut	kilpailun ulkopuolistet	kilpailut	YHTEENSÄ
2012	2	7	33	39	81
2013	1	9	37	30	77
2014	2	8	28	34	72
2015	1	12	23	15	51
2016	0	7	42	21	70
2017	0	13	32	28	73
2018	(ei tiedossa 18.3.)		30	26	

OKM:n urheilija-apurahat ja OK:n tehostamistuki

Opetus- ja kulttuuriministeriön urheilija-apurahat

Kaikkiaan seitsemän suunnistajaa ja yksi hiihtosuunnistaja saivat opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämän urheilija-apurahan vuodelle 2018. Tämä oli kaikkien aikojen suurin suunnistajien saama kokonaispotti valtion urheilija-apurahaa.

- 10 000 euroa: Venla Harju, Merja Rantanen ja Marika Teini
- 6 000 euroa: Sari Anttonen, Anna Haataja, Olli Ojanaho, Fredric Portin ja Salla Koskela

Olympiakomitean tehostamistuki

Suomen Olympiakomitean Huippu-urheiluyksikön (HUY) myöntämät suora taloudellinen valmennuksen tehostamistuki huippusuunnistukselle oli yhteensä 94 000 euroa (2017 90 000€, 2016 105 000 euroa).

- Yksilötuet 17 000€
 - o 5 000 euroa: Venla Harju
 - o 3 000 euroa: Marika Teini, Fredric Portin
 - o 4 000 euroa: Olli Ojanaho
 - o 2 000 euroa: Anna Haataja
- Terveysturvavakuutukset yhteensä 12 600 euroa: Anna Haataja, Venla Harju, Olli Ojanaho, Fredric Portin, Merja Rantanen ja Marika Teini.
- Lajin huippuvalmennuksen tehostamistuki 19 400 euroa
- Nuorten olympiavalmentajatuki yhteensä 45 000 euroa: Antti Harju/Tampere, Jari Sipilä/Turku ja Antti Örn/Helsinki.

Huippu-urheiluyksikkö (HUY) jakoi vuonna 2018 tukea uusin kriteerein. Suunnistus pysyi mukana tukiohjelmassa ja luokiteltiin kansainvälisen tason lajen tukiohjelmaan.

4.2 Valmennus- ja maajoukkueetoiminta

Suunnistuksen huippuvaiheen ohjelma sisältää päivittäisharjoittelua tukevan akademiavalmennuksen (Turku, Tampere, Helsinki), maajoukkueurheilijoiden kotiharjoittelun sparraamisen ja yhteistyön henkilökohtaisten valmentajien kanssa sekä maajoukkueleirityksen kaudella 2018 seuraavasti:

- aikuisten mj-leiritys koti- ja ulkomailla n. 50 vrk
- aikuisten kv. arvokilpailumatkat n. 25 vrk ja niihin liittyvät kilpailuennakot

- Nuorten maajoukkueleiritys, josta valtaosa ulkomailla n. 40 vrk
- Nuorten kv. kilpailumatkat n. 16 vrk ja niihin liittyvät kilpailuennakot
- Team Kisakallio -talenttiryhmän leirit Kisakalliossa n. 20 vrk sekä maajoukkueiden mukana ulkomailla

Suunnistuksen aikuismaajoukkueen päävalmentajana jatkoi Petteri Kähäri, apunaan nuorten olympiavalmentaja Antti Harju sekä leirivalmentajana mm. Jarmo Tonder ja Janne Weckmann sekä sprinttivalmentaja Tuomo Mäkelä ja Kalle Rantala. Maajoukkueen lihashuollossa vastasi hieroja Olli Andersson ja Mika Lehtonen sekä fysioterapeutti Jarmo Tonder, lääkintähuollossa Katja Mjösund sekä varustehuollossa ja logistiikasta Petteri Vuorinen. Uutena asiantuntijana mukana tiimissä oli urheilupsykologi Anu Kangasniemi. Aikuisten maajoukkueeseen kuului 19 urheilijaa, joista 9 naista ja 10 miestä. Lisäksi maajoukkueen taustalle nimettiin 13 urheilijan haastajaryhmä, joka kutsuttiin mukaan maajoukkueleiritykseen.

Team Kisakallio talenttiryhmästä (21–23v.) kantoi vastuun Antti Örn. Ryhmään laajennettiin ja mukaan valittiin 8 naista ja 8 miestä. Ryhmän toimintaan kuului leirejä Kisakallion urheiluopistolla sekä ulkomailla yhdessä nuorten maajoukkueen kanssa.

Nuorten maajoukkueeseen kuului 9 tyttöä ja 13 poikaa, joista nuorimmat olivat 16-vuotiaita. Nuorten maajoukkueen valmennuksesta vastasi nuorten olympiavalmentajat Antti Örn ja Jari Sipilä. Joukkueen lihashuollossa vastasi Maija Laurikkala-Dewes ja lääkärinä toimi Olli Heinonen sekä Katja Mjösund. Nuorten maajoukkueitoiminnan tavoitteena on auttaa urheilijoita kasvamaan kohti aikuishuippua luomalla fyysiset, taidolliset ja psyykkiset edellytykset huipulla vaadittavalle tasolle.

Maajoukkueitoiminnan keihäänkärjet kaudelle 2018 olivat yksilön kokonaisvaltainen kehittyminen, yhdessä tekeminen ja rima korkeammalle:

- yksilön kokonaisvaltainen kehittyminen: Omasta harjoitustaustasta, vahvuksista ja kehityskohteista lähtevää; kv. vaatimustason ymmärtäminen; tiivis, systemaattinen harjoittelun ja kehittymisen seuranta läpi vuoden
- yhdessä tekeminen: Toimintaa sitoutuminen; yhden valmennuksen periaate
- rima korkeammalle: kaikkien tahojen peiliin katsominen; toiminnan laatu; omien rajojen rikkominen, pois mukavuusalueelta

Syyskuussa 2018 MM-kilpailuiden jälkeen käytin keskustelua huippusuunnistuksen valmennusjärjestelmän kehittämisestä yhdessä liiton valmennusjohdon ja huippusuunnistusryhmän kanssa peilaten tarpeita menestyksen tasoon sekä urheilija- ja valmentajapalutteisiin. Maajoukkue- ja valmennustoiminnan kriittisiksi kehittämiskohteiksi nimettiin 1) valmennuksellisten sisältöjen kehittäminen ja yksilöllisen otteen tehostaminen 2) toimintaympäristöjen roolien selkeyttäminen ja yhteistyön kehittäminen (liitto, akatemia, seurat, henkilökohtainen valmennus) 3) nuorten aikuisten kehityksen tukeminen. Näiden kehittämistarpeiden konkretisoimiseksi linjattiin syksyllä nimetyt valmennusryhmät aiempaa tiukemmillä kriteereillä yksilöllisen tuen tehostamiseksi parhaille urheilijoille. Lisäksi nimettiin leiritysoikeuden omaava B-maajoukkueeryhmä. Valmennuksellista tukea ja resurssia lisättiin Team Kisakallio -ryhmään nimeämälle ryhmälle uudet valmentajat ja luomalla uudenlaisia toimintatapoja urheilijoiden kokonaisvaltaiseen valmennukseen vaikuttamiseksi. Suunta Huipulle ja huippu-urheilun Tähtiseura -ohjelmiin liittyen käytin keskustelua toimintaympäristöjen roolien kehittämisestä ja samalla kun maajoukkueitoiminnan muotoja muovattiin, luotiin myös uudenlaisia yhteistyötapoja maajoukkuevalmennuksen ja seuravalmennuksen välille. Akatemiaryhmiä niin ikään supistettiin ja arkivalmennuksen tukeminen valmennuskeskuksissa kohdistettiin maajoukkueeryhmien tasoillesi urheilijoille.

Akatemiavalmennus ja alueet

Suunnistuksen päivittäisharjoittelua tukeva valmennustoiminta on keskitetty kolmeen Urheiluakatemian pääkaupunkiseudulle, Tampereelle ja Turkuun. Paikalliset urheilulukiot Märsky, Sampo ja Kerttuli ovat oleellinen osa urheiluakatemioita. Lisäksi liiton valmennus- ja koulutuskeskus, Kisakallion urheiluopisto, on osa Pääkaupunkiseudun urheiluakatemiaa (Urhea).

Näissä kolmessa urheiluakatemakeskuksessa valmennuksesta vastaa Suunnistusliiton palkkaama päätoiminen nuorten olympiavalmentaja (NOV). Helsingissä valmentajana toimii Antti Örn, Tampereella Antti Harju ja Turussa Jari Sipilä. Valmentajien palkkaukseen saadaan tukea Olympiakomitean huippu-urheiluksiköltä 15 000 €/valmentaja/vuosi. Nuorten olympiavalmentajien ensisijaisena tehtäväänä on alueen parhaiden suunnistajien valmennuksen jatkuva tukeminen. Lisäksi nuorten olympiavalmentajat tekevät tiivistä yhteistyötä lähialueen seurojen kanssa, mikä mahdollistaa laadukkaan suunnistuksen lajiharjoittelun. Parhaiden valmennuksen ja kehittymisen seurannan tehostamiseksi Suunnistusliitto tuki kevätkaudella akatemioiden

apuvalmentajaresurssia. Syksyllä 2018 tehtiin huippusuunnistuksessa uusia kehittämislajien jauksia ja niiden mukana akatemialmennusryhmien kokoja karsittiin huomattavasti ja valmennus keskitettiin vain maajoukkueryhmien tasoisiin urheilijoihin. Aikuisurheilijoiden kokonaismäärä laski noin 60:stä noin 40:een.

Mainittujen kolmen urheiluakatemian lisäksi suunnistusvalmennus on mukana Vaasan seudun urheiluakatemian ja Vöyrin urheilulukion toiminnassa. Valmennuksesta vastaa FSO:n (Finlands Svenska Orienteringsförbund) palkkaama päätoiminen valmentaja, joka vastaa ensisijaisesti FSO:n leirivalmennuksesta ja Vöyrin urheilulukion valmennuksesta. Suunnistusliitto tukee FSO:n valmentajan palkkausta 10 000 eurolla vuodessa. Valmentajana toimi kevätlukukauden Fredric Portin ja syyslukukauden Maritta Nurmi. Fredric Portin jatkoi syksystä alkaen FSO:ssa valmennusvastaavana, jolloin palkkatuki kohdennettiin myös Team Kisakallion valmentajaksi ryhtyneelle Portinille.

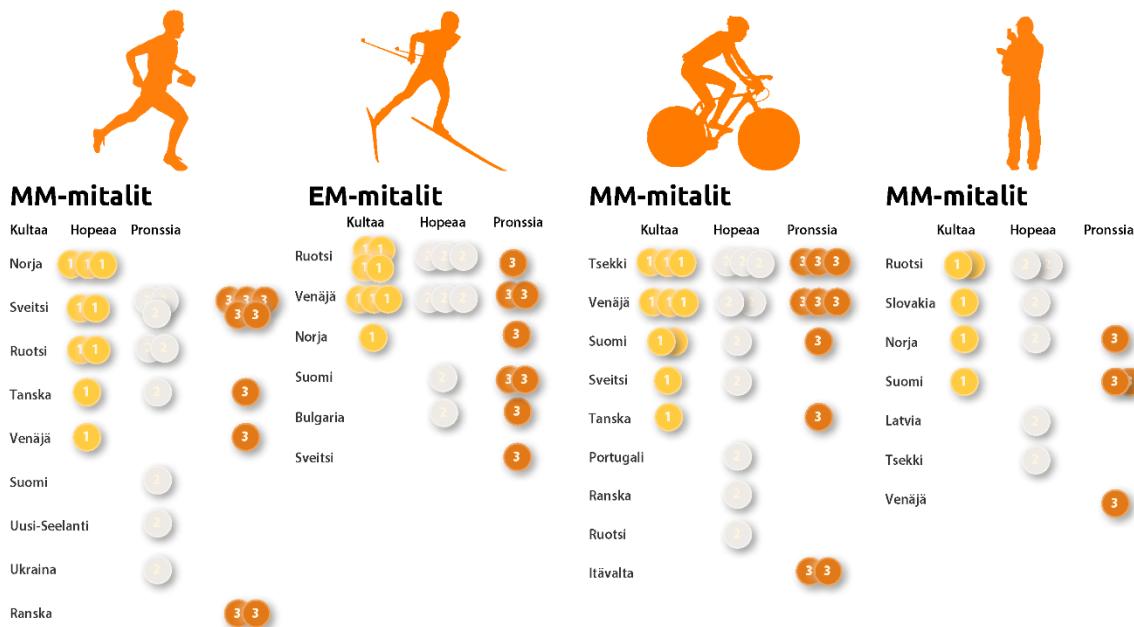
Hankasalmen lukiossa toimii aktiivinen valmennusryhmä, jonka lajivalikoimaan kuuluvat suunnistus ja hiihtosuunnistus. Suunnistuksen organisoinnista Hankasalmen lukiossa vastaa Hankasalmen urheilu- ja valmennuskeskusyhdistys ry, jonka kolme jäsentä ovat Suomen Suunnistusliitto, Hankasalmen Hanka ja Hankasalmen kunta. Suunnistuslukion valmentajana toimi Tero Föhr.

Muissa urheiluakatemioissa ja -oppilaitoksissa suunnistus- tai hiihtosuunnistusvalmennus on pääsääntöisesti integroitu muiden lajien valmennukseen (kestävyysvalmennus, yleisvalmennus). Alueellinen valmennus käsittää alueellisissa kasvukeskuksissa toteutettavan urheiluakatemian ja seurojen välisen yhteistyön sekä muilla alueilla seuralähtöisesti toteutettavan seurayhteistyön.

4.3 Arvokilpailut

Suomi oli maiden välisissä MM-mitalitaitoissa vuonna 2018 suunnistuksessa sijalla 6., pyöräsuunnistuksessa sijalla 3., tarkkuussuunnistuksessa sijalla 4. ja hiihtosuunnistuksen EM-mitalitilastoissa sijalla 4.

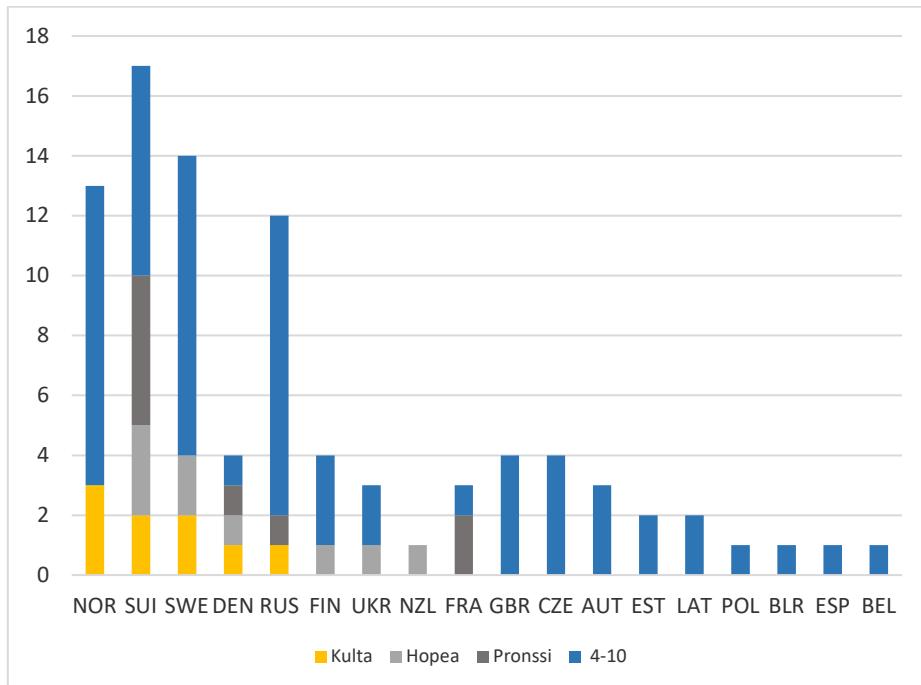
Kuva: MM-mitalitilastot suunnistuksessa, pyöräsuunnistuksessa ja tarkkuussuunnistuksessa sekä EM-mitalitilasto hiihtosuunnistuksessa.

Suunnistus

Suunnistuksen MM-kilpailut järjestettiin Latvian Siguldassa ja Riiassa heinäkuussa. Kilpailut olivat toistaiseksi viimeiset, missä juostiin sekä maasto- että sprinttimatkat. Kisoihin osallistui 49 maata ja Suomi oli kilpailuiden kuudenneksi paras maa (2017-2018 7.). Suomi sai kilpailuista yhden mitalin, kun Marika Teini saavutti keskimatkalla hopeaa. Muita henkilökohtaisilla matkoilla kärkikymmenikköön yltäneitä suorituksia ei nähty. Parhaina sijoituksina oli Teinin 11. sija sprintissä, Anna Närhi 13. sprintissä, Sofia Haajanen 13. pitkällä matkalla ja Aleksi Niemi 14. sprintissä. Viesteissä naiset olivat viidensä (Sofia Haajanen, Maija Sianoja, Marika Teini), miehet seitsemänsä (Miika Kirmula, Fredric Portin ja Aleksi Niemi) ja sprinttiviestistä tuli sija kahdeksan (Kirsia Nurmi, Miika Kirmula, Aleksi Niemi, Anna Närhi).

Kuva: Parhaiden maiden taulukko suunnistuksen MM-kilpailuissa 2018

Suunnistuksen EM-kilpailut järjestettiin toukokuussa Etelä-Sveitsissä. Suomi sai kilpailuista yhden mitalin, kun Marika Teini voitti kultaa keskimatkalta. Muita kymmenen joukkoon sijoituksia olivat pitkällä matkalla Maija Sianoja 6. ja Anna Haataja 7., sprintissä Maija Sianoja 10. ja keskimatkalla Sofia Haajanen 10. Viesteissä Suomen naisten joukkue oli 6. (Sofia Haajanen, Maija Sianoja, Anna Haataja), miehet 10. (Joni Hirvikallio, Elias Kukka, Aleksi Niemi) ja sprinttiviestijoukkue 9. (Anna Närhi, Miika Kirmula, Joni Hirvikallio, Anna Haataja). *Suunnistuksen maailmancupin* osakilpailut järjestettiin toukokuussa EM-kilpailuiden yhteydessä Sveitsissä, elokuussa MM-kilpailuissa Latviassa ja elo-syyskuun vaihteessa Norjassa sekä lokakuussa Tsekkeissä. Parhaat suomalaiset olivat kokonaiskilpailussa neljänneksi sijoittunut Marika Teini ja kahdeksanneksi sijoittunut Maija Sianoja. Paras mies oli 24. sijoittunut Aleksi Niemi. Maailman cupin päättöskiertueella Tsekkeissä nähtiin ilahduttavasti uusia suomalaiskasvoja MC-kärkisijoilla: Maija Sianoja 2., Aleksi Niemi 6., Alexandra Enlund 7., Anna Närhi 7. ja Olli Ojanaho 7.

Nuorten EM-kilpailut järjestettiin kesä-heinäkuun taitteessa Bulgariassa, jossa Suomi otti yhteensä 10 mitalia: Touko Seppä (H16) sprintin ja keskimatkan 1., Mikko Eerola (H18) keskimatkan 1. ja sprintin 3., Liisa Peltonen (D16) keskimatkan 1. ja Ida Haapala (D18) keskimatkan 1. Viestissä saaliina oli 4 mitalia, joista 3 hopeista ja 1 pronssi. Hopeaa D16 (Hanne Hilo, Liisa Peltonen, Elisa Mattila), H18 (Teemu Oksanen, Leo Matinheikki, Mikko Eerola) ja H16 (Aaro Ojala, Aarni Ronkainen, Touko Seppä). Pronssia D18 (Venla Taulavuori, Siiri Silvennoinen, Ida Haapala).

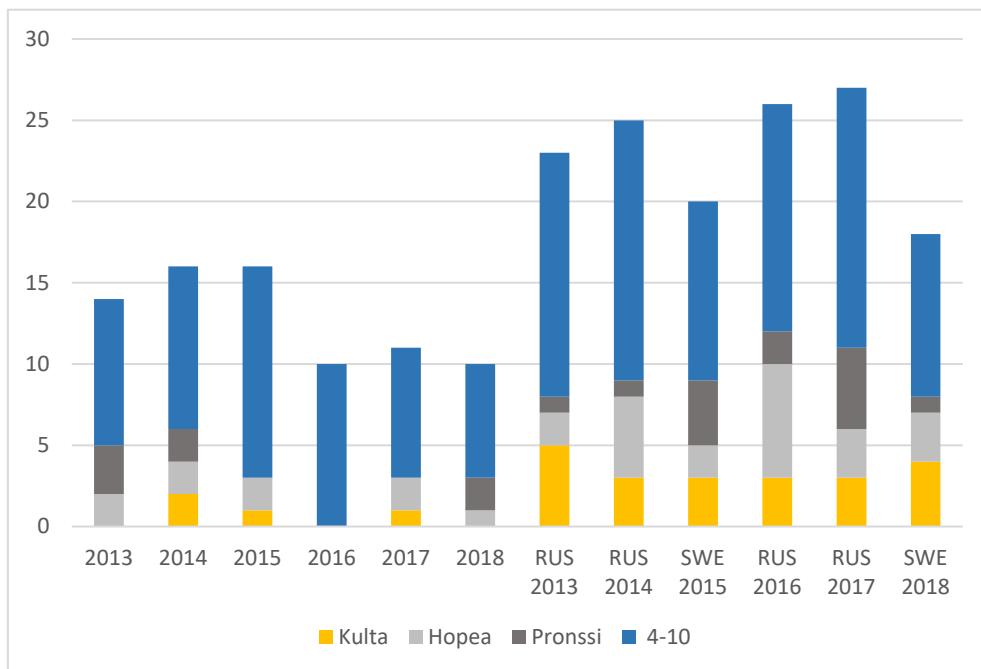
Nuorten MM-kilpailut suunnistettiin Unkarissa heinäkuussa. Suomi oli kilpailuiden kolmanneksi paras maa yhdellä mitalillaan. Otto Kaario nappasi pronssia sprintistä. Muita kymmenen joukkoon sijoituksia olivat Amy Nymalm 4. pitkällä matkalla ja 5. keskimatkalla, Veera Klemettinen 8. keskimatkalla ja 9. sprintissä, Akseli Ruohola 10. pitkällä matkalla. Miesten viestissä Suomi sijoittui sijalle 4. (Tuomas Heikkilä, Otto Kaario, Akseli Ruohola) ja naiset 2-joukkueella sijalle 7. (Maria Määttänen, Jasminka Rantala, Anni Haanpää).

Hiihtosuunnistus

Hiihtosuunnistuksen päävalmentajana toimi Jarkko Urpalainen ja nuorten maajoukkueen valmentaja Tapani Partanen. Joukkueen lihashuollossa vastasi osan kaudesta Riikka Varjus, huoltopäällikön tehtävistä Mika Tervala ja lääkärinä toimi Timo Sirola. Joukkueen suksihuollossa mukana olivat Hannu Salminen, Ossi Salokannel ja Jyrki Tuokko.

EM-kilpailut järjestettiin helmikuussa Bulgariassa, missä Suomi saavutti kolme mitalia. Henkilökohtaisilla matkoilla Salla Koskela oli sprintissä pronssilla. Suomen sprinttiviestijoukkue saavutti hopeaa joukkueella Marjut Turunen ja Tuomas Kotro sekä miesten viestijoukkue pronssia joukkueella Tuomas Kotro, Misa Tuomala ja Tero Linnainmaa. Naisten viestikilpailu mitätöitiin joukkueiden kesken sekoittuneiden karttojen vuoksi. Kymmenen joukkoon sijoittuivat myös pitkällä matkalla Marjut Turunen 6., keskimatkalla Salla Koskela ja Misa Tuomala 6. ja Jyri Uusitalo 10. sekä sprintissä Tuomas Kotro 7. ja Marjut Turunen 10.

Kuva: Suomen menestys hiihtosuunnistukseen EM-kisoissa 2013-2018 ja parhaan maan menestys.

Nuorten MM-kilpailuissa Suomi sai neljä mitalia. Kultaa saavuttivat Liisa Nenonen sprintissä sekä naisten viestijoukkue Veera Klemettinen, Siiri Saalo ja Liisa Nenonen. Lisäksi Siiri Saalo ylsi pronssille ja Aapo Vilppola hopealle sprintissä. Keskimatkalla Siiri Saalo ja Veera Klemettinen jakovat neljännen sijan, Aapo Vilppolan ollessa miehissä 9. Pitkällä matkalla Veera Klemettinen hiihti 5:ksi ja Aapo Viippola 6:ksi.

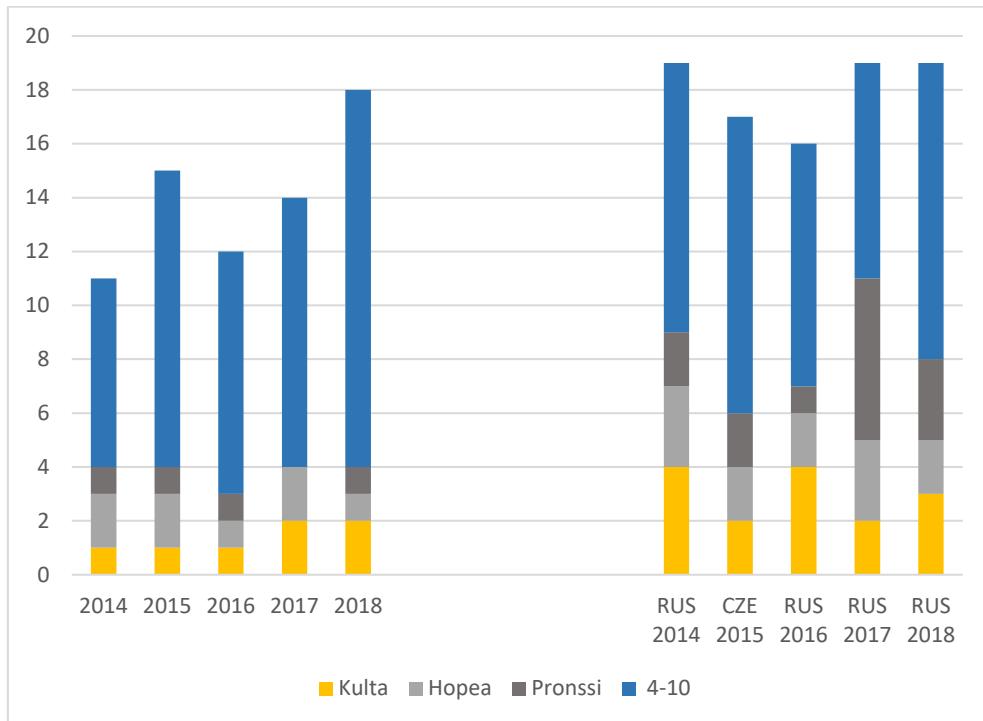
Alle 17-vuotiaiden EM-kilpailut käytiin aikuisten EM-kilpailuiden yhteydessä Bulgariassa. Suomi saalisti yhteensä 9 mitalia. Keskimatkalla Suomen pojat ottivat kaksoisvoiton Akseli Virtasen voittaessa kultaa ja Samuli Peltolan ottaessa hopeaa. Tytöissä Maria Hoskari oli pronssilla. Pitkällä matkalla Liisa Peltonen oli hopealla ja Aino Rantala pronssilla. Matias Maijala nappasi kilpailuista kolme mitalia voittien pitkällä matkalla ja viestissä kultaa sekä sprinttimatkalla pronssia. Sekä tytöt että pojat voittivat viestistä kultaa. Poikien viestin voittojoukkueessa suunnistivat Samuli Peltola, Akseli Virtanen ja Matias Maijala, tytöjen joukkueessa Aino Rantala, Liisa Peltonen ja Maria Hoskari.

Pyöräsuunnistus

Pyöräsuunnistuksen aikuisten ja nuorten valmennusryhmillä oli yhteinen leiritysohjelma. Valmennuksesta vastasi harjoituskauden alussa Jukka Niemi ja kevättalvesta syyskuulle Mikko Niskanen tuuraten Niemen sairaslomaa. Pyöräsuunnistuksen lajipäällikkönä toimi Ilkka Nurminen.

Pyöräsuunnistuksen MM-kilpailut käytiin Itävallassa elokuussa. Suomi sai kilpailuista neljä mitalia ja oli mitalitilastossa kolmanneksi paras maa. Jussi Laurila voitti maailman mestaruuden yhteislähtökilpailussa ja Henna Saarinen sprintissä. Lisäksi Antonia Haga oli pitkän matkan hopealla ja naisten viestijoukkue Mervi Pesu, Antonia Haga ja Marika Hara saavuttivat pronssia. Kymmenen joukkoon suunnistivat myös sprintissä Antonia Haga 4., Marika Hara 5., Pekka Niemi 7., Ruska Saarela 9. ja Jussi Laurila 10. Keskimatkalla Mervi Pesu 6., Jussi Laurila 6., Ruska Saarela 7. ja Marika Hara 9. Yhteislähtökilpailussa Pekka Niemi oli 8. Pitkällä matkalla Jussi Laurila 4., Mervi Pesu 7. ja Ruska Saarela 10. Viestissä miehet olivat 6. joukkueella Andre Haga, Jussi Laurila, Pekka Niemi.

Kuva: Suomen menestys pyöräsuunnistuksen MM-kisoissa 2014-2018 ja parhaan maan menestys.

Pyöräsuunnistuksen EM-kilpailut kilpailtiin heinäkuussa Unkarissa. Suomi sai kilpailusta kaksi mitalia. Antonia Haga otti pitkältä matkalta pronssia ja sprinttiviestissä Marika Hara ja Kare Kaskinen niin ikään pronssia. Kymmenen joukkoon pääsivät pitkällä matkalla Pekka Niemi 5. sekä keskimatkalla Jussi Laurila 9., Antonia Haga 6. ja Marika Hara 8.

Pyöräsuunnistuksen 17- ja 20-vuotiaiden EM- ja MM-kilpailut käytiin aikuiseten MM-kisojen yhteydessä Itävallassa. Nuorten MM-kilpailuissa Suomen viiden mitalin saaliista vastasivat Juha Lilja keskimatkan hopeaa ja sprintin pronssia, Kaarina Nurminen yhteislähdön pronssia, Teemu Kaksonen pitkän matkan pronssia sekä naisten viestijoukkue pronssilla joukkueella Jutta Nurminen, Pinja Koskinen ja Saara Yli-Hietanen. Kymmenen joukkoon sijoittuivat myös Juha Lilja pitkällä matkalla 10., Teemu Kaksonen 4. keskimatkalla ja 7. sprintissä, Pinja Koskinen 6. keskimatkalla, Saara Yli-Hietanen sprintissä 7. ja yhteislähtökilpailussa 9. sekä Tomi Nykänen yhteislähtökilpailussa 6.

Nuorten EM-kilpailuiden saaliina oli myös viisi mitalia. Kaarina Nurminen voitti keskimatkan ja pitkän matkan kultaa, Antti Rissanen sai pitkän matkan pronssia ja viestissä naiset hopeaa joukkueella Silja Yli-Hietanen, Vilma Pesu ja Kaarina Nurminen sekä miehet viestipronssia joukkueella Ilari Haltia, Wertti Autio ja Antti Rissanen.

Pyöräsuunnistuksen maailmancup sisälsi EM- ja MM-kilpailuiden lisäksi päätöskiertueen Portugalissa syyskuussa (9 kilpailua). Parhaina suomalaisina cupissa menestyi Antonia Haga ollen kokonaispisteissä 4., Jussi Laurila 5. ja Pekka Niemi 6. Muut suomalaiset 10 joukossa olivat Ruska Saarela 9. ja Marika Hara 10.

Tarkkuussuunnistus

Tarkkuussuunnistuksen lajipäällikkönä toimi Anna Jacobson.

MM-kilpailut kilpailtiin Latviassa elokuussa. Suomi sai kolme mitalia. Petteri Hakala voitti kultaa tempossa, Antti Rusanen saavutti normaalikilpailusta pronssia ja viestikilpailusta tuli pronssia joukkueella Pinja Mäkinen, Sami Hyvönen ja Antti Rusanen.

EM-kilpailut kilpailtiin Slovakiassa. Normaalikilpailussa kultaa suunnisti Antti Rusanen ja tempossa Pinja Mäkinen Antti Rusasen ollessa hopealla ja Petteri Hakalan pronssilla. Viestikultaa Suomi sai joukkueella Pinja Mäkinen, Juha Hiirsalmi ja Antti Rusanen.

Pohjoismaisessa maaottelussa Suomi voitti joukkueella Antti Rusanen, Pinja Mäkinen, Juha Hiirsalmi, Sami Hyvönen ja Petteri Hakala. Lisäksi tarkkuussuunnistuksessa kilpailtiin Eurooppa cup, missä Antti Rusanen suunnisti sijalle 2., Sami Hyvönen oli 5. ja Esko Juntila 10.

5 Tapahtumat

Tapahtumayksikön työntekijöinä toimivat kaksi tapahtumapäällikköä: Katri Lilja, harraste ja Petteri Palmi, kilpailut. Karttatoiminnassa oli yksi oto-periaatteella työskentelevä henkilö, karttavalvoja Pasi Jokelainen.

Yksikön tukena toimi kolme työryhmää: tapahtumaryhmä, karttaryhmä ja säätöryhmä. Tapahtumaryhmä piti vuoden aikana kaksi kokousta, karttaryhmä ja säätöryhmä kumpikin yhden kokouksen.

Toiminnan painopisteet vuonna 2018 vuosittaisen perustoimintojen lisäksi olivat seuraavat ja etenivät seuraavasti:

- Toimenpiteet kansallisten kilpailujen osanottomäärien lisäämiseksi ja osallistumiskynnyksen madaltamiseksi.
 - Loppuvuonna laadittiin tapahtumakysely ja lähdettiin luomaan toimenpiteitä sen pohjalta. Kertalisenssi otettiin käyttöön elokuussa.
- Fin5-suunnistusviikon kehittämistoimet.
 - Vuoden 2020 ja 2021 järjestäjätahoja etsittiin. Muita varsinaisia kehittämistoimia ei tehty.
- Uuden suunnistuskarttojen kuvausohjeen (ISOM2017) käyttöönotto.
 - Uusi kuvausohje otettiin käyttöön keväällä ja asiasta tiedotettiin.
- SM-sprinttiviestin mukaantulo.
 - Ensimmäinen suunnistuksen SM-sprinttiviesti järjestettiin onnistuneesti Keravalla toukokuussa. Suunnistusalueet kokosivat joukkueet kilpailuun ansiokkaasti.
- Suunnistajan palvelun eli Rastilipun kehitystyö, markkinointi ja käyttöönotto.
 - Rastilippu-palvelu avattiin seurojen ja suunnistajien käyttöön suunnitellussa aikataulussa. Seurat saivat viedä tapahtumia palveluun helmikuusta alkaen ja kuntorastikausi käynnistyi maaliskuussa.

Loppuvuonna laaditulla tapahtumakyselyllä selvitettiin kilpailivilta suunnistajilta muun muassa: miksi he haluavat kilpailua; onko kilpailuaktiivisuus lisääntynyt vai vähentynyt viime vuosina ja miksi; mitä he odottavat tulevaisuudessa kilpailulta. Suunnistajilta, jotka eivät kilpaille kysytiin syytä kilpailemattomuuteen ja asioita, jotka saisivat heidät kilpailemaan. Tapahtumakyselyn tuloksia on koottu liiteosioon.

5.1 Kilpailut

Lisenssit, ranki ja IRMA

Lisenssiasiosta vastasi toimistopäällikkö. Rankiasiosta vastasi tapahtumapäällikkö, harrastus.

Lisenssin lunastaneita oli yhteensä 10 388, joista aikuisia 6 217 ja nuoria/lapsia 4 171. Lisenssivakuutus otettiin OP Vakuutuksesta.

Lisenssien lisäksi kuntosuunnistajan vakuutuksia myytiin 487 kappaletta (v. 2017 561 kpl, v. 2016 513 kpl). Vakuutuksen hinta oli 15 €, mistä seuran provisio-osuus oli kolme euroa.

Taulukko: Lisenssin lunastaneet suunnistajat 2011–2018

LISENSSIT	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Aikuiset, vakuutuksellinen	3 885	3 155	3 070	3 131	3 066	3 069	2 944	2 675
Aikuiset, vakuutukseton	4 579	4 545	4 374	3 962	3 868	3 600	3 554	3 542
Nuoret, vakuutuksellinen	5 389	4 657	4 429	4 403	4 286	3 924	3 608	2 860
Nuoret, vakuutukseton	715	1 107	938	905	978	1 054	1 132	1 311
YHTEENSÄ	14 568	13 464	12 811	12 401	12 198	11 647	11 238	10 388

Vuonna 2018 julkaistiin IRMAssä rankit suunnistuksessa, pyöräsuunnistuksessa ja hiihtosuunnistuksessa. Suunnistuksen osalta julkaistiin kolme rankia: maastomatkojen ranki, sprinttimatkojen ranki ja kaikkien matkojen

yhteinen ranki. Lisäksi kaikissa lajeissa oli nähtävillä online-ranki, jota päivitettiin viikoittain sitä mukaan, kun tuloksia toimitettiin IRMAan.

Hiihtosunnistuksen loppuranki julkaistiin huhtikuussa. Suunnistuksen väliranki julkaistiin kesäkuussa ja loppuranki marraskuussa. Pyöräsuunnistuksen loppuranki julkaistiin marraskuussa. Katsastus-, eliittisarja- ja kuuma ryhmä-valintoja tehtiin viikoittain päivittyyväni online-rankin pohjalta. Loppurankilistat sisältävät vuodesta 2011 (suunnistus) ja vuodesta 2012 (hiihdosunnistus) alkaen myös 12–14-sarjalaiset.

Taulukko: Henkilöiden lukumäärä loppurankilla ja luokkalistoilla 2010–2018

RANKISUUNNISTAJAT	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Hiihtosunnistuksen loppuranki	1 749	2 041	1 883	1 937	680	1 525	1 268	1 184	1 303
Suunnistuksen (kaikki matkat) loppuranki	10 503	10 283	10 414	10 417	10 341	9 958	9 593	9 364	8 844
Pyöräsuunnistuksen loppuranki					491	542	490	564	454

IRMAN tietokantaa päivitettiin jatkuvasti toimintavuoden aikana. Tietokantarekisteri pitää sisällään mm. seuran jäsenmaksu- ja yhteystiedot, suunnistajan lisenssitiedot, henkilö- ja osoitetiedot, ansiomerkit, kilpailu- ja rankitiedot, ratamestarirekisterin sekä Emit-numerot. Lehtirekisterissä on Suunnistaja-lehden tilaus- ja laskutusrekisteri. Elokuussa otettiin käyttöön kertalisensi, joka aiheutti ohjelmistomuutoksia Irmaan.

Vuoden alussa siirrettiin lisenssimyyni Suomisport-palveluun.

Kansallinen kilpailutoiminta

Seuroja kannustettiin järjestämään kilpailuja uusilla tavoilla kokeilemalla uusia asioita. Kilpailujen järjestämisen helpottamiseksi käynnistettiin kilpailun järjestäjän ohjeen tekeminen ja myös sprinttikilpailun suunnitteluhjeen uusiminen käynnistettiin. Järjestäjiä kehotettiin ottamaan kilpailujärjestelyissä eri tavoin huomioon kaiken ikäiset kilpailijat Suunnistusliiton yhdenvertaisuussuunnitelman mukaisesti.

Kertalisensi otettiin käyttöön elokuussa helpottamaan vähän kilpailevien lisessin hankintaa. Kertalisenssejä lunastettiin yhteensä 47 kappaletta, mutta määrän odotetaan kasvavan tulevana vuosina.

Viestiliiga palasi kilpailukalenteriin Suunnistusvalmentajien vetämänä yli 10 vuoden tauon jälkeen. Viestiliiga sisälsi seitsemän osakilpailua. Viestiliigan status nosti viestien osanottomäärää huomattavasti.

Alla olevassa taulukossa vertaillaan kansallisia kilpailuja ja niihin osallistuneiden määrää vuosijaksolla 2010–2018. Osanottajamäärät vähenivät suunnistuksessa ja pyöräsuunnistuksessa ja nousivat hiihdo- ja tarkkuussuunnistuksessa edellisestä vuodesta. Kokonaisuutena osanottajamäärä pieneni 2 % edellisestä vuodesta.

Taulukko: Kansallisten kilpailujen lukumäärä ja ilmoittautuneiden määrät vuosina 2010–2018

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Suun-nistus	143 111 277	131 106 225	146 103 816	137 99 818	140 102 335	141 100 427	153 99 140	142 94 862	157 93 157
Hiiho-suunn.	33 10 388	42 12 804	39 10 692	39 12 466	10 2 959	21 6 763	17 5 161	22 5 435	21 5 763
Pyörä-suunn.	13 2 236	9 1 322	11 1 699	10 1 684	12 1 919	13 2 537	12 2 398	16 2 982	11 1 980
Tarkk. suunn.	8 380	12 521	5 182	19 578	13 473	13 465	12 398	12 529	20 649
Yhteensä	197 124 281	194 120 872	201 116 389	205 114 546	175 107 686	188 110 192	194 107 097	192 103 811	209 101 549

Nuorten pääkilpailut

Nuorten Jukola suunnistettiin Saarijärvellä Saarijärven Pullistuksen järjestämänä. Viestiin osallistui 146 joukkueita. Ulkolaisia joukkueita oli 10 venäjältä ja yksi Ruotsista. Viestin voitti Kouvolan Suunnistajat. TA:na toimi viimeistä kertaa Tommi Tervakangas ja uudeksi valittiin Mika Kantola.

Taulukko: Nuorten Jukolaan osallistuneiden joukkueiden lukumäärä ja kilpailun järjestäneet seurat 2010–2017.

2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
183 TP	154 KaSu	170 MS-52	183 SipRa ja KouRa	185 KanSu	169 OK Raseborg	167 RR	168 OK Trian	146 SaPu

Nuorten Jukola johtoryhmä piti vuoden yhden kokouksen, jossa valittiin järjestäjät vuosille 2021–2023 ja tehtiin suunnitelmia kehitystoimista. Kaukametsäläisten edustajana Nuorten Jukola johtoryhmässä on Kirre Palmi. Tiedonsiirtokokous pidettiin Raisiossa 3.11.

Yhteistyössä alueiden kanssa toteutettiin 14-vuotialle suunnattu Kultainen kompassi -cup. Alueet nimesivät vastuuhenkilön Kultainen kompassi -cupiin ja määrittelivät osakilpailut, joiden perusteella alueet valitsivat 8-henkiset joukkueet finaaliin. Kirkkonummelaisseura Lynxin järjestämään finaaliin lähti 23 kahdeksanhenkistä aluejoukkuetta.

Taulukko: Kultainen kompassi -cupin finaaliin osallistuneet alueet, joukkueet, juoksijoiden määrät ja järjestäjät

Vuosi	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Joukkueita	23	18	23	21	25	18	23	23
Alueita	13	11	11	11	11	12	12	11
Osallistujia	181	144	179	168	200	144	184	184
Ieiriosallistujat	-	-	-	106	163	110	157	120
Järjestäjä	Rasti-Nokia	Ulvilan Ura	TVV	Kangasala SK	Tampereen Pyrintö	Rasti-Jussit	Tampereen Pyrintö	Lynx

Finaalikilpailun yhteydessä järjestettiin ohjelmallinen yhden yön leiri 13–14-vuotialle, jonka ohjelmasta vastasi osittain järjestävän seuran nuoret. Leiristä on muodostunut odotettu tapahtuma ikäluokan nuorten keskuudessa. Leiriosallistujia oli noin 120, joista n. 15 oli aikuisia leiriohjaajia. Suunnistusliitto tuki alueiden osallistumista leirille maksamalla alueen yhden leiriohjaajan leirin ja matkakustannukset.

Suomen mestaruuskilpailut

Vuoden 2019 SM-järjestäjien koulutuspäivä järjestettiin 20.10.2018. Tilaisuuteen osallistui 52 henkilöä.

Hiihtosuunnistuksen SM-kilpailujen osanottajamäärä väheni edellisestä vuodesta 18 %. Vähennys johti pitkälti siitä, että SM-erikoispitkän matkan kilpailua ei enää järjestetty.

Taulukko: Hiihtosuunnistuksen SM-kilpailujen ilmoittautuneiden määrät ja järjestäjät vuodesta 2010 alkaen

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Pitkä matka	674 SoJy	830 JRV	589 LuuRa, MiehVi	782 KyRa	-	574 KS	507 Hanka, Kalske	393 SalRe	356 PosPy
Keski-matka	611 KR	579 JoKu	708 Kalske	776 AlajA	467 LapVe	670 VaHa	447 KEV	497 AlajA, VetU	515 SoJy
Viesti	435 SoJy	564 JRV	387 LuuRa, MiehVi	588 KyRa	-	393 KS	321 Hanka, Kalske	237 SalRe	336 SoJy
Sprintti	469 LieRa	467 lisu	519 SKVuoksi	485 KR	441 LapVe	602 PäijRa	602 HauSi	503 Navi	432 KeU
Sprintti-viesti	308 LieRa	348 lisu	364 SKVuoksi	360 KR	-	410 PäijRa	402 HauSi	320 Navi	254 KeU
EP	513 OH	389 LänRa	365 PelPo	460 AlatP,S2000	431 LapVe	366 OH	417 KEV	355 LänRa	-
Yht.	3 010	3 177	2 932	3 451	1 339	3 015	2 696	2 305	1 893

Suunnistuksen SM-kilpailujen osanottajamäärä kasvoi edellisestä vuodesta 1 %. Kasvu johti pitkälti siitä, että mukaan tuli SM-sprinttiviesti uutena lajina.

Taulukko: Suunnistuksen SM-kilpailujen ilmoittautuneiden määrät ja järjestäjät vuodesta 2010 alkaen

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Erikoispitkä matka	1 645 SomEsa	1 145 KR	1 299 KortJV	1 326 AnttU	1 453 HyRa	1 211 VeVe	1 354 TP	1 265 LoJa, Rasti88	1 308 AngA
Pitkä matka/R1	970 KarjUra	916 LiePa	926 HIS	734 Pohjant,Pud U	860 S-JKL	900 KarjUra	862 Lynx, OK77	774 LapVi	724 Navi
Pitkä matka/R2	1 275 S-JKL	1 266 KanSu	945 RaKaS	1 217 RaN	1 219 RaVi	1 138 Rasti88	1 073 Kookee	955 AlajA	988 Navi
Keskimatka / R1	1 197 RaVa	1 097 RasKe	1 162 SaSu	1 174 Rasti E4	999 JoKu	1 088 IkNV	962 AnttU	1 077 KangSK	999 KS
Keskimatka / R2	1 254 TeuRi	1 428 AuVa, Rasti 88	1 480 KangSK	886 lisu	947 LappRi	1 333 IkNV	1 210 HIS	985 RasKe	1 221 KS
Yö-suunnistus	1 434 MS-52	1 384 KyRa	1 270 KuUS	1 366 Rasti88,Pun Ku, LoJa	1 070 ORa	1 370 LS-37	1 285 VaajTe	1 128 LaihLu	1 421 HauSi
Viesti / R1	1 119 Jyry	992 AlajA	975 KuoSu	916 SaaPu	1 072 MU	1 059 KyRa	925 RasKu	921 EsSu	705 OH
Viesti / R2	813 KauKa	822 LHR	855 OrPo	591 lisu	846 NaTe	711 FU-47, HiKi	612 Femman	786 HyRa	378 OH
Sprintti R1	801 Lynx	718 PR, RasPi	832 Koovee	828 Navi	1 048 HU-46	1 040 EE	855 VaaSu	955 HS	815 Pohjant
Sprintti R2	447 Orient	601 PR, RasPi	466 RaJu	584 Navi	901 HU-46	886 EE	940 VaaSu	901 HS	842 Pohjant
Sprinttiviesti									440 KeU
Yhteensä	10 955	10 369	10 210	9 622	10 415	10 736	10 078	9 747	9 841

Pyöräsuunnistuksen SM-kilpailujen osanottajamäärä kasvoi edellisestä vuodesta 11 %, johtuen uudesta SM-erikoispitkän matkan kilpailusta

Taulukko: Pyöräsuunnistuksen SM-kilpailujen ilmoittautuneiden määrät ja järjestäjät vuodesta 2010 alkaen

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Pitkä matka	295 TVV	176 LipTa	241 IPR	274 HyRa	260 SuSi	283 RasKa	287 LaTa, SOC	266 HiKi	245 TP
Sprintti	267 TVV	185 LipTa	259 IPR	278 HyRa	275 SuSi	293 RasKa	293 LaTa, SOC	269 HiKi	269 TP
Keskimatka	302 KouRa	257 Navi	246 PäijRa, SOC	293 MP, SOC	292 RasKu	286 RaVa	253 LipTa	297 KS	276 KanSu
Viesti	216 KouRa	182 Navi	154 PäijRa, SOC	208 MP, SOC	206 RasKu	188 RaVa	182 LipTa	204 KS	192 KanSu
Erikoispitkä	-	-	-	-	-	-	-	-	165 OC-DUBHE
Yhteensä	1 080	800	900	1 053	1 033	1 050	1 015	1 036	1 147

Tarkkuussuunnistuksen SM-kilpailut järjestettiin 1.–2.9.2018 Nurmeksessa (Nurmeksen Sepot). Kilpailuissa oli mukana 37 osanottajaa normaalikilpailussa (54 vuonna 2017) ja Tempossa 34 osanottajaa (45 vuonna 2017).

Jukolan ja Venlojen viesti sekä rastiviikot

70. Jukolan viesti ja 41. Venlojen viesti Lahti-Hollola Jukola, järjestettiin 16.–17.6.2018 Hollolassa. Järjestäjäseuroina olivat Hollolan Urheilijat -46 ja Lahden Suunnistajat -37. Yhteensä Lahti-Hollola Jukolaan ilmoittautui 3 533 joukkueita eli 19 835 suunnistajaa. Jukolan viestin voitti Koovee Tampereelta ja Venlojen Viestin Stora Tuna OK Ruotsista.

SSL:n edustajana Jukolan johtoryhmässä oli Petteri Palmi ja varaedustajana Aki Lindroos. Johtoryhmän sihteerinä toimi Lahti-Hollola Jukolaan saakka SSL:n edustaja, Jukolan valvoja Heikki Peltola ja sen jälkeen SSL:n edustaja, Jukolan valvoja Jaakko Lajunen. Jakko Lajunen jatkoi TA Heikki Peltolan jälkeen Lahti-Hollola Jukolasta eteenpäin. Johtoryhmän puheenjohtajana toimi Kaukametsäläiset ry:n puheenjohtaja Juhani Sihvonen.

Taulukko: Jukolan ja Venlojen viestien ilmoittautuneet joukkueet ja suunnistajat vuosina 2010–2018

	2010 Hyvinkää	2011 Virolahti	2012 Vantaa	2013 Jämsä	2014 Kuopio	2015 Paimio	2016 Lappeen- ranta	2017 Joensuu	2018 Hollola
Jukola	1 555 10 885	1 501 10 507	1 686 11 802	1 624 11 368	1 628 11 396	1 781 12 467	1 707 11 949	1 599 11 193	1 901 13 307
Venlat	1 106 4 424	1 082 4 328	1 266 5 064	1 235 4 940	1 232 4 928	1 412 5 648	1 387 5 548	1 312 5 248	1 632 6 528
Yht.	2 661 15 309	2 583 14 835	2 952 16 866	2 859 16 308	2 860 16 324	3 193 18 115	3 094 17 497	2 911 16 441	3 533 19 835

34. Fin5-suunnistusviikon järjestivät Lapuan Virkiä ja Rasti-Jussit. Kilpailu käytiin Lapualla ja Seinäjoella Ilmoittautuneiden määrä kilpailutarjoihin oli 1 553 kilpailijaa, lisäksi kuntosarjoissa tehtiin yhteensä 1 521 suoritusta. SSL:n nimeämänä kilpailunvalvojana toimi Tapani Koskela.

Kainuun Rastiviikon järjesti Kajaanin Suunnistajat. Ilmoittautuneiden määrä kilpailutarjoihin oli 1 786 kilpailijaa, lisäksi kuntosarjoissa tehtiin yhteensä 3 364 suoritusta.

Kansainväliset arvokilpailut

Kuortaneen urheiluopisto järjesti opiskelijoiden MM-kilpailut suunnistuksessa 17.-21.7.2018 yhteistyössä Kuortaneen Kunnon, Lapuan Virkiän ja Rasti-Jussien kanssa. Suomessa järjestettiin yhteensä 10 maailmanrankoiskilpailua (WRE) suunnistuksessa, hiihdo-, pyörä- ja tarkkuussuunnistuksessa.

Aluemestaruuskilpailut sekä ratamestaritoiminta

IRMAssä olevien tietojen mukaan suunnistuksessa järjestettiin 78 erillistä aluemestaruuskilpailua (15 488 osallistujaa), hiihtosuunnistuksessa 13 kilpailua (1 823 osallistujaa), pyöräsuunnistuksessa kolme kilpailua (252 osallistujaa) ja tarkkuussuunnistuksessa yksi kilpailu (18 osallistujaa).

Suunnistusliiton ratamestarirekisterissä oli vuoden päätyessä 1 171 luokiteltua ratamestaria (1 218 vuonna 2017), joista 1. luokan ratamestareita 526 (515 vuonna 2017) ja 2. luokan ratamestareita 645 (703 vuonna 2017). Liittotasoisena ratamestarikoulutuksena järjestettiin ratamestariseminaarit Saarijärvellä ja Espoossa. Arvokilpailujen ratamestareita ja valvoja koulutettiin erikseen useissa arvokilpailujen omissa tilaisuuksissa.

5.2 Harrastetapaumat

Rastilippu-palvelu

Rastilippu-palvelu kehitettiin suunnistajille ja seuroille. Tavoite on lisätä kuntorastitapaumien löydettävyyttä ja tarjota kuntorasteja järjestäville seuroille nykyaisia palveluja heidän tapahtumiinsa. Palvelua kehitettiin yhteistyössä pilottiseurojen kanssa ja palvelu avattiin suunnistajille maaliskuussa. Palvelun osoite: www.rastilippu.fi

Palvelusta kerättiin palautetta sekä seuroilta että suunnistajilta ja palautteisiin reagoitiin. Seuroja opastettiin palvelun käyttöönnotossa uutisin, uutiskirjein ja koulutustilaisuuksissa (3 tilattua koulutusta, joissa oli yhteensä 40 osallistujaa), sekä henkilökohtaisin kontaktein.

Alkuvuonna tehtiin Rastilipun ohjeet suunnistajille ja seuroille, sekä myönnettiin seurakäytäjien oikeuksia. Palvelua markkinoitiin monella eri tavalla ja autettiin seuroja sähköisessä markkinoinnissa (logot ja ohjeet). Seuroille lähetettiin markkinointimateriaalia jaettavaksi suunnistajille. Rastilippu oli kärkiteema Suunnistusliiton osastolla GoExpo-messuilla Helsingissä maaliskuussa.

Osa seuroista lähti innokkaasti käyttämään Rastilippua, osa seuroista jäi vielä seuraamaan palvelun toimivuutta. Vuoden aikana palvelua käyttivien seurojen määrä lisääntyi tasaisesti. Palvelu toimi hyvin ja palvelusta tuli hyvästä palautetta seuroilta ja suunnistajilta.

Rastilippu-palvelua pilotoitiin alkuvuoden aikana muutamien seurojen kanssa. Palvelu avattiin kaikille seuroille siten, että seurat saivat viedä tapahtumiaan palveluihin helmikuun aikana. Vuoden aikana 99 seuraa vei tapahtumansa Rastilippun. Muutama seura vei myös "naapuriseuran" tapahtumat Rastilippun, jos seurat järjestivät yhteisen tapahtumasarjan. Palvelussa oli vuoden aikana 2828 tapahtumaa. Lukumäärässä on jonkin verran seurojen testitapaumia, joita seurat toteuttivat tutustuakseen palveluun.

Vuoden lopussa oli 38 seuraa vienyt Maksuturvan Group Oy:n kanssa sopimusprosessin läpi, jolloin heillä on mahdollisuus käyttää ilmoittautumisen ja maksamisen toimintoja Rastilipussa. Palvelun kautta tehtiin 4173 ilmoittautumista, joista 2228 oli myös maksutapahtuma. 1574 eri henkilö teki ilmoittautumisen Rastilipussa. 40 seuraa vei tapahtuman tulokset Rastilippun. Vuoden aikana Rastilippun viettiin 100 250 tulosta.

Syksyn 2017 liittovaltuoston päätöksen mukaisesti Rastilippu-palvelun maksuominaisuutta kuntorastitapaumissaan käyttävät seurat saivat 2 prosenttiyksikön alennuksen liitolle maksettavista kilpailijamaksuista. Vuonna 2018 Rastilippu-palvelun kehitystyöhön saatiiin OKM:n erityisavustusta 15.000 euroa.

Kuntosuunnistus

Kuntosuunnistustapaumien järjestämisestä koottiin tiedot Rastilipusta, Suunnistusliiton vuosittaisella seurakyselyllä sekä täydentäen tietoja seurojen sivulta, kysymällä suoraan seuroilta ja aktiivilta alueiden harrastesuunnistuksen vastuuhenkilöiltä.

Kuntosuunnistuksia järjestävien seurojen määrä pysyi tilaston mukaan samana. Tapahtumia järjesti ainakin 266 seuraa. Ensimmäistä kertaa 10 vuoteen suoritusten määrä ei kasvanut verrattuna edelliseen vuoteen. Järjestettyjen tapahtumien määrä kuitenkin kasvoi edelleen.

Tilastoon kertyi yhteensä 404 000 suoritusta, joka on 11 000 suoritusta vähemmän kuin vuonna 2017. Lukumäärää voidaan pitää hyvänä siitä näkökulmasta, että kesä 2018 oli hyvin helteinen. Joiltakin osin on kyse myös tilastojen tarkkuuden kehittymisestä. Rastilippu-palvelu mahdollistaa seuroille tilastojen keräämisen suoraan nettituloksista.

Taulukko: Kuntosuunnistukset 2010–2018

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Seurat	260	264	265	257	252	257	258	265	266
Tapahtumat	3677	3704	3717	3678	3875	3900	3829	4110	4166
Suorituskerrat	328 661	334 301	358 684	380 017	386 700	409 000	413 000	415 100	404 000

Suunnistusviikkojen (Fin5 ja KRV) kuntosuunnistuksien suorituskerrat ja tapahtumat on huomioitu vuosien 2008–2018 luvuissa.

Keskimääräinen osanottajamäärä yhtä kuntosuunnistustapahtumaa kohti oli tilastoon kertyneissä tapahtumissa 97 suunnistajaa, kun se vuotta aikaisemmin oli 101 suunnistajaa. Tilaston mahdollinen epätarkkuus voi johtua siitä, että tapahtumasarja jää tilastoimatta syystä tai toisesta.

Suurimpia tapahtumasaroja:

- Yli 15 000 suoritusta – Helsingin Suunnistajat (Iltarastit ja Firmaliiga)
- Yli 12 000 suoritusta – Tampereen Iltarastit (Epilän Esa, Kangasala SK, Koovee ja Tampereen Pyrintö) sekä Oulurastit (yli 10 seuraa Oulussa ja ympäristökunnissa)
- Yli 10000 suoritusta – Joensuun seudun kuntorastit (Joen Suunta, Kalevan Rasti, Kontiolahden Urheilijat, Liperin Taimi ja Selkien Sisu)
- Yli 8000 suoritusta – Turun Suunnistajat (Turku-rastit, NEO-rastit firmoille ja Talvirastit), Espoorastit (Espoon Akilles ja Leppävaaran Sisu), Keski-Uusimaa-rastit (IF Sibbo-Vargarna, Järvenpään Palo, Keravan Urheilijat ja Tuusulan Voima-Veikot) ja Kokkolan Suunnistajien Maanantairastit.
- Yli 6000 suoritusta – Paimion Rasti (Peimarin Rastit), Lahden Suunnistajat (Päijäthämäläiset Iltarastit), Suunta-Jyväskylän kuntorastit.

Aikuisten suunnistuskouluja tai Jukola-kouluja järjesti seurakyselyn vastausten perusteella 38 seuraa, joista osalla oli useampia kursseja. Toteutusmuotoja on monenlaisia ja vastauksista voi päätellä, että seurat haluavat uusien harrastajien saavan oppia lajista. Seurojen vastausten perusteella em. kursseille osallistui lähes 1200 henkilöä (2017: 1900 henkilöä; 2016: 1700 henkilöä; 2015: 1400 henkilöä).

Unelmien liikuntapäivää, Maailman suunnistuspäivää (World Orienteering Day) ja Suomen Luonnon päivää markkinoitiin seuroille. Aiempaa useampi seura merkitsi tapahtumansa k.o. järjestäjähön tapahtumakalenteriin ja -kartalle. WOD-päivä laajennettiin IOF:n toimesta kokonaiseksi viikoksi. Suomen tapahtumia kirjattiin WOD-kartalle yli 85, joissa oli yhteensä 12022 osallistumista.

Kuntosuunnistusmahdollisuuksien markkinointi

Viestinnällä kannustettiin seuroja järjestämään tapahtumia Unelmien liikuntapäivänä, Maailman suunnistuspäivänä (World Orienteering Day) ja Suomen luonnon päivänä.

Viestinnässä nostettiin esiin uutisoinnein ja sosiaalisen median aktiivisuudella suunnistuksen kuntorastitoimintaa sekä seurojen suunnistuskursseja. Jakamalla seurojen some-päivityksiä aktivoitiin seuroja heidän omassa someviestinnässään. Someaktiivisuus on koettu positiivisena.

Seuroille lähetettiin 4 Harrastesuunnistuksen uutiskirjettä. Uutiskirjeen avausprosentit ovat hyviä. Uutiskirjeen tilausmäärä väheni (vuoden lopussa 519 vastaanottajaa) toukokuussa tehdyn GDPR-rajauksen myötä. Eli osa uutiskirjeiden vastaanottajista jätti hyväksymättä uudet käytänteet. Aiemmin Harrastesuunnistuksen uutiskirjeen saajia oli 750 osoitetta.

MOBO

Vuoden 2017 lopussa MOBO-ratoja oli avoinna 206 kappaletta. Vuoden 2017 lopussa Suomessa oli 169 rataa.

MOBO-radoilla tehtiin vuoden 2018 aikana 89766 leimausta (2017 75 000 leimausta). Parin viime vuoden aikana on leimausten määrä kasvanut yli 10 000 vuodessa. Vuosina 2014-2018 on MOBO-rasteilla rekisteröity leimauksia lähes 259 000. MOBO-rasteilla käydään myös rekisterölmättä leimauksia mm. suunnistaen paperikartoilla, joten MOBO-radat saavat aikaan paljon liikuntaa ulkona.

Taulukko: MOBO:n kehitys 2014–2018

MOBO	2014	2015	2016	2017	2018
Ratojen lkm	22	59	110	169	206
leimausten määrä	9 428	25 968	65 287	75 000	89766

MOBO-ratojen tilaukset vastaanottaa Eero-Antti Lonka, joka työstää ostopalveluna ratojen kartat julkaisukuntaan. Suunnistusliiton viestintä vastaa ratojen materiaalin (rastilaatat) työstämisestä ja toimittamisesta seuroille.

Aikuisten harrastetoiminnan kehittäminen

Suunnistusliitto oli aktiivisesti mukana Olympiakomitean koordinoimassa Liikkujan polku -verkoston toiminnassa. Olympiakomitean Tähtiseuratoiminnan kehitystyötä seurattiin aktiivisesti. Aikuisten Tähtiseuratoiminnan osa-alue käynnistyy Suunnistusliitossa vuonna 2019.

Työyhteisöliikungan kehittämistoimia ei tehty, vaikka ne oli merkitty toimintasuunnitelmaan. Rastilippupalveluun liittyvät toimet veivät niin paljon työpanosta, että tästä osa-alueesta luovuttiin.

Olympiakomitean johdolla tehtiin Suunnistusliitossa Aikuisten harrasteliikungan itsearvointi. Itsearvointiin ja palautekeskusteluun osallistuivat seuratoimintapäällikkö Katja Kyckling sekä tapahtumapäälliköt Petteri Palmi ja Katri Lilja.

5.3 Karttatoiminta

Karttaryhmä ja tiedotus

Karttaryhmän asioiden valmistelu ja käsittely tehdään pääasiassa verkkokeskusteluissa. Osa karttaryhmän päätöksistä tehtiin sähköposti- tai videokokouksissa. Karttaryhmä pitää vuoden aikana yhden yhteisen kokouksen fyysisesti samassa paikassa kokoontuen. Liiton karttavastaava ja karttaryhmän puheenjohtaja tai tapahtumapäällikkö pitivät keskenään säännöllisesti yhteyttä useita kertoja viikossa liittyen ajankohtaisiin kartta-, ratamestari- tai koulutusasioihin.

Karttatoiminnassa on Pasi Jokelainen oto-henkilönä karttavastaavan/karttasihteerin tehtävässä. Jokelaisen työpanos on keskimäärin 12 tuntia viikossa. Oto-henkilö mahdollistaa kartta-asioissa riittävän säännöllisen yhteydenpidon seuroihin ja kilpailujärjestäjiin. Seuroilla sekä kartantekijöillä ja ratamestareilla on tarvittaessa saatavilla neuvonta- ja asiantuntija-apua päivittäin.

Kartta-alan tiedotus hoidettiin liiton internet-sivuilla sekä Suunnistaja-lehdessä. Nopeat tiedotustarpeet hoidettiin pelkästään Internetissä ja virallisemmat tiedotteet julkaistiin myös lehdessä. SSL:n nettisivujen karttaosio uudistettiin kokonaan vuonna 2018. Nykyisin tiedottaminen tapahtuu paljon myös some-kanavilla.

Karttaryhmän jäsenet osallistuvat aktiivisesti suunnistuskartta-aiheiseen verkkokeskusteluun Suomessa ja kansainvälisesti. Suurin osa tiedotettavista kartta-asioista on jaettu myös asiaan kuuluville some-kanaville.

Opetus- ja kulttuuriministeriön karttaraha

Opetus- ja kulttuuriministeriön toiminta-avustuksesta käytettiin noin 185 000 € suunnistuskartojen valmistuksen tukemiseksi ja muuhun karttatoimintaan. Karttaryhmä teki esityksen karttarahan jaosta ja liittohallitus hyväksyi sen.

Karttarahan osuus on seurojen karttatuotannolle merkittävässä roolissa. Kaikki raportoidut kartat saavat SSL:n karttarahaan, jos seuralla on ollut omarahoitusosuutta kustannuksista. Arvokilpailujen karttatuuki on noin neljännes koko kustannuksista. Seurat raportoivat yhteensä 423 valmistunutta karttaa, joista 220 kartalle haettiin SSL:n karttarahaan.

Nuoria, alle 20-vuotiaita kartantekijöitä tuettiin 150 eurolla/kartta. Nuoren kartoittajan tuki on osoittautunut hyväksi mahdollisuudeksi saada uutta sukupolvea kartantekijöiden joukkoon. Vuonna 2018 tukea sai 24 nuorta, jotka tekivät yhteensä 41 karttaa.

Karttaprojektit

Suunnistusliiton kanssa sovittuja karttaprojekteja oli käynnissä kaksi kappaletta. Näissä projekteissa on etukäteen päätetty uusien karttojen rahoituksesta sekä kustannusten jakamisesta eri toimijoiden kesken. Lisäksi SSL teki aiesopimukset kahdesta mahdollisesta uudesta projektista. SSL on mukana aiesopimusten rahoituksessa, mikäli hankkeet käynnistyvät.

Vuonna 2018 käynnissä olleet projektit:

Kuortane: Leimaus-leiri 2017 ja Opiskelijoiden MM 2018

Yhteisesti Leimaus-leirin ja OMM-tapahtumien karttoihin liittyvä projekti. Projektista tehtiin päätös syksyllä 2016 ja projekti koskee vuosia 2016–2018. Kuortaneen Kunto on yhteistyöseurana. Projektin avulla seuralla on etukäteen tiedossa, minkä verran tapahtumiin saadaan SSL:n karttarahaa.

Kuortane: MM-pyöräsuunnistus 2021

Sopimus MM-pyöräsuunnistuksen karttojen rahoittamisen SSL:n osuudesta.

Aiesopimukset työnimillä Saariselkä ja Etelä-Konnevesi.

Karttarekisteri sekä koulutus- ja tukitoiminta

Vuosi 2018 oli neljästoista vuosi, jolloin seurat raportoivat vuoden aikana valmistamansa kartat suoraan julkiseen internetkäyttöiseen karttarekisteriin. Myös karttarahan hakeminen tapahtui karttarekisterin kautta. Vuonna 2015 julkaistu ja käyttöön otettu uusi karttarekisteri -ohjelmasovellus on osoittautunut neljän vuoden käyttökokemuksilla hyvin toimivaksi järjestelmäksi. Uuden karttarekisterin tekijä ja ylläpitäjä on My Sport Services Oy / Raimo Arvola.

Koulutustoiminnassa jatkettiin aiempina vuosina hyväksi havaittua tapaa, jossa alueen tai seuran vastuulla ovat koulutus- ja majotuspaikan järjestäminen, tiedottaminen ja osanottajien kokoaminen. Karttaryhmän tehtävänä on ollut järjestää kouluttaja. Suunnistusliitto on vastannut kouluttajien kustannuksista.

Karttakoulutuksia pidettiin yhteensä 15 koulutuspäivää eri puolella Suomea. Koulutusten pääpaino oli OCAD-ohjelman eri tasoissa kursseissa. Ratamestariohjelmien alkeiskurssit ovat hyvin suosittuja. Yhteensä em. koulutuksiin osallistui noin 200 henkilöä. Pääkouluttajina toimivat karttaryhmästä Eero-Antti Lonka ja Pasi Jokelainen. Osa karttakoulutuksista on annettu ratamestari- ja ohjajakoulutuksissa koulutuksen teemaan soveltaen.

SSL:n karttavastaava valvoi kartanvalmistusta ja toimi tukihenkilönä ratamestareille jokaisessa SM-kilpailussa sekä Suomessa järjestetyissä kansainvälisissä arvokilpailuissa. Valvonta ja tukitehtäviin sisältyvät myös SSL:n päättapahtumat (esim. Fin5, KRV, Jukola, Nuorten Jukola ja Leimaus-leiri). Tukitoimintoihin kuuluivat karttatekniset asiat sekä ratamestarityön osa-aluetta. Erityisesti arvokilpailuiden offsetpainatuksen työvaiheet tarvitsevat usein tukihenkilön kokemusta.

Karttasäännöt ja kansainväliset asiat

Suunnistuskartan uuden kuvausohjeen (ISOM2017) käyttöönotto tehtiin loppuun vuonna 2018. Kansainväliseen karttaohjeistukseen perehdyttäminen, tiedottaminen, käyttöönotto ja suomenkielinen materiaalituotanto työllistivät SSL:n karttaryhmää merkittävästi vielä vuonna 2018. Uuden karttaohjeen käyttöönotto onnistui hyvin eri seuroissa sekä kartantekijöillä ja ratamestareilla.

Karttojen kuvausohjeiden muutoksista oli esillä sprinttisuunnistuksen ohjeistus vuonna 2018. Sprinttikartan kuvausohjepäivityksen kommentointi ja testaaminen olivat paljon esillä SSL:n karttatoiminnassa.

SSL:n karttaryhmä piti säännöllisesti yhteyttä IOF:n karttakomissioon. Erityisesti karttojen kuvausohjepäivitykset vaativat nopeaa reagoimista ja taustatietojen selvittelyä IOF:n kanssa. On osoittautunut ongelmaksi, että Suomesta ei ole tällä hetkellä edustajaa IOF:n karttakomissiossa.

SSL:n edustajana Kimmo Viertola osallistui IOF:n kansainväliseen karttaseminaariin Prahassa. Kansainvälisiin tilaisuuksiin osallistuminen ja asioiden tehokas seuraaminen on koettu tärkeäksi.

6 Markkinointi ja viestintä

Markkinointi ja viestintä toimivat yhtenä yksikkönä, jonka strategiassa määritellyt keskeiset tavoitteet ovat lajin näkyvyyden lisääminen, talouden vahvistaminen ja liiton muiden yksikköjen toiminnan tukeminen.

Markkinoinnin ja viestinnän yksikössä työskenteli neljä päätoimista henkilöä sekä kesätoimittajana Anu Uhotoinen.

6.1 Markkinointi

Markkinoinnin ja myynnin tärkein tehtävä oli kumppanuusmyynnin lisääminen ja uusien myyntituotteiden kehittäminen. Kumppanuusmyynti jakautuu Suunnistusliiton omien kumppanuuksien myyntiin sekä suurten suunnistustapahtumien kumppanuusmyyntiin yhdessä järjestävien seurojen kanssa. Rakenteellisesti kumppanuuspohjaa vahvistetaan jatkuvasti pidemmillä sopimuksilla sekä liiton että tapahtumien osalta.

Kumppanuusmyynnin kehitys määrällisesti näkyy vuonna 2018 tapahtumamyynnin ja barter-sopimusten kasvuna. Tämä kasvu näkyy myös kokonaismyyynnin kasvuna. Vuoden 2018 aikana tehdyn työn tulokset näkyvät vuoden 2019 ja 2020 myynnissä.

Tapahtumamyyynnin kehittyminen tukee tapahtumajärjestäjien taloutta liiton talouden ohella ja auttaa tapahtumien valtakunnallisessa kumppanhankinnassa. Yritysten näkökulmasta Suunnistusliiton ja Jukolan viestin yhteismyynti kasvattaa suunnistuksen kiinnostavuutta sponsorointikohteena ja parantaa suunnistuksen kilpailukykyä sponsorointimarkkinoilla.

Suunnistuskohteiden tehokkuuden osoittamiseksi tehtiin näkyvystutkimuksia sekä Suunnistusliiton että Jukolan viestin kumppanuuksien arvon osoittamiseksi ja hinnoittelun perustelemiseksi. Tutkimukset auttavat sekä Suunnistusliiton että tapahtumien markkinointia tulevin vuosina.

Pienempinä projekteina markkinointi osallistui ja auttoi GoExpo18 messuosaston ja Fitran suunnistuskirjan rahoittamisessa sekä Viestiliigatuotteen käynnistysvaiheessa. Projekteihin osallistuttiin hankkimalla rahoitus kumppaniyrityksiltä. Yrityksille mahdollistettiin projektista hyötyminen ja siten suunnistusyhteistyön syventäminen. Yritysyhteistyöstä tuli loistavaa palautetta. Projekteihin osallistuivat Veikkaus, Dexal, Jukolan viesti, Pefc Suomi, Garmin, Silja Line, Fitra, Urheiluopisto Kisakallio, Suunnistajan kauppa ja Helsingin Messukeskus.

Yhteistyökumppanit

Liiton yhteistyökumppanitoiminta on markkinointipäällikön vastuulla toimitusjohtajan toimiessa taustatukena. Päätapahtumien (Jukolan Viesti ja Fin5-suunnistusviikko) markkinoinnin kehittämisen ja yhteistyökumppanitoiminnasta vastasi markkinointipäällikkö tapahtuminen markkinointivastaavien kanssa.

Suunnistusliiton kumppaniohjelmassa vuonna 2018 olivat mukana seuraavat yritykset tai tuotemerkit: pääyhteistyökumppaneina Craft, OP, Grano, Intersport, Kisakallio ja Suunnistajan kauppa sekä yhteistyökumppaneina Hertz, Garmin, Tallink Silja, Sokos Hotellit, Maanmittauslaitos, Unilever, Matkatoimisto AC Travel ja Pefc Suomi. Hihtosuunnistuksen kumppanit olivat Start, High5 ja Emit. Vuoden 2018 aikana päätapahtumien yhteistyökumppaneina Suunnistusliiton kautta toimivat: Intersport, Grano, OP, Dexal, Sanser, Unilever/Ingman ja Dimenteq/Sitowise.

Kumppanitoiminnassa järjestettiin verkostoitumistapahtumina kumppaniyrityksille kaivossuunnistus Tytyrin kaivoksessa sekä kevään maajoukkueiden yhteydessä maajoukkueinfo, ruokailu ja tutustuminen uuteen Sporttitaloon.

6.2 Viestintä

Vuoden 2018 viestinnän painopisteena oli Rastilippu-palvelu, jonka viestintää suunniteltiin ja toteutettiin yhteistyössä tapahtumayksikön kanssa.

Liiton muiden toimintayksiköiden kanssa käytettiin vuoden vaihteen ympärillä näiden viestintää koskevat yhteistyöpalaverit, joissa sovittiin vuoden aikatauluista, materiaaleista ja yhteisistä käytännöistä. Viestinnän tiimin työskentelyssä kiinnitettiin huomiota suunnitelmallisuuteen, yhteistyöhön sekä oman työn ja osaamisen kehittämiseen. Osaamista kehitettiin mm. Lynda.com-koulutussiviston sekä keskinäisen sparrauksen kautta.

Ulkoisen viestintä

Vuoden 2018 ulkoisen viestinnän runkona oli sekä kansainvälisen että kotimaisten arvokilpailujen näkyvyyden tukeminen omalla uutisvälityksellä tiedottein ja kuvapankin kuvin. Maajoukkueiden avausinfo pidettiin yhteisenä medialle ja kumppaneille, ja toteutuksesta saatuiin hyväät palautetta.

Taustoittavana aineistona medialle tarjottiin maajoukkueurheilijoiden urheilijaprofiilit sekä ideointia että kattavasti erilaista tilastoa lajemme ympäriltä mediaoppaan muodossa. Median kuvopalvelu toteutettiin sekä omien kuvajien toimesta että ostopalveluna suomalaiselle medialle kuvia tarjojen. Liiton kuvapankki uusittiin ja toteutettiin SmugMug-palvelun alustalla.

Televisioiden osalta vuosi 2018 oli merkittävä, sillä Yle näytti maailmancupin lähes kaikki osakilpailut ja ensimmäistä kertaa tämän kokonaisuuden osana nähtiin EM-kisoja televisiosta. Lisäksi lähetyksiä nähtiin MM-kisoista, Jukolasta ja vuoden lopussa vuosikosteena.

Taulukko: Yhteenveto suunnistuksen TV- ja Press-näkyvyydestä 2010-2018. *TV-näkyvyydessä huomioitu valtakunnalliset TV-kanavat.* Press-näkyvyydessä on mukana 20 suurinta päälehteä eli iltapäivälehteä, valtakunnallista sanoma-lehteä ja maakunnallista lehteä. Aiemmat vuodet 36 lehteä. Nettiseurantaa on toteutettu syyskuusta 2015 lähtien viidellä suurimmilla kotimaisella nettisivustoilla.*

	SUUNNISTUS	2010	2011	2012	2013	2014	2015*	2016	2017	2018
TV	Kokonaisaika h	27.27	26.30128	20.34	41.07	37.05	34.29	35.41	57.33	48.15
	Esiintymiset lkm	84	31,6	130	135	131	98	74	132	97
	TV-yleisö (milj. katsojaa)	20,8		29,7	29,9	31,0	24,9	20,1	33,1	27,3
PRESS	Kuvia lkm	1394	1549	1472	1532	1241	656*	423	523	512
	Mediatila cm ²	241998	269584	260103	288401	211 082	122 514*	85 194	95 074	77488
	Lukijamäärä (milj. lukijaa)	175,7	245,0	204,1	233,6	171,2	149,3*	74,5	101,4	93,8
WEB	Kuvia lkm					11	226	146	184	170
	Lukijamäärä (milj./v)					7,7 *9-12/15	160,6 koko vuosi	105,7	134,3	125,2

Suunnistaja-lehti

Suunnistaja-lehdestä ilmestyi vuonna 2018 jo 73. vuosikerta (9 numeroa printti- ja tablettiversiona). Lehden sisältöä suunnitellessa huomioitiin ajankohtaisten asioiden ohella strategiaan pohjautuvat tavoitteet sekä lukijoiden toiveet. Suunnistaja-lehden lukijatutkimus toteutettiin toukokuussa sähköisenä. Vastaajamäärä jää osin lyhyen vastausajan vuoksi vähäiseksi. Lukijat antoivat Suunnistaja-lehden sisällölle ja ulkoasulle hyvän arvosanan. Lukijat toivoivat lehteensä muun muassa lisää karttoja, sekä reissu- ja henkilöjuttuja. Näiden toiveiden ja muun palautteen pohjalta viestintä työsti Suunnistaja-lehden uudistuksen, jonka tulokset ovat nähtävissä vuoden 2019 alusta lähtien.

Tablettilauksissa rinnakkailausten määrä (lehti+tabletti) oli vuoden lopussa 446 (2018: 384 kpl). Rekisteröityneitä käyttäjiä oli 1298 (2018: 1050). Yhtä rekisteröitymistä kohti voi olla myös useampi laite/lukija). Tablettilauksia voi tehdä monella tapaa ja lukujen vertailua on valitettavasti vaikea tehdä. Uutena aluevaltauksena Aleksi Sorsa aloitti Suunnistaja-lehden vloggaajana Sorsan siivellä -videoillaan. Liiton Youtube-kanavalla julkaistuilla videoilla tuettiin Suunnistaja-lehden monimediasuutta ja samalla markkinointiin tablettiluoksi myös ei-tilaajille.

Taulukko. Suunnistaja-lehden tilaajamäärät ja ilmoitusmyynti (netto eli vähennetty ilmoitusmyyjän provisio) 2009-2018

Suunnistaja	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Tilaajamäärä	5 377	5 109	5 033	4 943	4 872	4 464	4 268	4 141	3 889	3634
Tablettilihti								230/	384/10 50	446/1298
Ilmoitusmyynti	76 425	72 875	63 761	53 104	66 263	43 893	37 302	26 652	23 969	19 248

Suunnistaja-lehden sähköinen uutiskirje lähetettiin liiton markkinoinnin sallineille lisenssisuunnistajille lehden ilmestymispäivänä. Uutiskirje lähti n. 6000 lisenssisuunnistajalle. Uutiskirjeen tavoitteena oli jakaa ajankohtaista tietoa ja markkinoida lehteä.

Vuoden lopussa aloitettiin kuntosuunnistajille suunnatun, keväällä 2019 ilmestyvän Kunto-Suunnistajan suunnittelu. Lehti julkaistaan yhteistyössä Juoksija-lehden kanssa mm. Juoksija- ja Suunnistaja-lehden välissä.

Materiaalituoanto

Viestintä valmisti yksikköjen tueksi esitteitä, koulutus- ja ohjajamateriaaleja, erilaista PR-materiaalia. Osa materiaaleista tehtiin kokonaan uutena, osa päivitettiin. Isoimpia yksittäisiä materiaalityöstöjä olivat uuden toimitilan somisteet, Rastilippu-palvelun tukimateriaalit sekä GoExpo-messujen materiaalit.

Sähköinen viestintä

Sähköinen viestintä painottuu kolmeen osa-alueeseen: liiton nettisivuihin, sosiaalisen median kanaviin sekä sähköisiin uutiskirjeisiin. Liiton pääsivun (suunnistusliitto.fi) kävijämäärä ja sivukäyntien määrä kasvoivat hieman. Pääsivun lisäksi liitolla on hallussa muita domaineja kuten suunnistus.fi, fin5.fi, olekartalla.fi, koulukartalla.fi, sslmedia.info, sslkoulutus.fi, karttarekisteri.fi sekä rastilippu.fi. Suunnistussäätiö ja Kansainvälinen suunnistusliitto (IOF) ostavat sivustoilleen liiton viestinnältä sekä teknistä tukea että päivitysapua.

Eri toimialojen sähköisiä uutiskirjeitä lähetettiin vuoden 2018 aikana n. 11 000 vastaanottajalle. Yhteensä kirjeitä lähti aiempia vuosia selkeästi vähemmän eli n. 75000. Määrä laski EU:n tietosuoja-asetuksen (GDPR) myötä tiukentuneet osoitekäytännöt. Uutiskirjeen toiminto ostettiin Postiviidakko Oy:stä. Uutiskirjeiden tärkeydestä sekä seuraväen vastaanotosta kertovat hyväniä pysyneet avaus- (50 %) ja klikkausprosentit (8 %).

Sosiaalisen median käyttö oli aktiivista: sitä hyödynnettiin muun viestinnän tukena sekä omana aktiivisena kanavana suunnistajille ja seuroille. Somessa ja Suunnistajan tablettilvertisiossa toteutettiin mm. 360-joulukalenteri. Aktiivisimmassa käytössä somekanavista olivat Facebook, Twitter ja Instagram, joiden lisäksi Leimaus-leirillä kokeiltiin räätälöityä Snapchatin geofilteriä.

Taulukko. Internet-sivuilla (www.suunnistusliitto.fi) käynnit ja sivukäynnit.

Internet	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
käynnit	820 000	855 000	794 152	768 000	770 000	701 000	760 000	770 000	796 000
sivukäynnit milj.	2,04	2,07	1,87	1,76	1,81	2,82	2,60	2,24	2,38

Sosiaalisen median seuraajamäärä nousi jälleen vuoden 2018 aikana. Eniten nousi Instagramin seuraajamäärät (+37%).

Taulukko: sosiaalisen median seuraajamärien kehitys (lukema vuoden lopussa).

	2014	2015	2016	2017	2018
Facebook	2300	2900	3523	3890	4161
Twitter	1100	1700	2221	2452	2694
Instagram		750	1795	2643	3600
Youtube		100	155	225	286

7 Hallinto

7.1 Järjestötoiminta

GDPR

Alkuvuoden ajan EU:n tietoturva-asetus GDPR:n voimaantuloa valmisteltiin Suunnistusliitossa. Vanhentuneet rekisterit poistettiin, käytössä olevat rekisterit luetteloitiin ja dokumentoitiin, omista rekistereistä päivitetettiin tietoselosteet, IRMA:an tehtiin tietoturvaan liittyviä parannuksia ja seuroille annettiin ohjeistusta.

Liittokokous sekä liittovaltuiston ja -hallituksen kokoukset

Liittovaltuoston kevätkokous pidettiin 24.03. Helsingissä. Läsnä kevätkokouksessa oli äänivaltaisina 16 varsinaista ja 2 varajäsentä. Sääntömääräisten asioiden lisäksi liittovaltuusto päätti kertalisessin käyttöönnotosta sekä marras-maaliskuun kansallisten kisojen IRMA-palvelumaksun alentamisesta 100 eurosta 50 euroon.

Syyskokous pidettiin 25.11. Hämeenlinnassa. Läsnä syyskokouksessa oli äänivaltaisina 17 varsinaista ja 1 varajäsentä. Syyskokouksessa valittiin puheenjohtaja Tuija Soanjärvi edelleen puheenjohtajaksi kaudelle 2019-2020. Varapuheenjohtaja Artti Laine valittiin edelleen varapuheenjohtajaksi kaudelle 2019-2020. Hallituksen jäsenet Maria Rantala ja Arto Vilppola valittiin edelleen jäseniksi kaudelle 2019-2020. Varajäsen Mikko Eskola valittiin edelleen varajäseneksi kaudelle 2019-2020. Näin liittohallitukseen ei tullut muutoksia. Liittovaltuusto valitsi uudeksi tilintarkastajaksi Nexia Oy:n ja päätarkastajaksi HT Markus Palmolan.

Liittohallitus kokoontui toimintavuoden aikana 10 kertaa. Kokouksissa käsiteltiin yhteensä 111 asiakohtaa. Liittohallituksen esittelijänä toimi liiton toimitusjohtaja Mika Ilomäki ja sihteerinä toimistopäällikkö Sari Onnin. Liittohallituksen kokoonpano on listattu liitteessä 1.

Työvaliokunta ja työryhmät

Liittohallituksen työvaliokunnan muodostivat puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat. Liiton toimitusjohtaja toimi työvaliokunnan esittelijänä ja sihteerinä. Työvaliokunta on valmistellut asioita sähköpostitse, mutta ei kokoontunut vuoden 2018 aikana. Loppuvuodesta muodostettiin hallituksen, liittovaltuiston puheenjohtajan ja toimitusjohtajan yhteinen WhatsApp-ryhmä epävirallista yhteydenpitoa varten.

Toimialojen työryhmät kokoontuivat säännöllisesti toimintavuonna. Työryhmien yleisenä tehtävänä oli toimia valmistelevana ja ehdotuksia tekevänä elimenä sekä toimihenkilön työn tukena. Työryhmät ja niihin kuuluvat henkilöt on listattu liitteessä 1.

Suunnistusalueet ja aluetoiminta

Suunnistusliitolla on 14 suunnistusalueita. FSO muodostaa suunnistuksen ruotsinkielisen alueen ja toteuttaa ruotsinkieliselle väestölle kohdennettua valmennus- ja koulutustoimintaa. FSO:n kanssa yhteistyö lisääntyi hieman, kun molempien järjestöjen toimistot sijaitsevat nyt yhteissä tiloissa Sporttilossa Pitäjänmäellä Helsingissä.

Muut suunnistuksen alueet ovat: Etelä-Pohjanmaan Suunnistus, Hämeen Suunnistus, Kaakon Suunnistus, Kainuun Suunnistus, Keski-Pohjanmaan Suunnistus, Keski-Suomen Suunnistus, Päijät-Hämeen Suunnistus, Lapin Suunnistus, Pohjois-Pohjanmaan Suunnistus, Satakunnan Suunnistus, Savo-Karjalan Suunnistus, Suunnistava Uusimaa ja Varsinais-Suomen Suunnistus.

Alueet vastasivat yhdessä seurojen ja liiton kanssa suunnistuksesta ja sen kehittämisestä suunnistuksen strategian mukaisesti. Toiminta kattoi nuoriso- ja kuntosuunnistuksen, koulutuksen, valmennuksen, kilpasuunnistuksen ja kartoitusasiat.

Liitto tukee alueilla tapahtuvaa koulutusta valmistamalla koulutusmateriaalia ja antamalla koulutusapua. Aluekilpailuja tuettiin varaanmallia niille sopivat ajat kilpailukalenterista.

Alueet toimivat seurojensa yhteistyöeliminä ja hoitivat yhteyksiä alueen muihin toimijoihin, kuten metsästäjiin, maanomistajiin, luontojärjestöihin, kuntiin ja muihin lajeihin.

Muu järjestötoiminta

Suunnistusliitto oli mukana Olympiakomitean ja OP Vakuutuksen yhteisvakuutushankkeessa eli Tuplaturvavakuutuksessa. Tuplaturvavakuutuksen kautta on SSL:n jäsenseurojen vapaaehtoistyön tekijät tapaturmavakuutettu (esim. kilpailujen ja tapahtumien järjestäminen, koulutus ja valmennus). Vakuutukseen sisältyy myös toiminnanvastuuvaltuus.

Suunnistusliitto on mukana Olympiakomitean Teosto/Gramex -yhteissopimuksessa, joka koskee julkisen musiikin esittämisen tekijäoikeuskorvaus.

Suunnistusliitto on Suomen Olympiayhdistys ry:n (Olympiakomitea), Suomen Hostellijärjestön, Suomen Metsäyhdistys ry:n ja PEFC Suomi – Suomen Metsäsertifointi ry:n jäsen. Lisäksi Suunnistusliitto on jäsenenä Hankasalmen urheilu- ja valmennuskeskusyhdistys ry:ssä, jonka hallituksessa liitto edusti varapj. Esko Junntila.

Suunnistusliitto osallistuu myös luonto- ja ulkoilujärjestöjen rekisteröitymättömän yhteisön Ulkoilufoorumin kokouksiin.

7.2 Henkilöstö

Liiton toimihenkilöt vuonna 2018 on listattu liitteessä 1. Liitossa työskenneltiin yhteensä 16,5 henkilötyövuotta, joista yksi henkilö oli määrääkaisissa projektitehtävissä.

7.3 Kansainvälinen toiminta

Suomen edustukset IOF:n toimielimissä:

- Hallituksen varapuheenjohtaja Mikko Salonen (10/2018 asti)
- Hallituksen jäsen Hannu Kottonen (10/2018 alkaen)
- Suunnistuskomissio Petteri Muukkonen
- Hiihtosuunnistuskomissio Antti Mylläriinen (8/2018 asti)
- Hiihtosuunnistuskomissio Jouni Lipponen (8/2018 alkaen)
- Pyöräsuunnistuskomissio Timo Laurila
- Lääketieteellinen komissio Olli Heinonen (pj.) ja Hilkka Salmenkylä
- Tarkkuussuunnistuskomissio Sari Saloma-Niemi (pj.)
- Eettinen komissio Kirre Palmi (pj.)

Pohjoismaiden ja Baltian maiden suunnistusliittojen NORD-kokouksissa edustivat puheenjohtaja ja toimitusjohtaja tammikuussa Norjassa ja toimitusjohtaja elokuussa Latviassa.

7.4 Ympäristötoiminta

Suunnistusliiton ympäristöpolitiikan päämääränä on edistää ympäristövastuullista toimintakulttuuria lajin kaikessa toiminnassa sekä turvata osaltaan suunnistuksen toimintaedellytysten säilymistä yhteistyössä toimijoiden ja sidosryhmien kanssa.

Toimialat ovat itse vastanneet oman alansa ympäristöasioista ja -toiminnasta. Käytännössä aiemmin tuotettua materiaalia vietin edelleen eteenpäin eri tapahtumissa sekä tapahtuma- ja seuratoimintayksikössä.

Ympäristöohjeet on huomioitu liiton nettisivulla sekä erillisenä PowerPoint-esittelysarjana. Liittohallitus päätti joulukuussa, että hieman passiivisessa vaiheessa ollut ympäristöryhmä kootaan uudestaan ja toiminta aktivoidaan vuonna 2019.

7.5 Talous

Taloushallinto perustui vuonna 2018 sähköiseen Netvisor-järjestelmään tilitoimisto Rantalaisten Oy:n hoitaessa ulkoistettuna toimintoina palkanlaskennan, matkalaskujen käsittelyn ja kirjanpidon tukitoiminnot. Postitus- ja vahtimestaripalvelut ostettiin osittain Valimo Centeristä ja lehtirekisterin ylläpitopalvelut TietoPiiri Oy:ltä.

Liiton toiminnan taloudellinen tulos oli tappiollinen 122 948,72 euroa.

Kokonaistuotot olivat 2 344 738 € ja kokonaiskulut -2 467 687 €. Varsinaisen toiminnan kulut olivat 2 321 850 €.

Opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) myöntämä yleisavustus oli 850 000 €. Lisäksi OKM myönsi erityisavustusta yhteensä 35 000 €, josta 15 000 € Rastilippuun ja 20 000 € Koulusuunnistushankkeelle. Olympiakomitean tuki huippu-urheilulle oli 90 000 €, joka sisälsi OK:n terveysturvavakuutuksen 12 600 €.

Rastilipun kustannukset olivat 52 264 €, jotka koostuivat mm. koulutus- ja markkinointikuluista sekä henkilöstökuluista. Tuottoina oli OKM:n tuki 15 000 €. Vuoden 2018 kulujen lisäksi 68 429 € on ennakkomaksuina taseessa. Rastilipun rakentamiskustannukset, yhteensä 286 584 €, aktivoidaan poistoiksi viiden vuoden poisto-ohjelmalla. Poistoja tehtiin yhteensä 72 449 €, joista Rastilipun poisto 42 988 €, IRMA-tietojärjestelmän poisto 26 779 € ja kaluston poisto 2 683 €.

Oma pääoma 31.12.2018 oli 176 997 €.

Taulukko. Taloudellisen toiminnan yhteenvetö vuosilta 2014–2018. Barter-sopimusten arvo on kirjattu kirjanpitoon vuodesta 2014 alkaen sekä tuotto- että kulupuolelle. Tulosvaikutus on 0.

	2014	2015	2016	2017	2018
Tulos	-21 418	-23 828	6 646	2 229	-122 949
Kokonaistuotot	2 413 885	2 471 687	2 370 447	2 483 338	2 344 738
Kokonaiskulut	2 435 303	2 495 514	2 363 802	2 481 109	2 467 687
Vars.toiminnan kulut	2 298 142	2 370 785	2 259 218	2 379 498	2 321 850
OKM toiminta-avustus	860 000	875 000	850 000	850 000	850 000
Poistot	44 949	44 949	44 949	26 779	72 449
Oma pääoma	314 899	291 071	297 717	299 946	176 997

Huippusuunnistuksessa urheilijoiden omavastuu olivat suunnistus 242 800 €, hiihtosuunnistus 97 500 €, pyöräsuunnistus 65 300 € ja tarkkuussuunnistus 11 600 €. Pyöräsuunnistuksen ja tarkkuussuunnistuksen omavastuu olivat budjetoitua pienemmät, vastaavasti suunnistuksessa ja hiihtosuunnistuksessa budjetoitua suuremmat.

8 Liiteosio

1.	Henkilöstö ja työryhmät	34
2.	Huippusuunnistuksen taulukot, valmennusryhmät ja leiritys	41
	Taulukot menestyksestä	41
	Suunnistus	41
	Hiihtosuunnistus	46
	Pyöräsuunnistus	49
	Valmennusryhmät ja leiritykset	52
	Suunnistus	52
	Hiihtosuunnistus	53
	Pyöräsuunnistus	54
3.	Poimintoja tapahtumakyselystä	56
4.	Vuoden 2018 parhaat	57
5.	Myönnetyt ansiomerkit	57
6.	Toteuma 2018	64
7.	Kansainvälisen arvokilpailujen tulokset	65

1. HENKILÖSTÖ JA TYÖRYHMÄT

Liittovaltuusto 2017–2020

Puheenjohtaja Antti Ekonoja

Varapuheenjohtaja Virpi Remahl

Alue	Jäsen	Varajäsen
Etelä-Pohjanmaan Suunnistus	Jari Åkerman	Pasi Lylyluoma Maritta Nurmi
FSO	Roald von Schoultz Henna Hertsbacka	Anders Westerlund Lilian Björndahl
Hämeen Suunnistus	Riku Kopra Elisa Tuomisto	Teppo Salmia Pentti Talikainen
Kaakon Suunnistus	Hannu Mylläriinen Hannu Kosonen	Ossi Karvonen Tuula Kaulio
Kainuun Suunnistus	Ulla-Maria Kankainen	Martti Könönen Janne Kankainen
Keski-Pohjanmaan Suunnistus	Päivi Lassila	Timo Ronkainen Eero Kattilakoski
Keski-Suomen Suunnistus	Esa Honkonen	Heikki Peltonen Pekka Valkonen
Lapin Suunnistus	Antero Karvinen	Pertti Itkonen Tero Taulavuori
Pohjois-Pohjanmaan Suunnistus	Seija Jussiniemi	Juho Näsi Tarja Tolonen
Päijät-Hämeen Suunnistusalue	Virpi Remahl	Aarne Mörsky Harri Kolila
Satakunnan Suunnistus	Kauko Hakala	Kimmo Mieskoski Seppo Sipilä
Savo-Karjalan Suunnistus	Timo Suhonen	Pekka Hiltunen Hannu Ruokolainen
Suunnistava Uusimaa	Pauli Anttila Kasperi Launis Reimo Uljas	Pauli Juutilainen Virpi Palmen
Varsinais-Suomen Suunnistus	Visa Koponen Asko Vainio	Jyrki Lammila Hannu Pyy

Liittohallitus

Puheenjohtaja Tuija Soanjärvi
 Varapuheenjohtaja Esko Juntila
 Varapuheenjohtaja Artti Laine
 Jäsen Maria Rantala
 Jäsen Nina Simosas
 Jäsen Ari Torniainen
 Jäsen Arto Vilppola
 Varajäsen Urpo Väänänen
 Varajäsen Mikko Eskola
 Esittelijä/sihteeri Mika Ilomäki
 Sihteeri Sari Onninen

Kunniajäsenet

Timo Peltola, kunniapuheenjohtaja, 2017
 Osmo Niemelä (k), kunniapuheenjohtaja, 1995
 Lasse Heideman (k), kunniajäsen 1995
 Allan Kari (k), kunniajäsen, 1995
 Juhani Salmenkylä, kunniajäsen, 1995
 Matti Salmenkylä (k), kunniajäsen, 1995
 Seppo Siirilä, kunniajäsen, 1995

Liiton toimisto

Toimitusjohtaja Mika Ilomäki
 Huippu-urheilupäällikkö Katri Lindeqvist
 Tapahtumapäällikkö/kilpailut Petteri Palmi
 Markkinointipäällikkö Aki Lindroos
 Viestintäpäällikkö Pirjo Valjanen
 Toimitussihteeri Paula Lehtomäki
 Nuorisopäällikkö Timo Saarinen
 Tapahtumapäällikkö/harraste Katri Lilja
 Päävalmentaja, suunnistus Petteri Kähäri
 Päävalmentaja, hiihtosuunnistus (50%) Jarkko Urpalainen
 Nuorten olympiavalmentaja Antti Harju
 Nuorten olympiavalmentaja Jari Sipilä
 Nuorten olympiavalmentaja Antti Örn
 Toimistopäällikkö Sari Onninen
 Seuratoimintapäällikkö Katja Kyckling
 Sähköisen median asiantuntija Timo Mikkola (osa-aikainen 80 %)
 Projektityöntekijä Anu Uhotoinen

Oto-periaatteella toimivat henkilöt

Karttavalvoja Pasi Jokelainen

Ryhmävalmentajat, huoltohenkilöstö ja valmentajakoulutuksen henkilöt

Valmentaja (s), aikuisten maajoukkue, Petteri Kähäri
 Nuorten olympiavalmentaja / Tampere ja valmentaja (s), A- ja B-maajoukkue, Antti Harju
 Nuorten olympiavalmentaja / Turku (s), Jari Sipilä.
 Nuorten olympiavalmentaja / Helsinki ja nuorten maajoukkue (s), Antti Örn
 Valmentaja (s), sprintti, Tuomo Mäkelä
 Valmentaja (s), sprintti, Kalle Rantala
 Valmentaja (s), leirivalmentaja, Jarmo Tonder
 Valmentaja (hs), aikuisten maajoukkue, Jarkko Urpalainen.
 Valmentaja (hs), nuorten maajoukkue, Tapani Partanen
 Valmentaja (ps), aikuisten ja nuorten maajoukkue, Mikko Niskanen
 Lääkäri (s), Katja Mjösund
 Lääkäri (hs), Timo Sirola
 Hieroja (s), Olli Andersson
 Hieroja (s), Maija Laurikkala-Dewes
 Hieroja (hs), Riikka Varjus
 Huoltopäällikkö, Petteri Vuorinen
 Suksihuollon vastaava (hs), Mika Tervala

Työryhmät

Seuratoimintaryhmä

Nina Simosas, pj (SSL hallitus)
 Mikko Eskola (SSL hallitus)
 Hannu Karstunen
 Suvi Pelkonen
 Anu Pikkarainen
 Erno Puupponen
 Anu Reiman
 Teija Sahlström
 Tero Viljanen
 Kalle Virtanen
 Katja Kyckling (esittelijä)
 Timo Saarinen (esittelijä)

Tapahtumaryhmä

Esko Juntila, pj. (hallitus),
 Hannu Pyy
 Timo Kokko
 Mikko Kiiski
 Jorma Helin
 Petri Annila
 Mikko Niskanen
 Petteri Muukkonen
 Petteri Palmi (esittelijä)
 Katri Lilja (esittelijä)

Karttaryhmä

Eero-Antti Lonka, puheenjohtaja
 Pasi Jokelainen
 Matti Kivelä
 Petteri Palmi
 Arvo Paulin
 Jussi Silvennoinen
 Kimmo Viertola

Sääntöryhmä

Jussi Leskinen, puheenjohtaja
 Daniela Hallvar
 Teresa Kollanen
 Pasi Koistinen, varajäsen
 Marja Ramm-Schmidt, varajäsen
 Petteri Palmi, esittelijä ja sihteeri

Nuorten Jukolan johtoryhmä

Kirre Palmi, puheenjohtaja
 Petri Annila
 Katri Lilja
 Timo Saarinen
 Johtoryhmän kokouksiin osallistuu myös kilpailun valvoja Tommi Tervakangas

Huippusuunnistusryhmä

Maria Rantala, puheenjohtaja
 Raimo Arvola
 Pekka Nikulainen
 Vesa Taanila
 Maritta Nurmi
 Marko Pitkänen
 Mika Tervalan
 Ilkka Nurminen
 Katri Lindeqvist (esittelijä)

Viestintäryhmä

Artu Laine, pj. (hallitus)
 Riitta Nissi
 Topi Hanhela
 Harri Hollo
 Heidi Lehikoinen
 Lotta Sandroos
 Fin5 2018 edustaja / Teemu Majasaari.
 Aki Lindroos (esittelijä)
 Pirjo Valjanen (esittelijä)

Pyöräsuunnistuksen kehittämisryhmä

Tuomo Marttinen
 Lea Pirttilä
 Mikko Lukkarinen
 Mikko Jalonen
 Timo Laurila
 Jukka Niemi

Tarkkuussuunnistuksen kehittämisryhmä

Anna Jacobson, puheenjohtaja
 Kyllikki Anttila
 Petteri Hakala
 Sami Hyvönen
 Martti Inkinen
 Minna Inkinen
 Roope Näsi

Heikki Liimatainen
 Jyrki Lumiainen
 Tuomo Markelin
 Pinja Mäkinen
 Antti Rusanen
 Ari Tertsunen
 Ari Uotila
 Juha Villikka
 Esko Junttila

Hiihtosuunnistuksen kehittämisyhmä

Arto Vilppola, puheenjohtaja
 Antti Mylläriinen
 Tapani Partanen
 Tero Linnainmaa
 Arto Lilja

Fin5 johtoryhmä

Mika Ilomäki
 Markku Joensuu
 Aki Lindroos
 Petteri Palmi

Ympäristöryhmä

Tuija Soanjärvi, puheenjohtaja
 Jorma Helin
 Mika Ilomäki, esittelijä

Seuratoimintayksikön kouluttajaverkostot

Tervetuloa ohjaajaksi -koulutus: Ulla Klemettinen, Marja Molin, Maritta Nurmi, Mikko Ojanaho, Sanni Pelkonen, Simo Suutari, Laura Tamminen ja Sanna Villikka. Lisäksi 14 koulutajaa vanhoissa sinettiseuroissa.

Nuori Suunta ohjajakoulutus (luotsit): Petteri Haikola, Eveliina Hasu, Ulla Klemettinen, Jari Kuusisto, Katja Kyckling, Marja Molin, Pauli Nokelainen, Lucas Nylund (myös ruotsiksi), Maritta Nurmi, Sanni Pelkonen, Mia Saarilaakso, Ida-Marie Skogvik (ruotsiksi) ja Jukka Vainionpää.

Nuorten seuravalmennus suunnistusseurassa, taso 1 valmentajakoulutus: Petteri Haikola, Kirsi Kiiskinen, Katja Kyckling, Marja Molin, Pauli Nokelainen, Lucas Nylund (myös ruotsiksi), Maritta Nurmi, Juho Partanen, Sanni Pelkonen, Harry Sainio (myös ruotsiksi), Ida-Marie Skogvik (ruotsiksi), Jukka Vainionpää ja Pekka Väisänen.

Lasten ja nuorten ratojen laatiminien -koulutus: Filip Brunell, Kristian Forsell, Petteri Haikola, Kai Hilo, Marja Molin, Pauli Nokelainen, Sanni Pelkonen, Hannu Peni, Juha Rantala, Anu Reiman ja Timo Suhonen.

Hyvä Seura -seurasparraajat: Aulis Hahtola, Hannu Karstunen, Katja Kyckling ja Anu Pikkarainen.

Nuorten tiimi

Eveliina Hasu
 Jenna Ojala
 Aapomikko Matti
 Lotta Sandroos
 Ida-Marie Skogvik

Suunnistuksen Tähtiseurat, lapset ja nuoret (29kpl)

Angelniemen Ankkuri, Espoon Akilles, Espoon Suunta, Helsingin Suunnistajat, Hyvinkäään Rasti, Hämeenlinnan Suunnistajat, Ikaalisten Nouseva Voima, Kangasala SK, Keuruun Kisailijat, Koovee, Kuopion Suunnistajat, Kyrös-Rasti, Lahden Suunnistajat -37, Lapuan Virkiä, Lounais-Hämeen Rasti, Navi, OK 77, OK Trian, Rasti-Jussit, Rasti-Nokia, RastiPiikkiö, Rastivarsat, Saarijärven Pullitus, SK Pohjantähti, Suunta Jyväskylä, Tampereen Pyrintö, Turun Suunnistajat, Vaasan Suunnistajat, Vehkalahden Veikot.

Suomen Suunnistusliitto ry:n edustukset muissa järjestöissä

IOF

Hallitus: Mikko Salonen -10/2018, Hannu Kottonen 10/2018-
 Suunnistuskomissio: Petteri Muukkonen
 Hiihtosuunnistuskomissio: Antti Mylläriinen -8/2018, Jouni Lipponen 8/2018-
 Tarkkuussuunnistuskomissio: Sari Salomaa-Niemi
 Lääketieteellinen komissio: Olli Heinonen (pj) ja Hilkka Salmenkylä
 Tarkkuussuunnistuskomissio: Sari Salomaa-Niemi (pj.)
 Pyöräsuunnistus: Timo Laurila
 Eettinen komissio: Kirre Palmi (pj.)

Olympiakomitea

Urheilijavaliokunta: Minna Kauppi

Olympiayhdistys

Valtuuskunta: Tuija Soanjärvi, varalla Mika Ilomäki

Jukolan viestin johtoryhmä

Petteri Palmi, Aki Lindroos, valvoja Heikki Peltola

NORD

Tuija Soanjärvi ja Mika Ilomäki

Suomen Hostellijärjestön edustajisto

Sari Onninen, varalla Mika Ilomäki

Suomen Urheilijoiden Tukisäätiö

Hallitus: Petteri Kähäri

Suunnistusvalmentajat

Hallitus: Petteri Kähäri

Olympiakomitea

Vuosikokouksissa puheenjohtaja tai toimitusjohtaja

Järjestöpalaverit: Mika Ilomäki

Ulkoilufoorumi

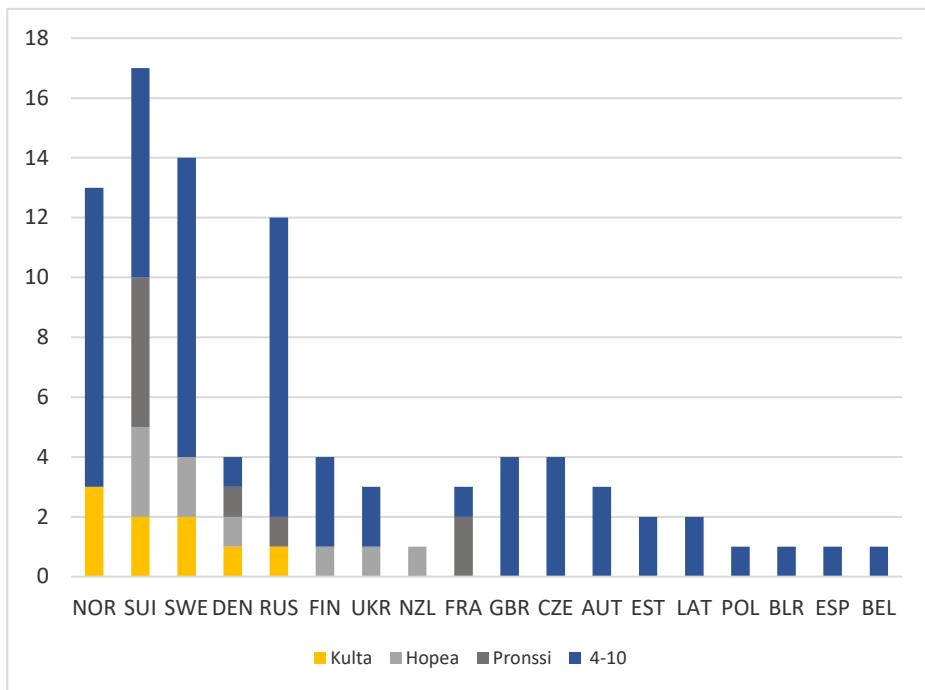
Mika Ilomäki

2. HUIPPUSUUNNISTUKSEN TAULUKOT, VALMENNUSRYHMÄT JA LEIRITYKSET VUONNA 2018

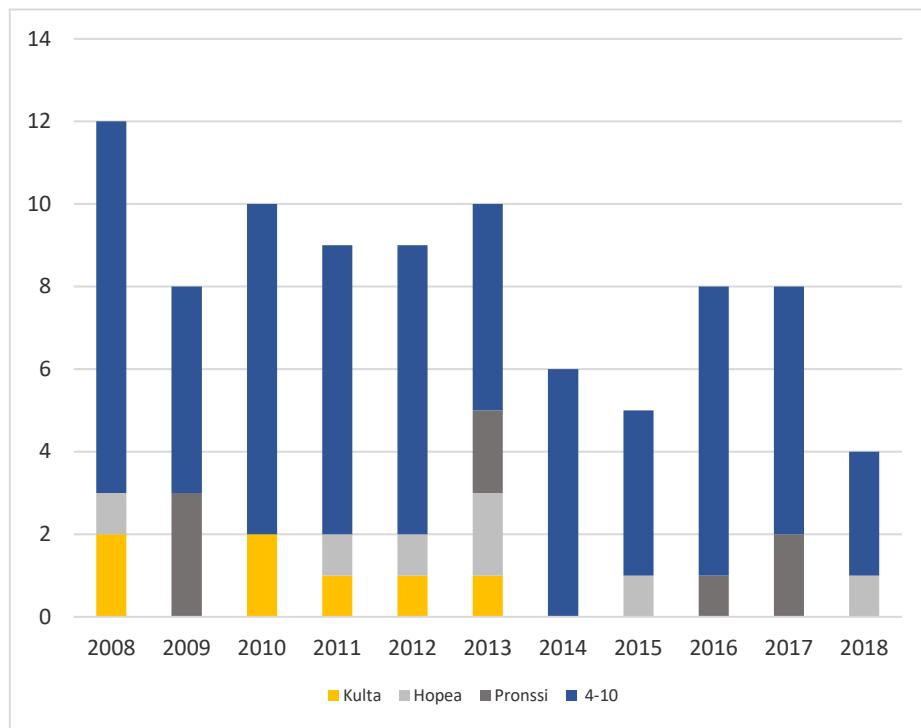
Taulukot menestyksestä 2011–2018

Suunnistus

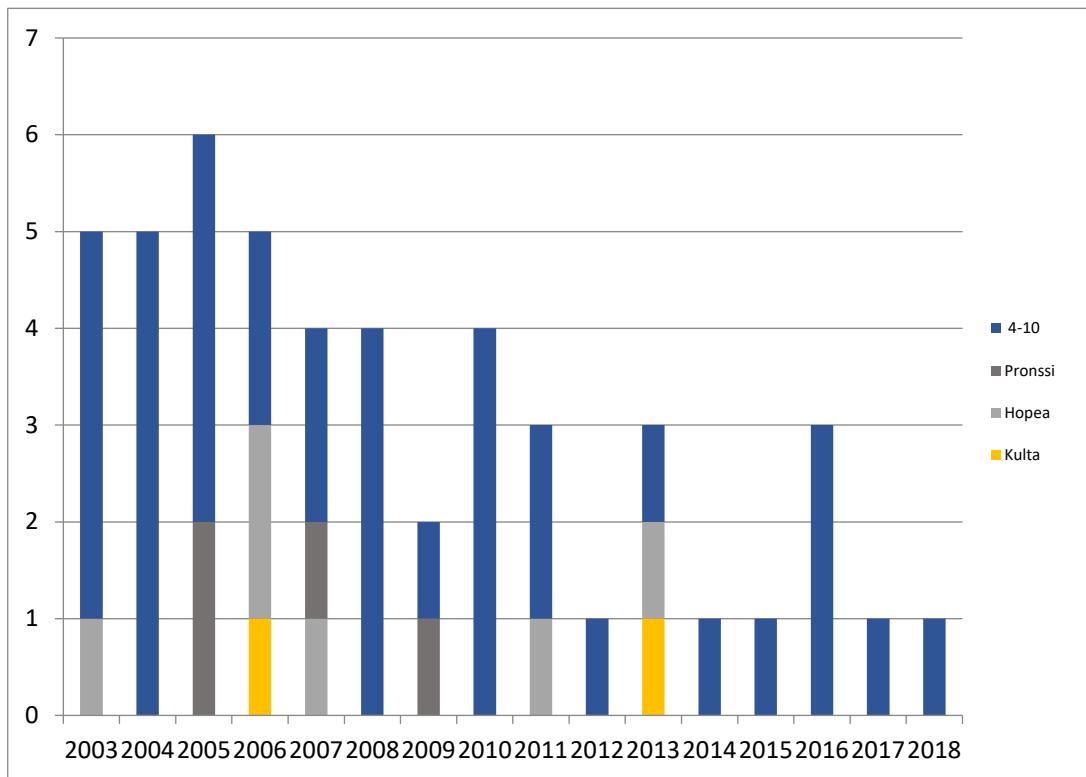
Taulukko: Suunnistuksen MM-mitalit ja sijoitukset 10 parhaan joukkoon 2018.

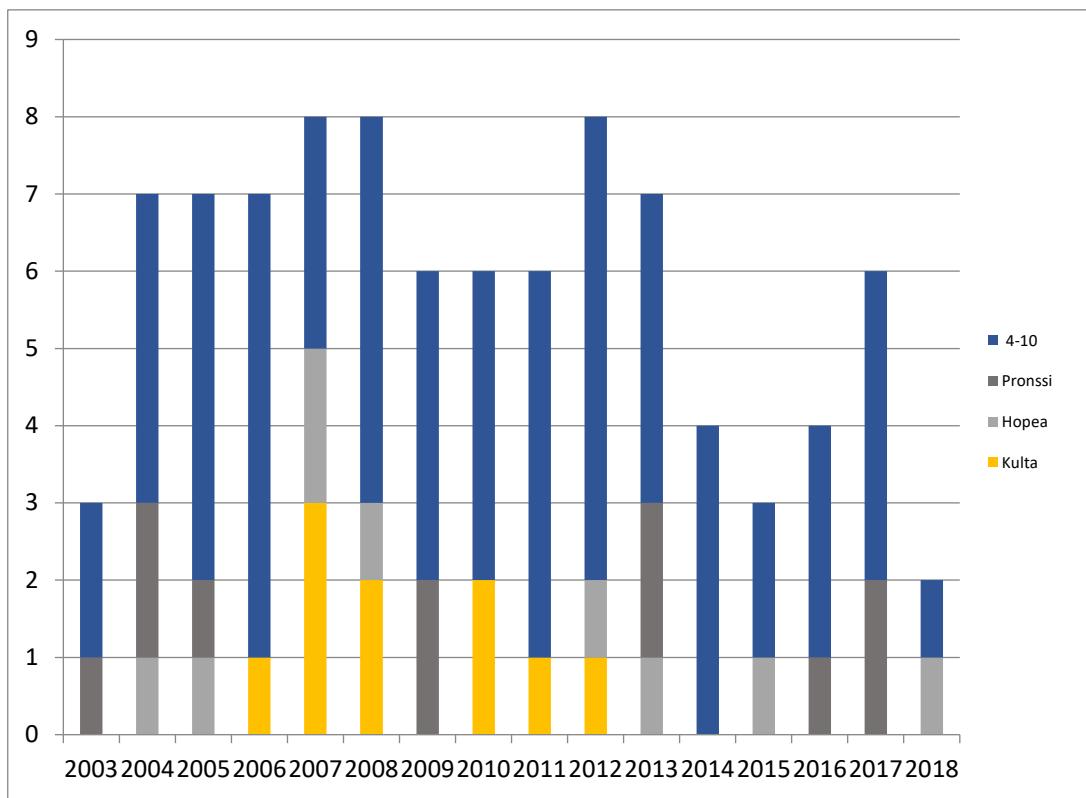
Taulukko: Suomen mitalit ja sijoitukset 10 parhaan joukkoon suunnistuksen MM-kilpailuissa 2008–2018.

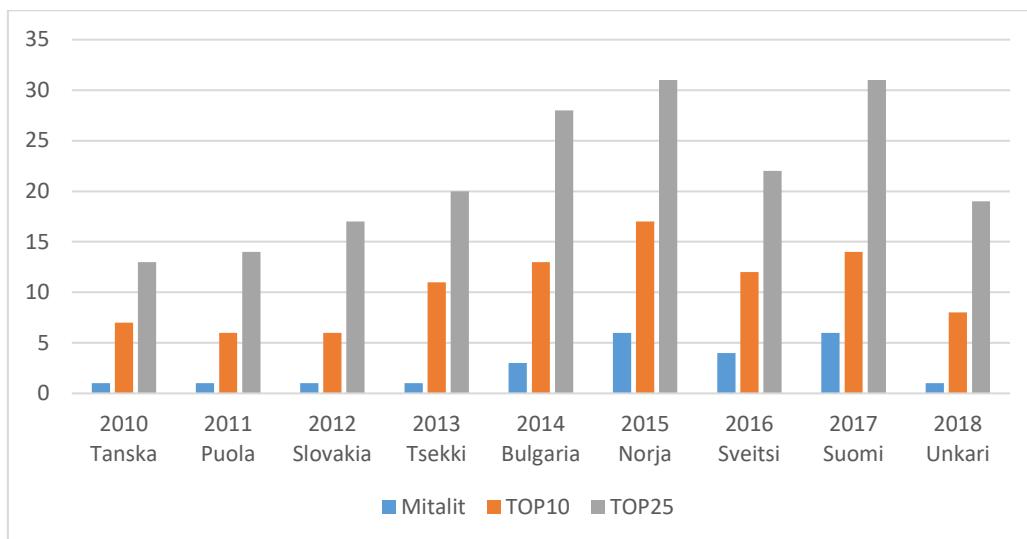
Taulukko: Suomen miesten mitalit ja sijat 4-10 suunnistuksen MM-kilpailuissa 2003-2018

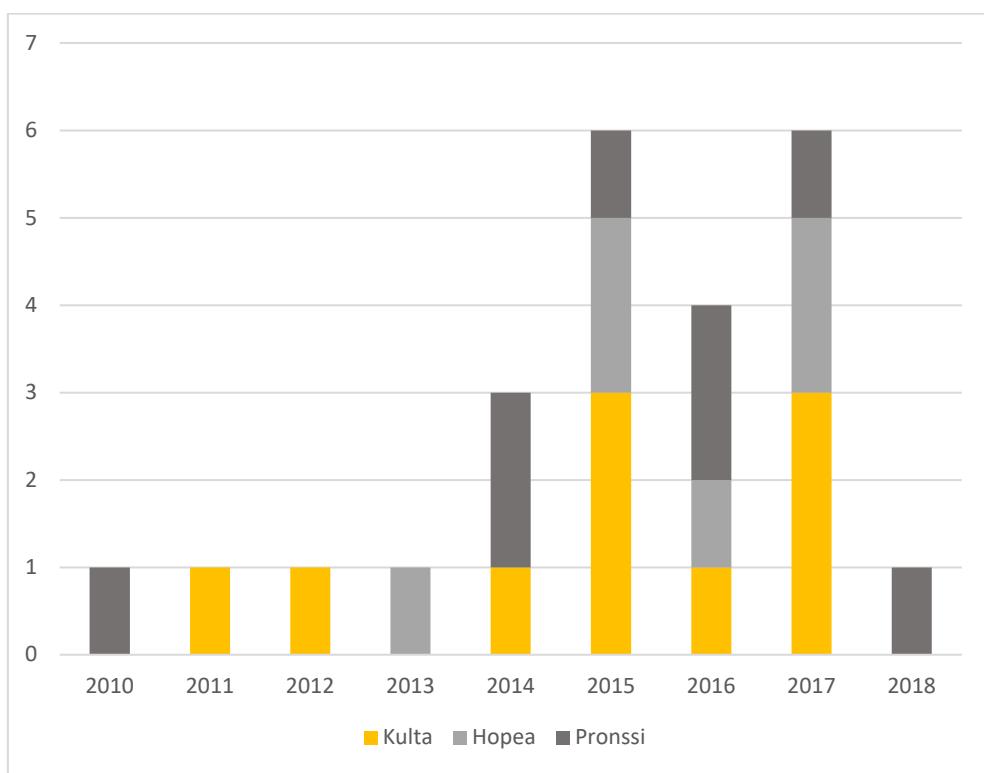
Taulukko: Suomen naisten mitalit ja sijat 4-10 suunnistuksen MM-kilpailuissa 2003-2018

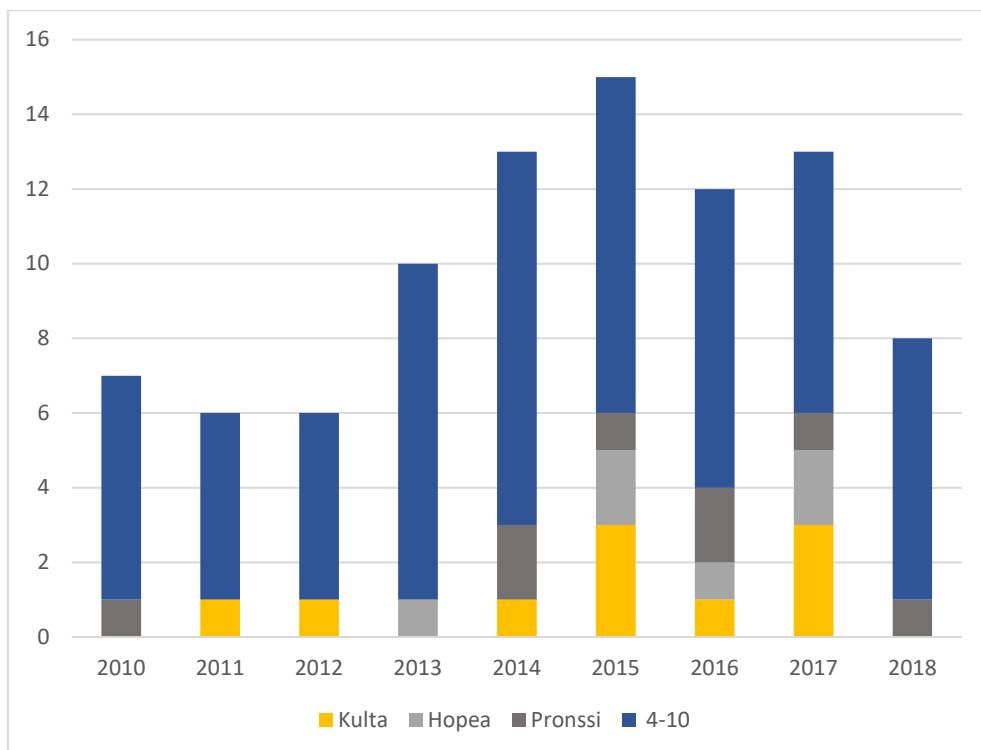
Taulukko: Suomen menestys suunnistuksen nuorten MM-kilpailuissa 2010-2018

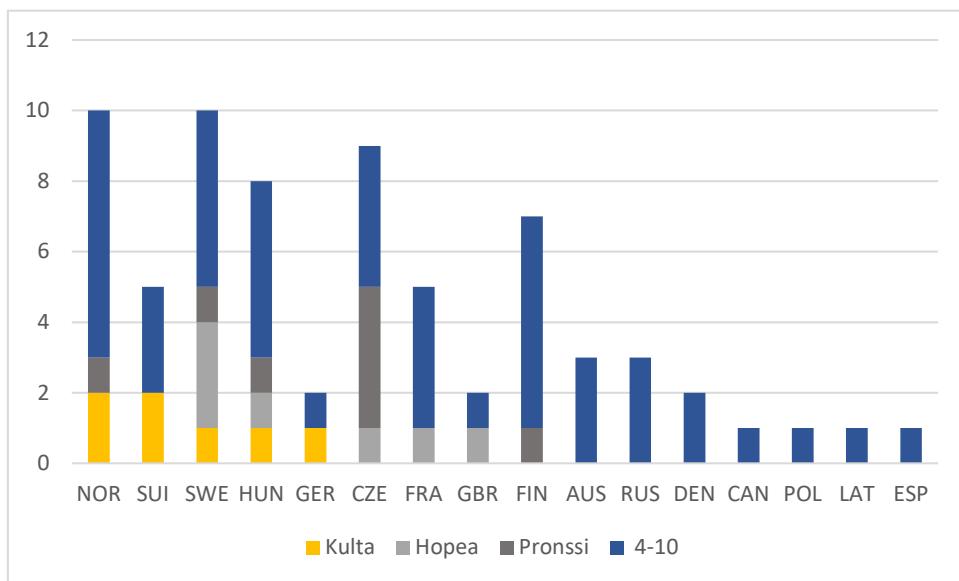
Taulukko: Suomen mitalit suunnistuksen nuorten MM-kilpailuissa 2010-2018

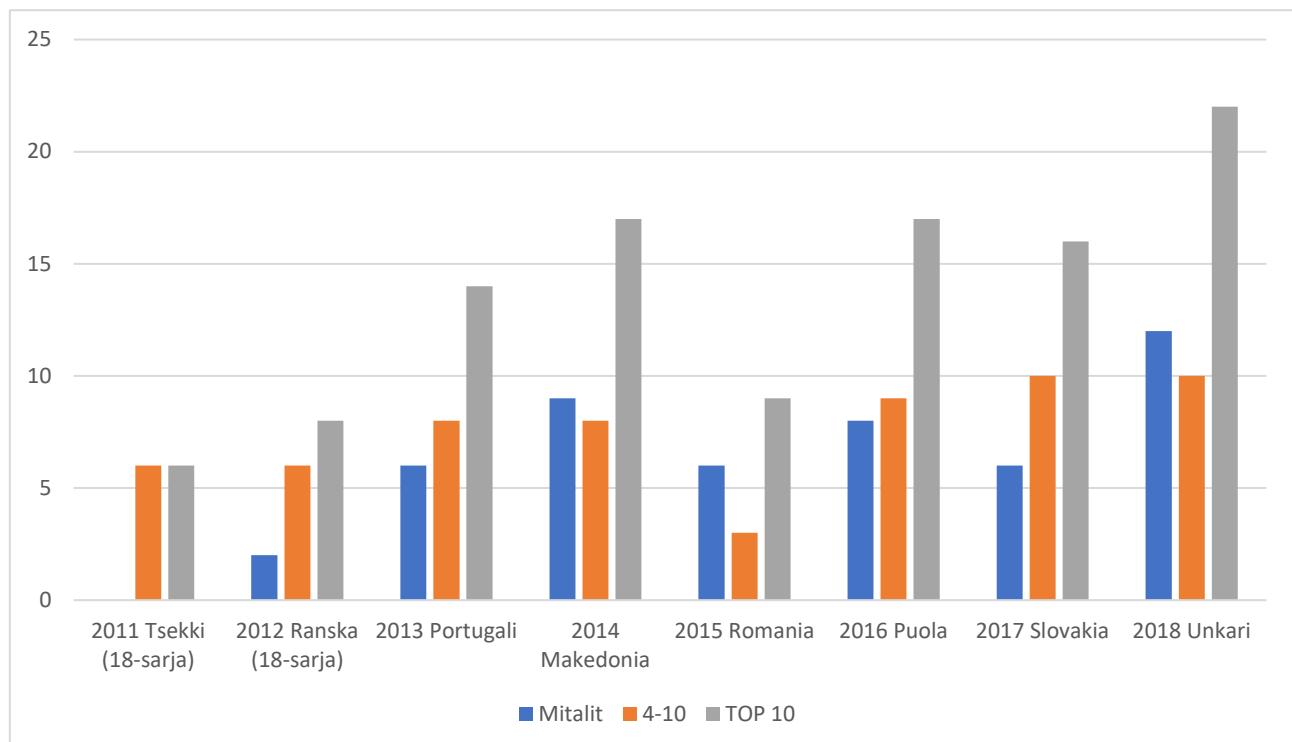
Taulukko: Suomen mitalit ja sijat 4-10 suunnistuksen nuorten MM-kilpailuissa 2010-2018

Taulukko: Suunnistuksen nuorten MM-mitalit ja sijoitukset 10 parhaan joukkoon 2018

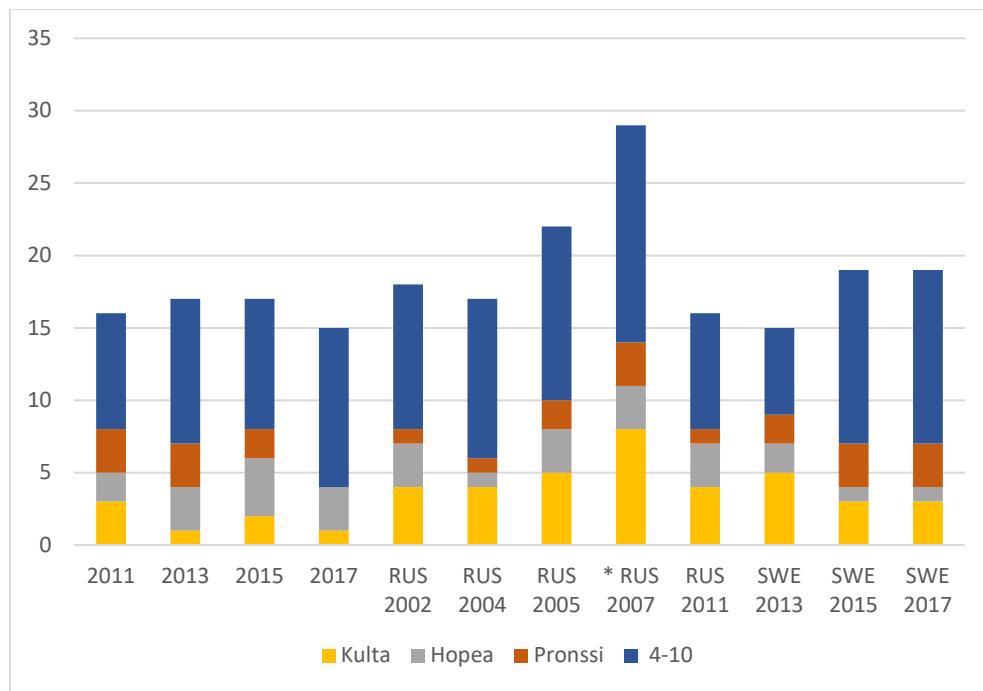
Taulukko: Suunnistuksen nuorten EM-mitalit ja sijoitukset 10 parhaan joukkoon 2011-2018

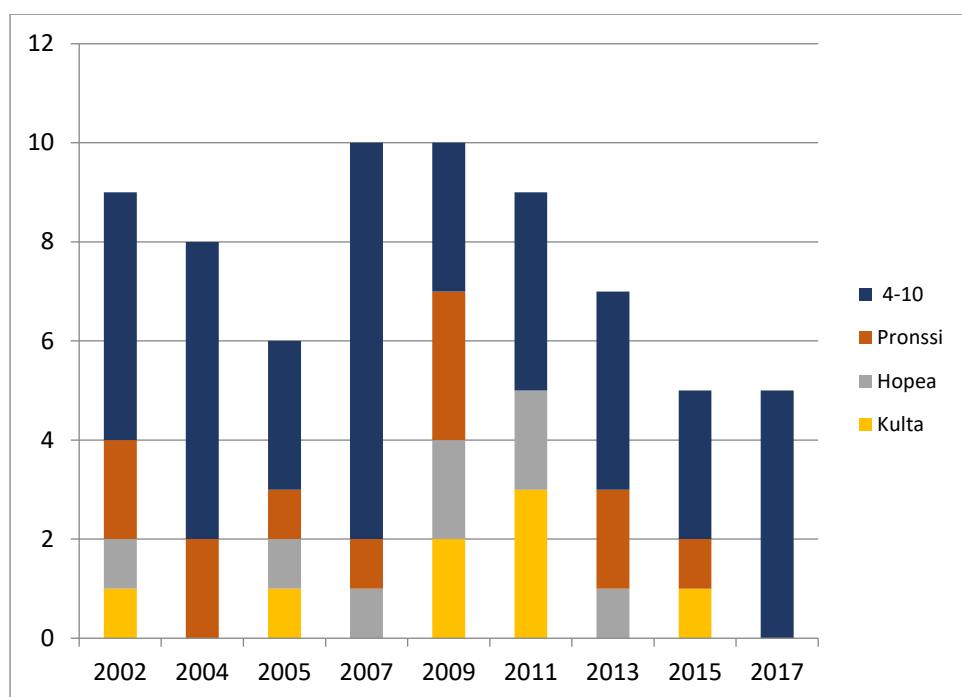
Hiihtosuunnistus

MM-kilpailut

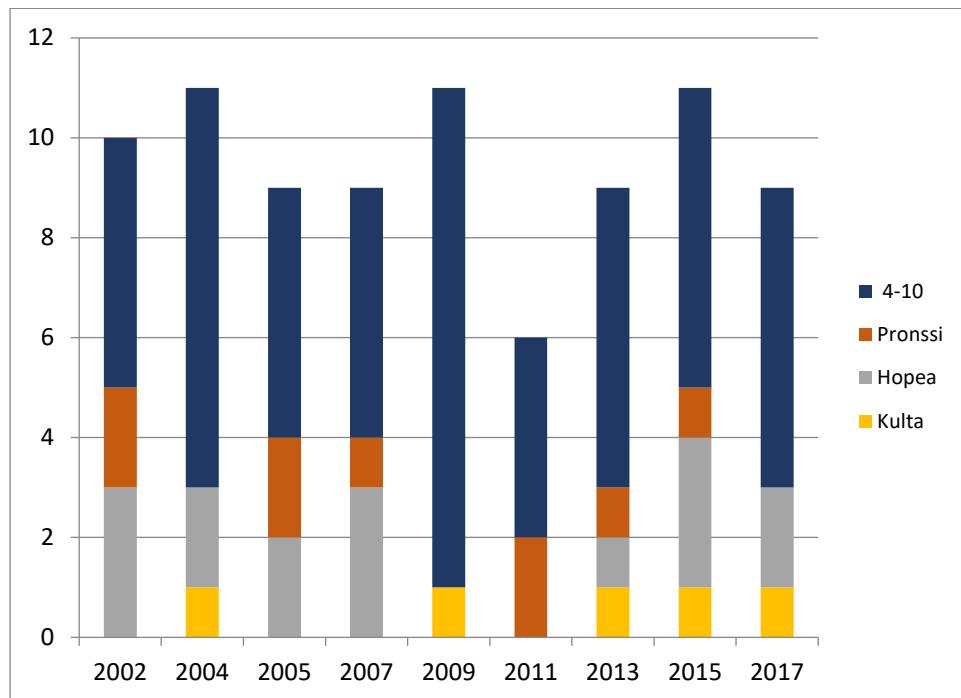
Taulukko: Suomen mitalit ja sijat 4-10 hiihtosuunnistuksen MM-kilpailuissa sekä parhaan maan vastaavat sijat. (2018 ei MM-kilpailuja)

Taulukko: Suomen miesten mitalit ja sijat 4-10 hiihtosuunnistuksen MM-kilpailuissa (2018 ei MM-kilpailuja)

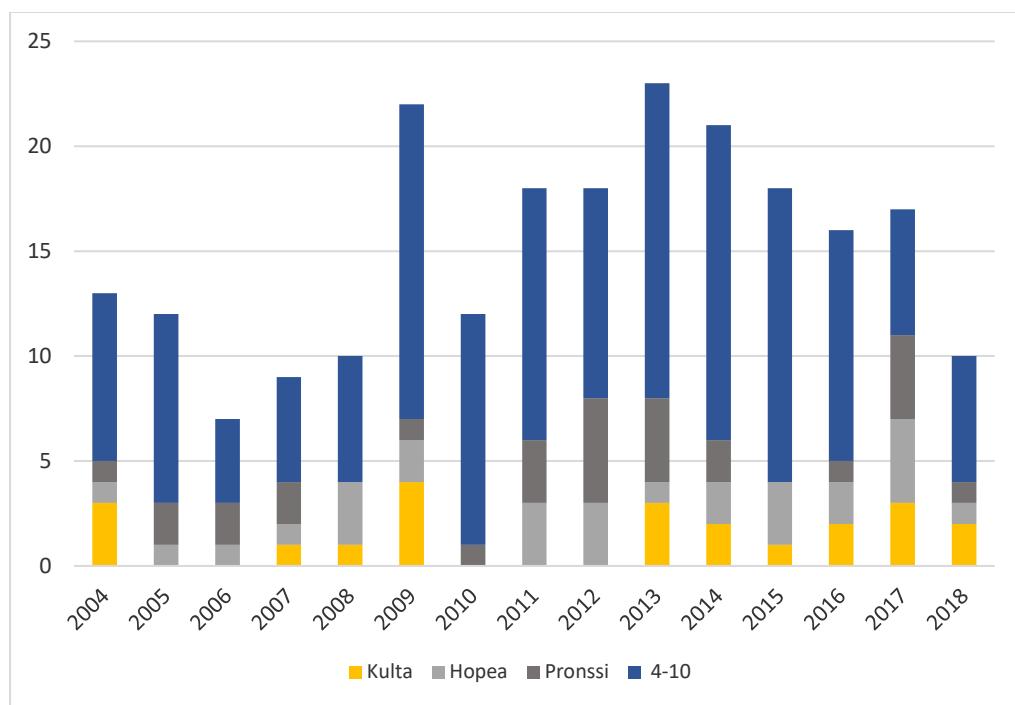

Taulukko: Suomen naisten mitalit ja sijat 4-10 hiihtosuunnistuksen MM-kilpailuissa (2018 ei MM-kilpailuja)

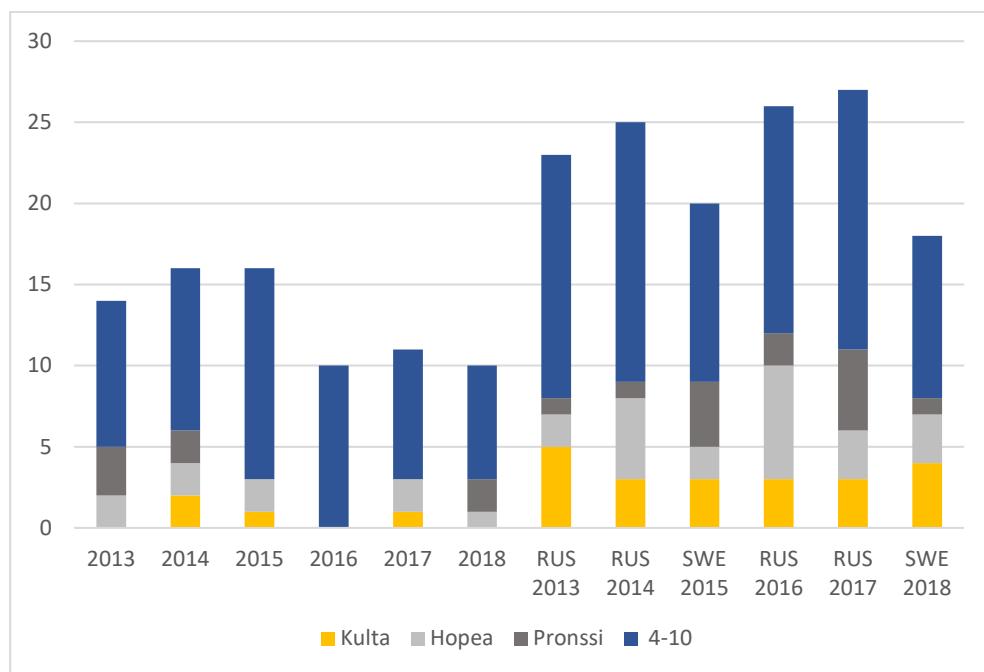
Nuorten MM-kilpailut

Taulukko: Suomen mitalit ja sijat 4-10 hiihtosuunnistuksen nuorten MM-kilpailuissa 2004-2018

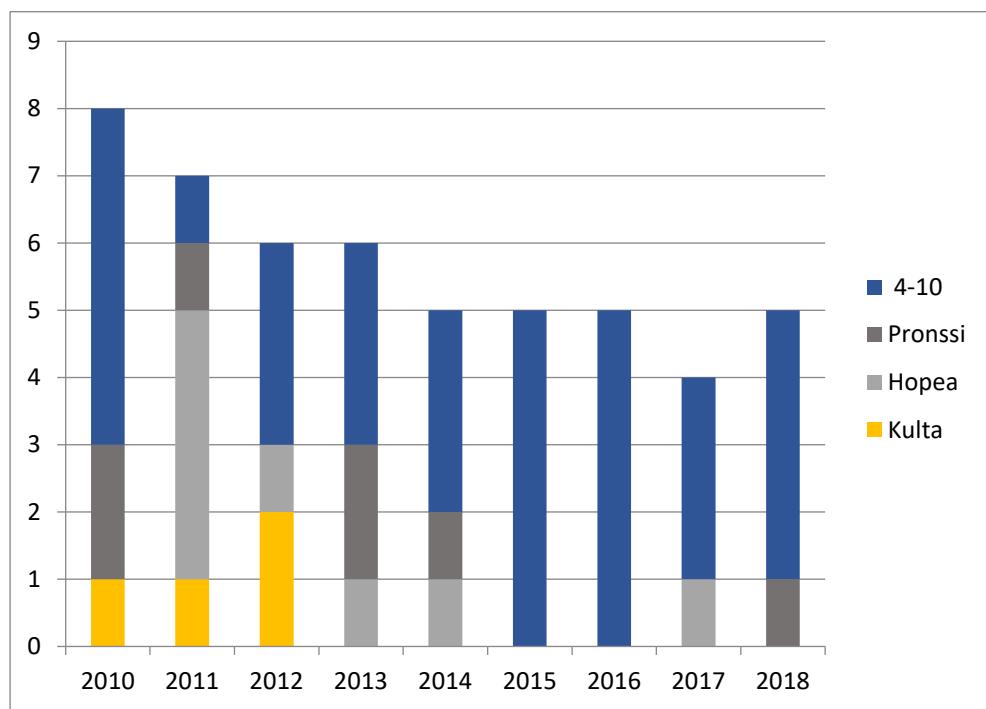

EM-kilpailut

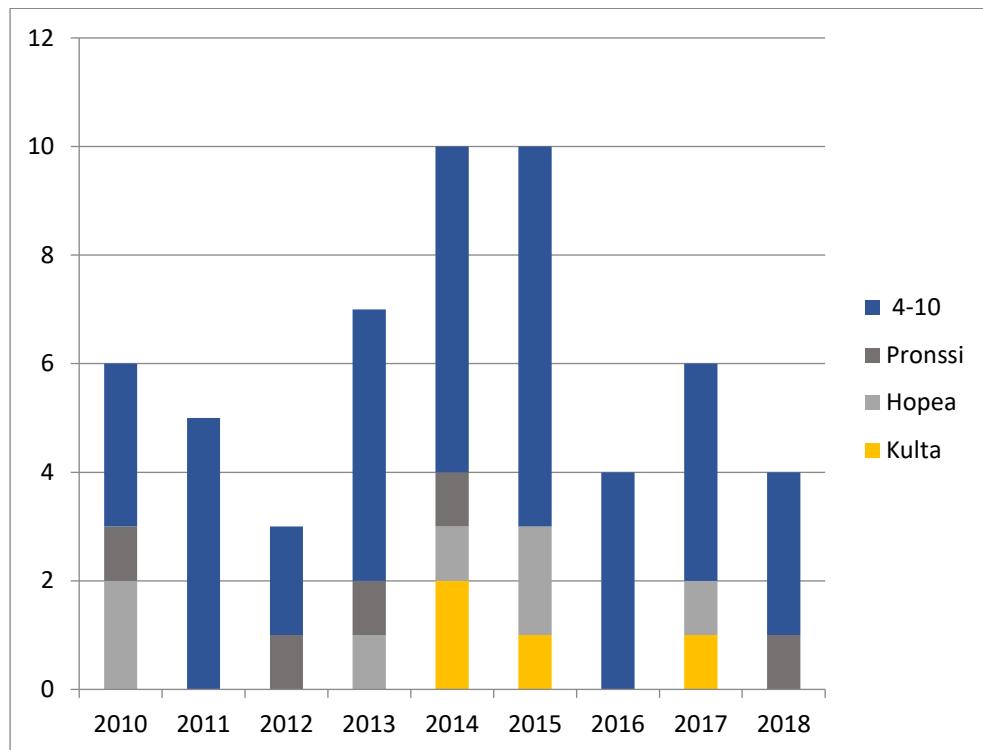
Taulukko: Suomen mitalit ja sijat 4-10 hiihtosuunnistuksen EM-kilpailuissa sekä parhaan maan vastaavat sijat

Taulukko: Suomen miesten mitalit ja sijat 4-10 hiihtosuunnistuksen EM-kilpailuissa

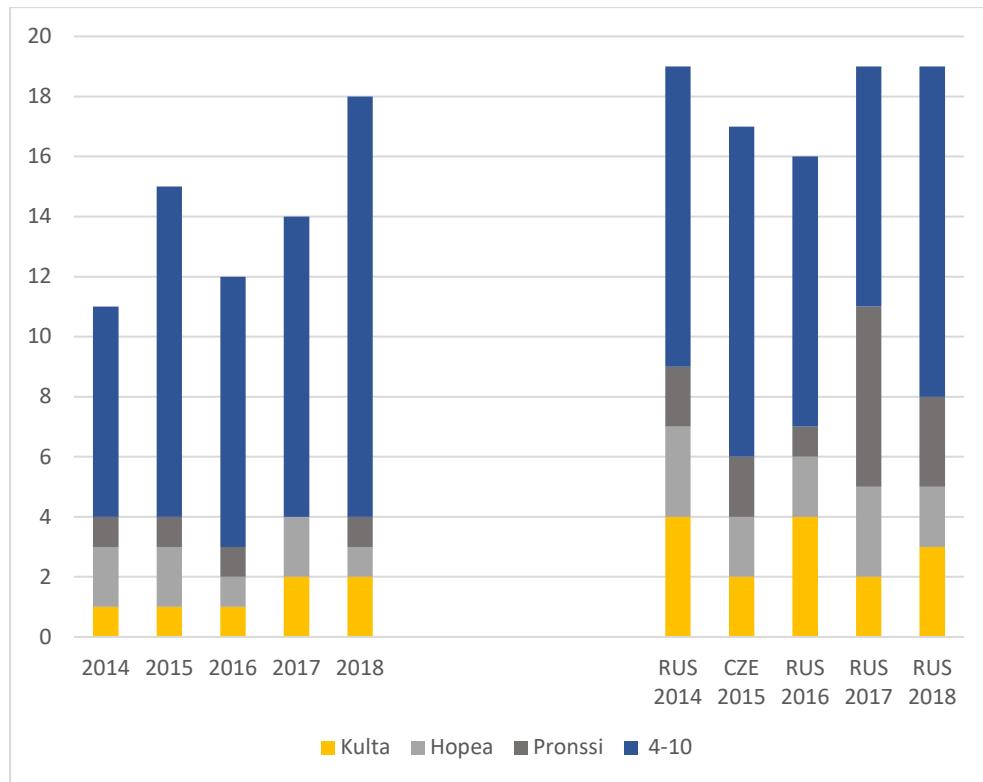
Taulukko: Suomen naisten mitalit ja sijat 4-10 hiihtosuunnistuksen EM-kilpailuissa

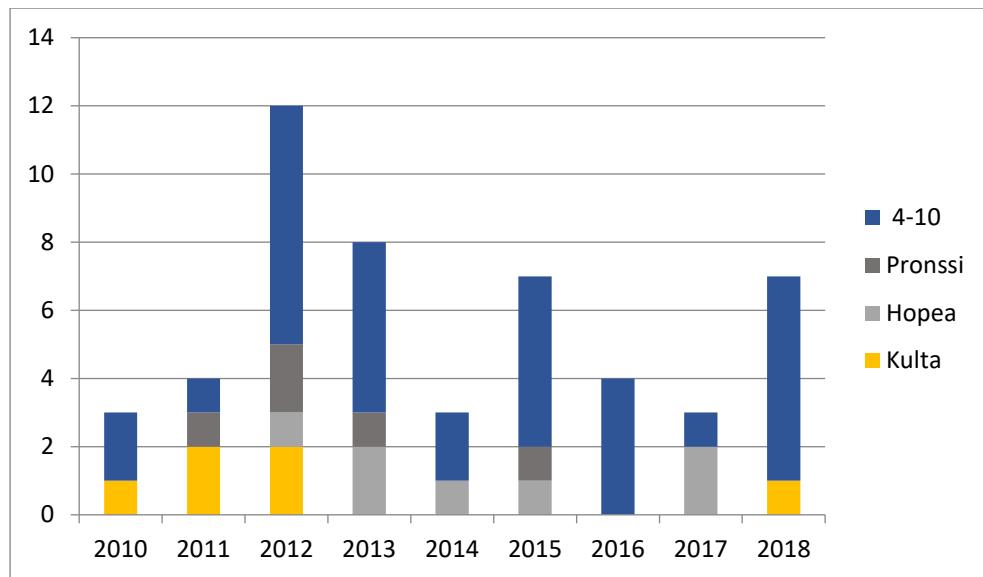
Pyöräsuunnistus

MM-kilpailut

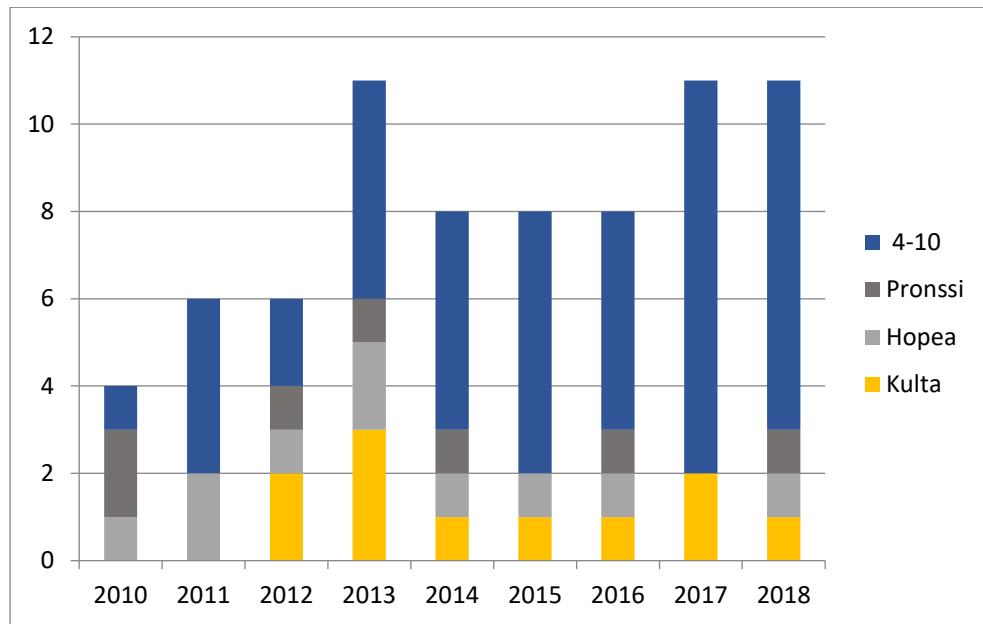
Taulukko: Suomen mitalit ja sijat 4-10 pyöräsuunnistuksen MM-kilpailuissa sekä parhaat maat 2014-2018.

Taulukko: Suomen miesten mitalit ja sijat 4-10 pyöräsuunnistuksen MM-kilpailuissa

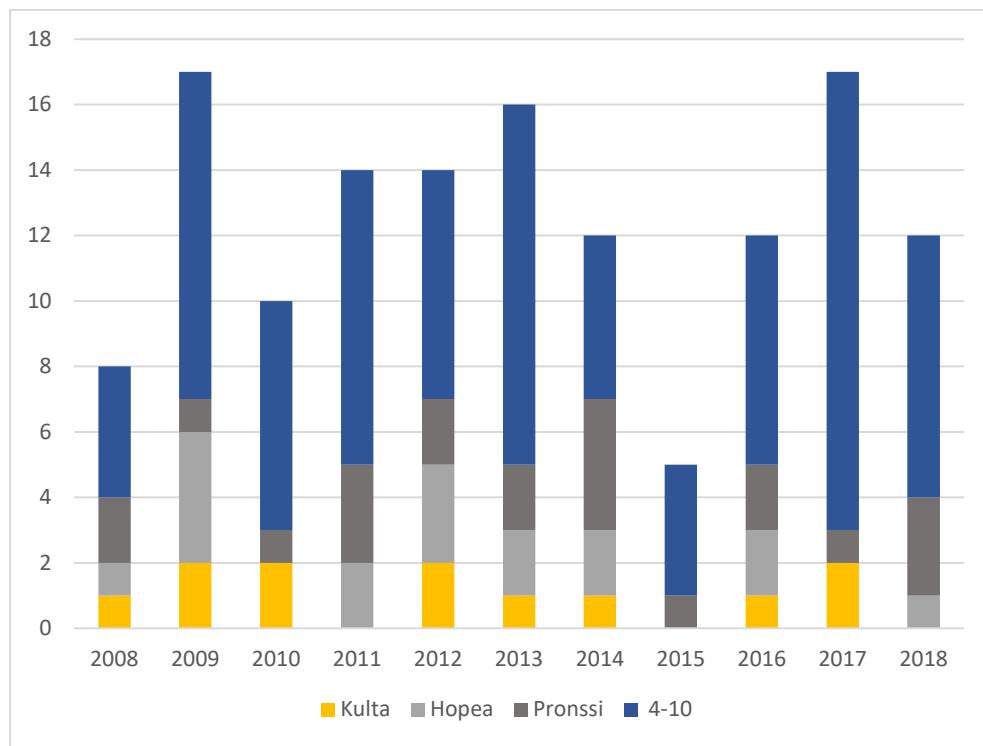

Taulukko: Suomen naisten mitalit ja sijat 4-10 pyöräsuunnistuksen MM-kilpailuissa

Nuorten MM-kilpailut

Taulukko: Suomen mitalit ja sijat 4-10 pyöräsuunnistuksen nuorten MM-kilpailuissa 2008-2018

Valmennusryhmät ja leiritykset

Suunnistus

Suunnistusmaajoukkue (19)

Naiset (9): Sari Anttonen Keuruun Kisailijat, Sofia Haajanen SK Pohjantähti, Anna Haataja SK Pohjantähti, Venla Harju Tampereen Pyrintö, Saila Kinni Tampereen Pyrintö, Miia Niittynen Koovee, Kirsi Nurmi IFK Göteborg, Merja Rantanen Jämsän Retki-Veikot, Marika Teini SK Pohjantähti

Miehet (10): Mårten Boström IFK Lidingö, Miika Kirmula Angelniemen Ankkuri, Elias Kuukka Tampereen Pyrintö, Jesse Laukkarinen Paimion Rasti, Aleksi Niemi Tampereen Pyrintö, Olli Ojanaho Helsingin Suunnistajat, Fredric Portin Paimion Rasti, Eetu Savolainen Ikaalisten Nouseva-Voima, Otto Simosas OK Trian, Olli-Markus Taivainen Navi

Haastajat (13)

Naiset (6): Henna Haikonen Anttolan Urheilijat, Lotta Karhola Tampereen Pyrintö, Sanni Kivelä Angelniemen Ankkuri, Anna Närhi IFK Göteborg, Maija Sianoja MS Parma, Tuulia Viberg MS Parma

Miehet (7): Aleksi Anttolainen Lahden Suunnistajat -37, Einari Heinaro Helsingin Suunnistajat, Joni Hirvikallio Koovee, Olli-Pekka Koistinen Hiidenkertäjät, Topi Raitanen Helsingin Suunnistajat, Toni Saari Vaajakosken Terä, Mikko Siren Angelniemen Ankkuri

Team Kisakallio (16)

Naiset (8): Enlund Alexandra IF Femman, Haataja Anna, SKPohjant (myös A-maajoukkue), Jalava Enni TuS, Jokela Emmi IFKGöteborg, Koskinen Noora HiiSi, Kirvesmies Lotta LS-37, Ståhlberg Emilia EsSu, Ukskoski Karoliina Koovee

Miehet (8): Ahola Topias NaVi, Heikkilä Olli Pekka HS, Karppinen Aleksi IKNV, Kuukka Anton TP, Ojanaho Olli HS (myös A-maajoukkue), Sorsa Aleksi EsSu, Syrjäläinen Topi HS, Talvinen Arto MSParma

Nuorten maajoukkue (23)

Naiset (13): Lotta Eerola Tampereen Pyrintö, Anni Haapää Tampereen Pyrintö, Ida Haapala Espoon Suunta, Leenukka Hanhijärvi Espoon Akilles, Mikaela Karjalainen Jämsän Retki-Veikot, Veera Klemettinen Suunta Jyväskylä, Melina Lahdenperä Espoon Suunta, Elisa Mattila Kouvolan Suunnistajat, Maria Määttänen Espoon Suunta, Inka Nurminen Jämsän Retki-Veikot, Amy Nymalm Pargas IF, Jasmiina Rantala Rasti-Lukko, Anu Tuomisto Vaasan Suunnistajat

Miehet (10): Aaro Aho Valkeakosken Haka, Topias Arola Paimion Rasti, Mikko Eerola Tampereen Pyrintö, Tuomas Heikkilä Helsingin Suunnistajat, Niklas Heikkilä Kouvolan Suunnistajat, Otto Kaario Suunta Jyväskylä, Aaro Julkunen MS Parma, Leo Matinheikki Tampereen Pyrintö, Teemu Oksanen Ikaalisten Nouseva-Voima, Akseli Ruohola MS Parma

Maajoukkueleiritys, aikuiset

- 18.–21.11. Info- ja sprinttileiri, Tallinna
- 8.–18.1. Espanja, Barbate
- 26.–30.1. Kisakallio (+ valmennusseminaari)
- 18.–26.2. Espanja, Barcelona (sprinttipainotteinen leiri)
- 20.–27.3. Sveitsi, Ticino
- 4.–10.6. MM-leiri, Sigulda

13.–17.7. MM-joukkueen leiri, Sigulda (maasto)
 27.–28.7. MM-joukkueen leiri, Tallinna (sprintti)
 2.–5.9. MM-leiri, Halden (MC:n jälkeen)
 marraskuu, info-leiri

Leiritys, Team Kisakallio

18.–22.11., Info-leiri / Rastikaronkka, Tallinna
 11.–14.2. Kisakallio
 2.–14.1. Turkki
 27.–30.1. Kisakallio (valmennusseminaari)
 27.3.–4.4. Kroatia
 17.–21.7. Opiskelijoiden MM-kilpailut, Kuortane
 2.–5.8. (paikka avoin)
 20.–23.9. Euromeeting, Tanska, Kolding
 marraskuu, Info-leiri / Rastikaronkka (kauden 2019 ryhmä)

Maajoukkueleiritys, nuoret

18.–22.11., Info-leiri / Rastikaronkka, Tallinna
 2.–14.1. Turkki
 27.–30.1. Kisakallio (valmennusseminaari)
 27.3.–4.4. Kroatia
 4.–11.6. MM-leiri ja näyttökisat, Unkari
 3.–8.9. MM19-leiri, Tanska
 marraskuu, Info-leiri / Rastikaronkka (kauden 2019 ryhmä)

Valmennus

- Petteri Kähäri, päävalmentaja
- Antti Harju, aikuismaajoukkue, NOV Tampere
- Antti Örn, nuorten maajoukkueen ja Team Kisakallion vastuuvalmentaja, NOV Helsinki
- Jari Sipilä, nuorten maajoukkue ja Team Kisakallio, NOV Turku
- Jarmo Tonder, leirivalmentaja
- Janne Weckman, leirivalmentaja
- Jarkko Huovila, leirivalmentaja
- Tuomo Mäkelä, leirivalmentaja
- Kalle Rantala, leirivalmentaja

Tukitoimet

- Lääkintähuolto: Katja Mjösund, Olli Heinonen
- Lihashuolto/fysio: Olli Andersson, Jarmo Tonder, Mika Lehtonen, Maija Laurikkala-Dewes
- Huolto ja logistiikka: Petteri Vuorinen
- Psykkinen valmennus: Anu Kangasniemi

Ryhmämaksu 0–1000€ ja leirikohtaiset omavastuut.

Hiihtosuunnistus

A-maajoukkue (8)

Naiset (4): Salla Koskela Lounais-Hämeen Rasti, Liisa Nenonen SK Vuoksi, Milka Reponen Haapamäen Urheilijat, Marjut Turunen SK Vuoksi

Miehet (4): Tuomas Kotro SK Vuoksi, Tero Linnainmaa Kyrös-Rasti, Misa Tuomala Suunta Jyväskylä, Jyri Uusitalo Pellon Ponsi

Leiriryhmä (11)

Naiset (5): Sonja Mörsky Haapamäen Urheilijat, Suvi Oikarinen Ounasvaaran Hiihtoseura, Sanna Pusa Haapamäen urheilijat, Mirka Suutari Kouvolan Suunnistajat, Tuuli Suutari Kouvolan Suunnistajat

Miehet (6): Santeri Aikio Kuusamon Erä-Veikot, Janne Häkkinen Suunta Jyväskylä, Samuli Schroderus SK Pohjantähti, Miska Tervala Rastivarsat, Elmeri Toivanen Kouvolan Suunnistajat, Evert Toivonen Pirkkalan Hiihtäjät

Nuorten maajoukkue (13)

Tytöt (6): Maria Hoskari Rastiketut, Kaisa Klemettinen Suunta Jyväskylä, Henna Pylvänäinen Kouvolan Suunnistajat, Aino Rantala Ounasvaaran Hiihtoseura, Siiri Saalo Keravan Urheilijat, Satu Tuomisto Vaasan Suunnistajat

Pojat (7): Henrik Asklöf Kouvolan Suunnistajat, Väinö Kotro Kymin Suunnistajat, Matias Maijala Lapin Veikot, Samuli Peltola Suunta Jyväskylä, Roni-Ville Rissanen Sonkajärven Pahka, Aapo Viippola Kymin Suunnistajat, Akseli Virtanen Kymin Suunnistajat

Maajoukkueleiritys, aikuiset

- 15.6. Info, Hollola
- 25.-28.6. Vuokatti
- 18.-26.8. Otepää
- 16.-24.10. Mallorca
- 10.-18.11. Rovaniemi
- 8.-15.12. Kuusamo

Maajoukkueleiritys, nuoret

- 15.6. Info, Hollola
- 25.-28.6. Vuokatti
- 18.-26.8. Otepää
- 16.-24.10. Mallorca
- 10.-18.11. Rovaniemi
- 8.-15.12. Kuusamo

Valmennus

- Jarkko Urpalainen, päävalmentaja
- Tapani Partanen, nuorten maajoukkue

Tukitoimet

- Mika Tervala, huoltopäällikkö
- Timo Sirola, lääkäri
- Riikka Varjus, lihashuolto
- Ossi Salokannel, suksihuolto
- Hannu Salminen, suksihuolto
- Jyrki Tuokko, suksihuolto

Pyöräsuunnistus

Maajoukkue, aikuiset (8)

Naiset 4): Antonia Haga OK Botnia, Marika Hara Koovee, Ruska Saarela Kokkolan Suunnistajat, Ingrid Stengård OK Trian.

Miehet (3): Haga Andre OK Botnia, Laurila Jussi Jalasjärven Jalas, Niemi Pekka Kankaanpään Suunnistajat

Haastajat (16)

Naiset (2): Mona Lindroth Asikkalan Raikas, Henna Saarinen Koovee.

Miehet (9): Blomster Anders Ok Trian, Hanhijärvi Petrus Espoon Akilles, Kaskinen Kare Ulvilan Ura, Lindahl Jesper OK Trian, Puolakanaho Sakari Hyvinkäään Rasti, Pökälä Samuel Asikkalan Raikas, Saarela Samuli Kokkolan Suunnistajat, Tervala Miska Rastivarsat, Vanhanen Konsta Asikkalan Raikas

Nuoret (5): Koskinen Pinja Rajamäen Rykmentti, Haltia Ilari Rajamäen Rykmentti, Nykänen Tomi Lahden Suunnistajat-37, Rissanen Antti Tampereen Pyrintö, Venetjoki Väinö Kokkolan Suunnistajat

Maajoukkue, nuoret (7)

Naiset (4): Nurminen Jutta Valkeakosken Haka, Nurminen Kaarina Tampereen Pyrintö, Välimaa Eveliina Vaasan Suunnistajat, Yli-Hietanen Saara Tampereen Pyrintö

Miehet (3): Kaksonen Teemu Ylistaron Kilpa-Veljet, Lilja Juha Tampereen Pyrintö, Nurminen Eerik Rastivarsat

Urheilijoiden seurat ovat 2017 seuroja.

Maajoukkueleiritys, aikuiset ja nuoret

- 8.-10.12. Info-leiri + ergotestit, Jyväskylä
- 25.-28.1. Leiri + suunnistuksen superviikonloppu, Kisakallio Lohja
- 6.-8.4. Testileiri, Jyväskylä
- 28.4.-1.5. Taitoleiri, Tikkurila, Vantaa
- 27.6 – 1.7. EM-kilpailut, Unkari
- 19-22.7. MM-leiri, Kuopio
- 5.-12.8. MM-kilpailut, Zwettl, Itävalta
- 20.-23.9. Leiri + maailmancup, Portugal
marraskuu Info-leiri (kauden 2019 ryhmä)

Lajijohto

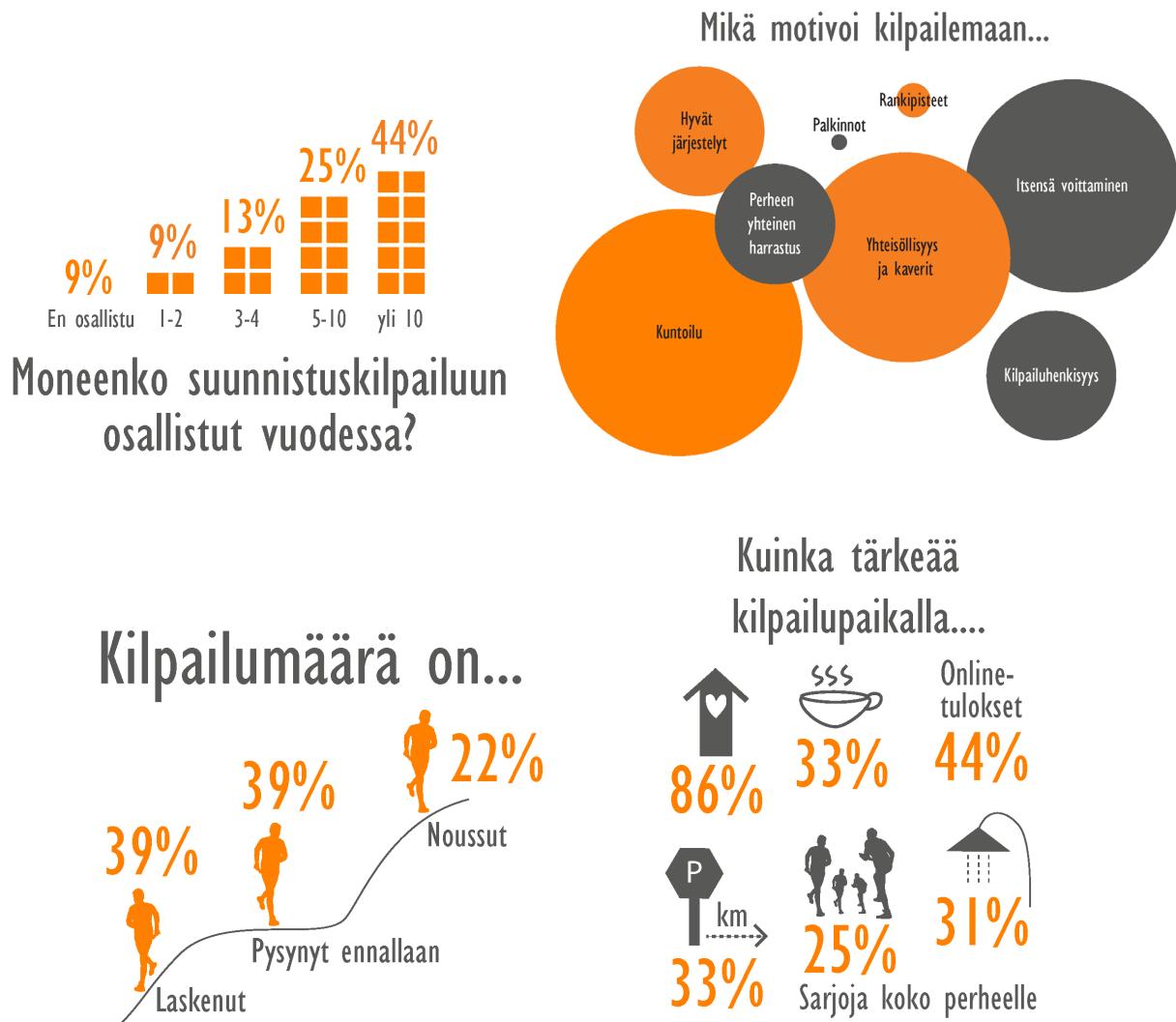
Ikkka Nurminen

Valmennus

Mikko Niskanen (Jukka Niemi sivussa kauden 2018)

3. Poimintoja tapahtumakyselystä

Vastaajia 1459, joista naisia reilu 1/3 ja miehiä vajaa 2/3

Kilpailumääärän kasvuun vaikutti eniten

- halu suunnistaa enemmän
- kilpailuminen kiinnostaa
- tarjolla on ollut mielenkiintoisia kilpailuja
- halu kehittyä kilpasuunnistajana

Kilpailumääärän vähenemiseen on vaikuttanut eniten

- terveydentilan muutos
- ajankäytön haasteet
- kuntosuunnistukset riittäväät

4. Vuoden parhaat 2018

Vuoden suunnistaja

Marita Teini

Vuoden hiihtosuunnistaja

Salla Koskela

Vuoden pyöräsuunnistaja

Jussi Laurila

Vuoden tarkkuussuunnistaja

Petteri Hakala

Vuoden valmentaja

Arto Lilja

Vuoden Seura

Espoon Akilles

Vuoden suunnistushenkilö

Mikko Eskola

Vuoden suunnistuksen PR-teko/tapahtuma

Kaisa Mäkäräisen kuntorastit Joensuussa

Vuoden ohjaaja

Tiina Jussila

Vuoden ratamestari

Velu Sipola

Vuoden kartoittaja/kartta

Jarmo Pikkarainen

Kunniamaininta

Lahti-Hollolan Jukola

5. Myönnetyt ansiomerkit 2018

<u>Sukunimi</u>	<u>Etunimi</u>	<u>Typpi</u>	<u>Nimi</u>	<u>Seura</u>	<u>Myönnetty</u>	<u>Ikm</u>
Junntila	Esko	SSL merkki	Kultainen ansiomerkki	MuuRa	24.11.2018	
Palmi	Petteri	SSL merkki	Kultainen ansiomerkki	LS-37	24.11.2018	
Sirola	Risto	SSL merkki	Kultainen ansiomerkki	KeU	6.10.2018	3
Koski	Matti J	SSL plaketti	Kultainen plaketti	NOK	24.11.2018	

<u>Sukunimi</u>	<u>Etunimi</u>	<u>Typpi</u>	<u>Nimi</u>	<u>Seura</u>	<u>Myönnetty</u>	<u>Ikm</u>
Lampi	Eero	SSL plaketti	Kultainen plaketti	PäijRa	2.12.2018	
Nuuros	Risto	SSL plaketti	Kultainen plaketti	SuSi	24.11.2018	
Tanttu	Unto	SSL plaketti	Kultainen plaketti	KeU	6.10.2018	
Väli-Klemelä	Seppo	SSL plaketti	Kultainen plaketti	PR	24.11.2018	5
Parviainen	Ari	Ratamestaripl	Kultainen rtmplaketti	KeU	6.10.2018	1
Juutilainen	Merja	SSL merkki	Hopeinen ansiomerkki	KeU	6.10.2018	
Juutilainen	Pauli	SSL merkki	Hopeinen ansiomerkki	SKUusi	6.10.2018	
Korhonen	Mauno	SSL merkki	Hopeinen ansiomerkki	KuoSu	17.11.2018	
Lajunen	Jaakko	SSL merkki	Hopeinen ansiomerkki	JRV	24.11.2018	
Liimatainen	Heikki	SSL merkki	Hopeinen ansiomerkki	RiSu	3.11.2018	
Muukkonen	Petteri	SSL merkki	Hopeinen ansiomerkki	Trian	6.10.2018	
Peltola	Heikki	SSL merkki	Hopeinen ansiomerkki	KR	10.11.2018	
Sihvonen	Juhani	SSL merkki	Hopeinen ansiomerkki	Navi	24.11.2018	
Sirola	Timo	SSL merkki	Hopeinen ansiomerkki	KeU	6.10.2018	
Suhonen	Timo	SSL merkki	Hopeinen ansiomerkki	KuoSu	17.11.2018	
Tervakangas	Tommi	SSL merkki	Hopeinen ansiomerkki	EsSu	3.11.2018	
Tervala	Mika	SSL merkki	Hopeinen ansiomerkki	RaVa	1.12.2018	
Tolonen	Markku	SSL merkki	Hopeinen ansiomerkki	KajKu	18.12.2018	
Vuorinen	Petteri	SSL merkki	Hopeinen ansiomerkki	Hiisi	10.11.2018	14
Huttunen	Kari	SSL plaketti	Hopeinen plaketti	KeU	6.10.2018	
Hypen	Kai	SSL plaketti	Hopeinen plaketti	KeU	6.10.2018	
Hyvönen	Risto	SSL plaketti	Hopeinen plaketti	KuoSu	17.11.2018	
Hämäläinen	Markku	SSL plaketti	Hopeinen plaketti	RaVa	1.12.2018	
Hämäläinen	Jorma	SSL plaketti	Hopeinen plaketti	RaVa	1.12.2018	
Kaipainen	Martti	SSL plaketti	Hopeinen plaketti	KuoSu	17.11.2018	
Känninen	Lauri	SSL plaketti	Hopeinen plaketti	KuoSu	17.11.2018	
Leinonen	Markku	SSL plaketti	Hopeinen plaketti	Pihkan	17.11.2018	
Mäkelä	Anja	SSL plaketti	Hopeinen plaketti	RiSu	3.11.2018	
Nukki	Teemu	SSL plaketti	Hopeinen plaketti	TuMe	10.11.2018	
Pekkarinen	Eila	SSL plaketti	Hopeinen plaketti	KeU	6.10.2018	
Raunio	Pekka	SSL plaketti	Hopeinen plaketti	RaVa	1.12.2018	
Tamminen	Erkki	SSL plaketti	Hopeinen plaketti	SuJu	30.11.2018	

<u>Sukunimi</u>	<u>Etunimi</u>	<u>Typpi</u>	<u>Nimi</u>	<u>Seura</u>	<u>Myönnetty</u>	<u>Ikm</u>
Tourunen	Jouni	SSL plaketti	Hopeinen plaketti	RaVa	1.12.2018	14
Keurulainen	Aarne	Ratamestaripl	Hopeinen rtplaketti	KuoSu	17.11.2018	
Lehtonen	Jari	Ratamestaripl	Hopeinen rtplaketti	RaVa	1.12.2018	2
Aalto	Antti	SSL merkki	Pronssinen ansiomerkki	RiSu	3.11.2018	
Airaksinen	Merja	SSL merkki	Pronssinen ansiomerkki	KuoSu	17.11.2018	
Airaksinen	Petri	SSL merkki	Pronssinen ansiomerkki	KuoSu	17.11.2018	
Hakola	Martti	SSL merkki	Pronssinen ansiomerkki	RiSu	3.11.2018	
Hakuli	Kari	SSL merkki	Pronssinen ansiomerkki	KeU	6.10.2018	
Hakuli	Mia	SSL merkki	Pronssinen ansiomerkki	KeU	6.10.2018	
Heikkinen	Urpo	SSL merkki	Pronssinen ansiomerkki	KaSu	18.12.2018	
Hovinen	Mari	SSL merkki	Pronssinen ansiomerkki	KeU	6.10.2018	
Hyvönen	Sakari	SSL merkki	Pronssinen ansiomerkki	KuoSu	17.11.2018	
Idman	Raimo	SSL merkki	Pronssinen ansiomerkki	RiSu	3.11.2018	
Inkinen	Alpo	SSL merkki	Pronssinen ansiomerkki	RiSu	3.11.2018	
Kapanen	Marjo	SSL merkki	Pronssinen ansiomerkki	RiSu	3.11.2018	
Kellokumpu	Seppo	SSL merkki	Pronssinen ansiomerkki	KaSu	18.12.2018	
Kettunen	Harri	SSL merkki	Pronssinen ansiomerkki	RaVa	1.12.2018	
Kosenius	Jussi	SSL merkki	Pronssinen ansiomerkki	RiSu	3.11.2018	
Koskela	Markku	SSL merkki	Pronssinen ansiomerkki	RaVa	1.12.2018	
Kotämäki	Markku	SSL merkki	Pronssinen ansiomerkki	KuoSu	17.11.2018	
Kuoppamäki	Jenna	SSL merkki	Pronssinen ansiomerkki	RaVa	1.12.2018	
Kylliäinen	Keijo	SSL merkki	Pronssinen ansiomerkki	RaVa	1.12.2018	
Laiho	Hannu	SSL merkki	Pronssinen ansiomerkki	RaVa	1.12.2018	
Laine	Tapani	SSL merkki	Pronssinen ansiomerkki	KuoSu	17.11.2018	
Laukkanen	Ritva	SSL merkki	Pronssinen ansiomerkki		17.11.2018	
Launonen	Jarmo	SSL merkki	Pronssinen ansiomerkki	KeU	6.10.2018	
Lepola	Antti	SSL merkki	Pronssinen ansiomerkki	RaVa	1.12.2018	
Leppävuori	Päivi	SSL merkki	Pronssinen ansiomerkki	KuoSu	17.11.2018	
Lohikainen	Timo	SSL merkki	Pronssinen ansiomerkki	RaVa	1.12.2018	
Melleri	Kari	SSL merkki	Pronssinen ansiomerkki	Trian	24.11.2018	
Nieminen	Tomi	SSL merkki	Pronssinen ansiomerkki	RaVa	1.12.2018	
Ojapalo	Esa	SSL merkki	Pronssinen ansiomerkki	RiSu	3.11.2018	

<u>Sukunimi</u>	<u>Etunimi</u>	<u>Typpi</u>	<u>Nimi</u>	<u>Seura</u>	<u>Myönnetty</u>	<u>Ikm</u>
Ojapalo	Pasi	SSL merkki	Pronssinen ansiomerkki	RiSu	3.11.2018	
Oksanen	Paavo	SSL merkki	Pronssinen ansiomerkki		24.11.2018	
Pelkonen	Suvi	SSL merkki	Pronssinen ansiomerkki	VeVe	1.12.2018	
Perälä	Harry	SSL merkki	Pronssinen ansiomerkki	KeU	6.10.2018	
Reeni	Esko	SSL merkki	Pronssinen ansiomerkki	RiSu	3.11.2018	
Reeni	Eva	SSL merkki	Pronssinen ansiomerkki	RiSu	3.11.2018	
Reponen	Jouko	SSL merkki	Pronssinen ansiomerkki	KaSu	18.12.2018	
Salmela	Markku	SSL merkki	Pronssinen ansiomerkki	RiSu	3.11.2018	
Sarkki	Sirkka	SSL merkki	Pronssinen ansiomerkki	KeU	6.10.2018	
Soila	Ilari	SSL merkki	Pronssinen ansiomerkki	RaVa	1.12.2018	
Sundvall	Tiina	SSL merkki	Pronssinen ansiomerkki	KuoSu	17.11.2018	
Suomela	Juha	SSL merkki	Pronssinen ansiomerkki	RaVa	1.12.2018	
Taanila	Maria	SSL merkki	Pronssinen ansiomerkki	KanSu	18.11.2018	
Toivonen	Matti	SSL merkki	Pronssinen ansiomerkki	RiSu	3.11.2018	43
Iivonen	Pirjo	SSL plaketti	Pronssinen plaketti	RiSu	3.11.2018	
Karttunen	Jorma	SSL plaketti	Pronssinen plaketti	RiSu	3.11.2018	
Mattila	Jouni	SSL plaketti	Pronssinen plaketti	RaVa	1.12.2018	
Saarinen	Mauri	SSL plaketti	Pronssinen plaketti	RiSu	3.11.2018	
Tarkkonen	Markku	SSL plaketti	Pronssinen plaketti	RiSu	3.11.2018	
Vennelä	Simo-Pekka	SSL plaketti	Pronssinen plaketti	RaVa	1.12.2018	6
Hakuli	Tommi	Ratamestaripl	Pronssinen rtmplaketti	SKUusi	6.10.2018	
Hytönen	Harri	Ratamestaripl	Pronssinen rtmplaketti	RaVa	1.12.2018	
Kapanen	Jarmo	Ratamestaripl	Pronssinen rtmplaketti	RiSu	3.11.2018	
Kyrö	Juha	Ratamestaripl	Pronssinen rtmplaketti	RaVa	1.12.2018	
Lakkala	Ossi	Ratamestaripl	Pronssinen rtmplaketti	KuoSu	17.11.2018	
Laukka	John	Ratamestaripl	Pronssinen rtmplaketti	RaVa	1.12.2018	
Maasilta	Tommi	Ratamestaripl	Pronssinen rtmplaketti	RaVa	1.12.2018	
Onnela	Veli-Matti	Ratamestaripl	Pronssinen rtmplaketti	RaVa	1.12.2018	
Orava	Esa	Ratamestaripl	Pronssinen rtmplaketti	RaVa	1.12.2018	
Suomela	Lauri	Ratamestaripl	Pronssinen rtmplaketti	RaVa	1.12.2018	10
Aalto	Pekka	SSL merkki	Tunnustusmerkki	RiSu	3.11.2018	

<u>Sukunimi</u>	<u>Etunimi</u>	<u>Typpi</u>	<u>Nimi</u>	<u>Seura</u>	<u>Myönnetty</u>	<u>Ikm</u>
Aarikka-Ruuhiala	Päivi	SSL merkki	Tunnustusmerkki	Hiisi	10.11.2018	
Ala-Mutka	Esa	SSL merkki	Tunnustusmerkki	RiSu	3.11.2018	
Anttila	Aleksi	SSL merkki	Tunnustusmerkki	RaVa	1.12.2018	
Asikainen	Nina	SSL merkki	Tunnustusmerkki	KeU	6.10.2018	
Asmundela	Saara	SSL merkki	Tunnustusmerkki	RiSu	3.11.2018	
Dahlman	Maarit	SSL merkki	Tunnustusmerkki	RaVa	1.12.2018	
Hartikainen	Pertti S.	SSL merkki	Tunnustusmerkki	RiSu	3.11.2018	
Heinilä	Hannu	SSL merkki	Tunnustusmerkki	RaVa	1.12.2018	
Henttonen	Harri	SSL merkki	Tunnustusmerkki	RaVa	1.12.2018	
Holopainen	Kaarina	SSL merkki	Tunnustusmerkki	KeU	6.10.2018	
Huttunen	Kalle	SSL merkki	Tunnustusmerkki	KuoSu	17.11.2018	
Hyvänen	Riikka	SSL merkki	Tunnustusmerkki	RaVa	1.12.2018	
Hyyryläinen	Ari	SSL merkki	Tunnustusmerkki	KuoSu	17.11.2018	
Häyhä	Taina	SSL merkki	Tunnustusmerkki	KeU	6.10.2018	
Inkinen	Heli	SSL merkki	Tunnustusmerkki	RiSu	3.11.2018	
Inkinen	Teppo	SSL merkki	Tunnustusmerkki	RiSu	3.11.2018	
Juga	Emma	SSL merkki	Tunnustusmerkki	SKUusi	6.10.2018	
Kaartinen	Titta	SSL merkki	Tunnustusmerkki	KeU	6.10.2018	
Kallio	Ulla	SSL merkki	Tunnustusmerkki	KeU	6.10.2018	
Kalvas	Teemu	SSL merkki	Tunnustusmerkki	KeU	6.10.2018	
Karjalainen	Markus	SSL merkki	Tunnustusmerkki	KuoSu	17.11.2018	
Karppinen	Pentti	SSL merkki	Tunnustusmerkki	RaVa	1.12.2018	
Ketonen	Heli	SSL merkki	Tunnustusmerkki	RaVa	1.12.2018	
Kirves	Hetti	SSL merkki	Tunnustusmerkki	KeU	6.10.2018	
Kosenius	Sirkka-Liisa	SSL merkki	Tunnustusmerkki	RiSu	3.11.2018	
Kumpulainen	Alpo	SSL merkki	Tunnustusmerkki	RaVa	1.12.2018	
Kuoppamäki	Juho	SSL merkki	Tunnustusmerkki	RaVa	1.12.2018	
Kuoppamäki	Taina	SSL merkki	Tunnustusmerkki	RaVa	1.12.2018	
Kytömäki	Katri	SSL merkki	Tunnustusmerkki	KeU	6.10.2018	
Kytömäki	Marko	SSL merkki	Tunnustusmerkki	KeU	6.10.2018	
Lehtinen	Teuvo	SSL merkki	Tunnustusmerkki	RaVa	1.12.2018	
Lehto	Juho	SSL merkki	Tunnustusmerkki	RiSu	3.11.2018	
Lehto	Matti	SSL merkki	Tunnustusmerkki	RiSu	3.11.2018	

<u>Sukunimi</u>	<u>Etunimi</u>	<u>Typpi</u>	<u>Nimi</u>	<u>Seura</u>	<u>Myönnetty</u>	<u>Ikm</u>
Leirimaa	Tatu	SSL merkki	Tunnustusmerkki	RaVa	1.12.2018	
Leirimaa	Timo	SSL merkki	Tunnustusmerkki	RaVa	1.12.2018	
Manninen	Voitto	SSL merkki	Tunnustusmerkki	RiSu	3.11.2018	
Matilainen	Eeva	SSL merkki	Tunnustusmerkki	RaVa	1.12.2018	
Munukka	Artu	SSL merkki	Tunnustusmerkki	RaVa	1.12.2018	
Mäkynen	Mari	SSL merkki	Tunnustusmerkki	SuJu	30.11.2018	
Nieminen	Verner	SSL merkki	Tunnustusmerkki	RaVa	1.12.2018	
Niskanen	Mikko	SSL merkki	Tunnustusmerkki	KyS	1.12.2018	
Nurminen	Hannu	SSL merkki	Tunnustusmerkki	Hiisi	10.11.2018	
Parnetti	Roy	SSL merkki	Tunnustusmerkki	KeU	6.10.2018	
Partio	Hannu	SSL merkki	Tunnustusmerkki	KeU	6.10.2018	
Paukkola	Jari	SSL merkki	Tunnustusmerkki	RiSu	3.11.2018	
Pekkala	Pekka	SSL merkki	Tunnustusmerkki	KeU	6.10.2018	
Perälä	Mia	SSL merkki	Tunnustusmerkki	KeU	6.10.2018	
Pirinen	Katri	SSL merkki	Tunnustusmerkki	KeU	6.10.2018	
Pirinen	Marko	SSL merkki	Tunnustusmerkki	KeU	6.10.2018	
Pitkänen	Heikki	SSL merkki	Tunnustusmerkki	RaVa	1.12.2018	
Rantala	Ilkka	SSL merkki	Tunnustusmerkki	RiSu	3.11.2018	
Rantala	Joonas	SSL merkki	Tunnustusmerkki	RiSu	3.11.2018	
Rantala	Katja	SSL merkki	Tunnustusmerkki	RiSu	3.11.2018	
Rautala	Heikki	SSL merkki	Tunnustusmerkki	RaVa	1.12.2018	
Riihinens	Hanna	SSL merkki	Tunnustusmerkki	KeU	6.10.2018	
Rintala	Markku	SSL merkki	Tunnustusmerkki		3.11.2018	
Rusanen	Antti	SSL merkki	Tunnustusmerkki	HauSi	6.10.2018	
Räisänen-Ojapalo	Minna	SSL merkki	Tunnustusmerkki	RiSu	3.11.2018	
Rönkkö	Eva	SSL merkki	Tunnustusmerkki	KeU	6.10.2018	
Salo	Tommi	SSL merkki	Tunnustusmerkki	RaVa	1.12.2018	
Seppälä	Jani	SSL merkki	Tunnustusmerkki	KeU	6.10.2018	
Siira	Taisto	SSL merkki	Tunnustusmerkki	ArtjA	1.12.2018	
Sorvari	Hanna	SSL merkki	Tunnustusmerkki	RiSu	3.11.2018	
Tervalan	Miska	SSL merkki	Tunnustusmerkki	RaVa	1.12.2018	
Tuomola	Jouni	SSL merkki	Tunnustusmerkki	RiSu	3.11.2018	
Vehola	Teija	SSL merkki	Tunnustusmerkki	RaVa	1.12.2018	

<u>Sukunimi</u>	<u>Etunimi</u>	<u>Typpi</u>	<u>Nimi</u>	<u>Seura</u>	<u>Myönnetty</u>	<u>Ikm</u>
Virsu	Antti	SSL merkki	Tunnustusmerkki	KeU	6.10.2018	
Ylä-Oijala	Pasi	SSL merkki	Tunnustusmerkki	KeU	6.10.2018	
Öhman	Jaana	SSL merkki	Tunnustusmerkki	RiSu	3.11.2018	70

6. TOTEUMA 31.12.2018

	Toteuma 01.01.-31.12.2018			Toteuma 01.01.-31.12.2017			Talousarvio 01.01.-31.12.2018		
SEURATOIMINTA	Tuotot	Kulut	Tulos	Tuotot	Kulut	Tulos	Tuotot	Kulut	Tulos
YHTEENSÄ	69 654	106 964	-37 310	56 545	83 601	-27 056	56 450	148 953	-92 503
HUIPPUSUUNNISTUS									
suunnistus	248 650	807 699	-559 049	228 710	718 291	-489 581	213 850	747 850	-534 000
hiilتوزیعیونیستوس	97 522	191 675	-94 153	62 000	160 925	-98 925	62 000	158 082	-96 082
pyöräsuunnistus	65 312	104 353	-39 041	93 965	127 585	-33 620	89 000	126 000	-37 000
tarkkuussuunnistus	11 601	20 814	-9 213	14 000	21 305	-7 305	14 000	22 000	-8 000
hallinto + barter	0	153 086	-153 086		115 952	-115 952		134 100	-134 100
YHTEENSÄ	423 085	1 277 627	-854 542	398 675	1 144 058	-745 383	378 850	1 188 032	-809 182
TAPAHTUMAT									
Kilpailutoiminta	4 762	24 881	-20 119	6 556	22 570	-16 014	4 200	28 550	-24 350
Karttatoiminta	0	184 928	-184 928	0	219 489	-219 489	200	219 829	-219 629
Irma (+kilp.lupa)	30 990	73 510	-42 520	31 190	55 653	-24 463	32 500	48 000	-15 500
Harrastesuunnistus	31 900	69 297	-37 397	77 949	120 649	-42 700	22 300	52 202	-29 902
YHTEENSÄ	67 652	352 616	-284 964	115 695	418 361	-302 666	59 200	348 581	-289 381
MARKKINOINTI JA VIESTITÄ									
markkinointi	0	44 111	-44 111	0	49 069	-49 069	17 500	48 480	-30 980
Viestintä	222 812	160 445	62 367	249 773	168 756	81 017	256 400	172 100	84 300
YHTEENSÄ	222 812	204 556	18 256	249 773	217 825	31 948	273 900	220 580	53 320
HALLINTO + JÄRJESTÖ									
henkilöstökulut	0	603 860	-603 860	0	568 300	-568 300	0	579 966	-579 966
kiinteät kulut	147	115 686	-115 539	0	117 591	-117 591	0	103 800	-103 800
poistot	0	72 449	-72 449	0	26 779	-26 779	0	71 000	-71 000
Kv. Toiminta	79 038	75 514	3 524	110 135	178 283	-68 148	52 000	58 288	-6 288
Järjestötoiminta	168	31 198	-31 030	15 275	54 528	-39 253	6 500	49 900	-43 400
Strategia / hankkeet	0	3 222	-3 222	0	8 243	-8 243		8 000	-8 000
YHTEENSÄ	79 353	901 929	-822 576	125 410	953 724	-828 314	58 500	870 954	-812 454
VARAINHANKINTA									
OKM, yleisavustukset	850 000	0	850 000	850 000	0	850 000	858 000	0	858 000
OKM, erityisavustukset	0	0	0	25 000	0	25 000	28 000	0	28 000
Olympiakomitea	81 400	0	81 400	79 500	0	79 500	115 000	0	115 000
kumppanitoiminta	305 465	38 779	266 686	253 892	20 403	233 489	285 500	21 100	264 400
lisenssit	249 673	1 217	248 456	260 816	17 826	242 990	264 000	19 300	244 700
kilpailumaksut	367 992	0	367 992	392 570	0	392 570	400 000	4 900	395 100
jäsenmaksut	39 720	0	39 720	34 560	0	34 560	38 000	0	38 000
Muut (Säätiö, emitag, ko	5 145	1 212	3 933	18 024	2 433	15 591	9 500	1 500	8 000
YHTEENSÄ	1 899 395	41 208	1 858 187	1 914 362	40 662	1 873 700	1 998 000	46 800	1 951 200
TULOS	2 761 951	2 884 900	-122 949	2 860 460	2 858 231	2 229	2 824 900	2 823 900	1 000

Viktoria Mag), 5) BUL 1.19.47 (Evangelina Dyaksova, Niya Georjeva, Yasna Petrova), 6) RUS 1.21.36 (Anna Klementjeva, Taischa Hohlova, Maria Toman), 7) LAT 1.23.30 (Elza Kuze, Aija Denija Trezina, Anna Emilja Suta), 8) FRA 1.25.11 (Lucie Lataste, Romane Lesquer, Tifenn Moulet), 9) SVK 1.26.34 (Dorota Smelikova, Luboslava Weissova, Sandra Ivanova), 10) UKR 1.33.31 (Fejja Tsivilska, Olga Hupalo, Anastasia Biljakova), 11) GER 1.37.45 (Lina Buchberger, Josephine Müller, Kayla Ritzenthaler), 12) DEN 1.39.44 (Elanor Henriksen, Eva Ornhaben Jörgensen, Siri Simonsen), 13) ESP 1.40.38 (Nerea Gonzalez, Lucia Misas Bernardino, Laura Fidalgo Casares), 14) LTU 1.42.14 (Gabriele Tirklikaite, Ugne Skucaite, Beatrice Karlonaita), 15) SLO 1.46.02 (Katja Babic, Tina Kern, Teja Tutar), 16) BEL 1.46.42 (Kato Keuppens, Laurence Defraigne, Gaelle Fronhoff), 17) PÖL 1.47.56 (Julia Krempinska, Agnieszka Lesnicka, Zuzanna Gielec), 18) EST 1.50.14 (Johanna Laanoja, Helena Maripuu, Anita Laanejoe), 19) ITA 1.50.19 (Giulia Rigoni, Debora Dalfollo, Annarita Scalzotto), 20) ROU 1.55.34 (Alexandra Roman, Judit Divin, Reka Raduly), 21) POR 2.06.21 (Ana Pacheco, Joana Catarino, Maria do Mar), 22) TUR 2.18.57 (Meliike Aydin, Gulce Celik, Bayzanur Kaplan), AUT dsq (Anna Groell, Sofia Calvet, Maya Kastner).

Tytöt 18: 1) SWE 1.23.48 (Erika Källvik Leufven, Tove Pettersson, Johanna Källvik), 2) NOR 1.23.50 (Ingrid Gylterud Kvåsgard, Aurora Gjolsjö, Marlin Haavengen), 3) FIN 1.25.36 (Venla Taulavuori, Siiri Silvennoinen, Ida Haapala), 4) CZE 1.26.23 (Klara Nechanicka, Katerina Grycova, Jana Peterova), 5) AUT 1.28.02 (Marie Maier, Elena Zeiner, Yvli Kastner), 6) SUI 1.28.34 (Katja Brütsch, Corina Hueni, Siana Senn), 7) HUN 1.30.28 (Dorottya Hajnal, Hanga Szuromi, Csilla Gardonyi), 8) RUS 1.31.09 (Aleksandra Lazareva, Irina Lazareva, Olesia Rjazanova), 9) POL 1.32.55 (Maja Garbaciak, Agnieszka Masurek, Adrianna Biederman), 10) UKR 1.32.56 (Julia Trohimtsuk, Alina Mironjuk, Polina Surkova), 11) FRA 1.34.45 (Cecile Caladry, Marine Dudoingnon, Perrine Toussaint), 12) ROU 1.38.23 (Adela Maria Galateanu, Timea Virag, Darja Galateanu), 13) GBR 1.38.27 (Tara Schwarze, Niamh Hunter, Eilidh Campbell), 14) BUL 1.42.19 (Maria Dermendzhieva, Simona Ivanova, Andreia Dyaksova), 15) ESP 1.45.27 (Ana Isabel Toledo Navarro, Kika Basaran van Ham, Ines Pozo Prada), 16) GER 1.51.19 (Meike Henneler, Charlotte Leonhardt, Luise Steinert), 17) LTU 1.53.00 (Judit Traubaite, Ugne Liegate, Viktorija Drazdaukaite), 18) BEL 2.02.33 (Marine Sillien, Laurine Herman, Émés De Smul), 19) EST 2.04.23 (Teele Telgma, Lorely Korvel, Siiri Talls), 20) SLO 2.07.24 (Zala Zavri, Nika Poljansek, Ana Pia Pogacar), 21) TUR 2.40.20 (Emine Icyer, Nur Gulnihal Cakir, Beyza Dilber), ITA dsq (Anna Pradel, Karin Sanna, Serena Raus), CRO dsq (Olga Jerkovic Peric, Ana Tisljar, Paula Pavlin), LAT dsq (Signe Sirma, Eliza Ozola, Agnija Caune).

Pyöräsuunnistus

Pyöräsuunnistuksen MM-kilpailut 7.–10.8. Itävalta

MM-yhteislähtö 7.8.

Miehet: 1) **Jussi Laurila FIN 1.20.46**, 2) Davide Machado POR 1.20.49, 3) Kevin Haselsberger AUT 1.20.50, 4) Anton Foliforov RUS 1.20.51, 5) Simon Braendli SUI 1.20.52, 6) Grigori Medvedev RUS 1.21.06, 7) Ruslan Gritsan RUS 1.23.16, 8) Lauri Malsroos EST 1.23.18, 8) **Pekka Niemi FIN 1.23.18**, 10) Jiri Hradil CZE 1.23.19, 11) Valeri Gluhov RUS 1.23.30, 12) Riccardo Rossetto ITA 1.23.31, 13) **Andre Haga FIN 1.23.38**, 14) Juri Balev RUS 1.23.40, 15) Baptiste Fuchs FRA 1.23.41, 16) Krystof Bogar CZE 1.24.15, 17) **Anders Blomster FIN 1.24.38**, 18) Angel Garcia Garcia ESP 1.25.09, 19) Andreas Waldmann AUT 1.26.19, 20) Marcus Jansson SWE 1.26.25, 21) Martin Sevcik CZE 1.26.30, 22) **Kare Kaskinen FIN 1.26.31**, 23) Yoann Garde FRA 1.26.55, 24) Linus Karlsson Mood SWE dsq, Oliver Friis DEN dsq, Kazushige Hatori JPN dsq, Blaz Marot SLO dsq, Edgars Krumins LAT dsq, Vojtech Stransky CZE dsq, Lauri Malsroos EST dsq, Rasmus Søgaard DEN dsq, Daniel Marques POR dnf, **Anders Blomster FIN dnf**, Martins Lasmanis LAT dnf, Florian Exler AUT dnf, Yoann Garde FRA dnf, Riccardo Rossetto ITA dnf.

Naiset: 1) Olga Shipilova Vinogradova RUS 1.08.55, 2) Martina Tichovska CZE 1.10.51, 3) Veronika Kubinova CZE 1.11.13, 4) Clare Dallimore GBR 1.14.10, 5) Anastasia Trifilenkova RUS 1.16.43, 6) **Mervi Pesu FIN 1.18.17**, 7) Ruska Saarela FIN 1.19.49, 8) Camilla Søgaard DEN 1.20.03, 9) **Marika Hara FIN 1.20.35**, 10) Anastasia Svir RUS 1.21.14, 11) Sonja Zinkl AUT 1.21.23, 12) Michaela Gigon AUT 1.21.29, 13) **Ingrid Stengård FIN 1.22.26**, 14) **Henna Saarinen FIN 1.22.30**, 15) Svetlana Poverina RUS 1.22.33, 16) Marina Reiner AUT 1.23.19, 17) **Antonia Haga FIN 1.23.29**, 18) Anke Darnowski GER 1.24.23, 19) Anna Fuzy HUN 1.24.28, 20) Cecilia Christoffersen DEN 1.26.01, 21) Lou Denain FRA 1.26.39, 22) Algirda Mickuviene LTU 1.26.42, 23) Ana Filipa Silva POR 1.27.10, 24) Sara Forsgren SWE 1.29.04, 25) Katerina Novakova CZE 1.29.31, 26) Nadezda Reifova CZE 1.30.49, 27) Olga Mihailova RUS 1.31.14, 28) Kristina Strizhak UKR 1.31.15, 29) Patricia Joana Babrauskaitė LTU 1.31.36, 30) Gaëlle Barlet FRA 1.32.06, 31) Monica Aguilera Viladomiu ESP 1.32.16, 32) Maria del Mar Delgado Gonzalez ESP 1.35.53, 33) Diana Salihova RUS 1.36.57, 34) Ana Varela ESP 1.44.52, 35) Linn Bylars SWE 1.47.22, 36) Naoko Kano JPN 1.50.43, 37) Rachel Furman USA 1.57.27, 38) Susan Grandjean USA 1.58.43, 39) Petja Balazic SLO 2.10.47, 40) Abra McNair USA 2.17.52, 41) Mihoko Mori JPN 2.23.00, 42) Natalia Blagonravova RUS 2.24.02, 43) Sarah Ginsbach USA 2.29.23, 44) Wing Man So HKG 3.17.39, Viktorija Michnovic LTU dnf, Nadia Larsson SWE dnf, Maja Rothweiler SUI dnf, Gabriele Andrasuniene LTU dnf.

MM-viesti 9.8.

Miehet: 1) RUS 1.48.29 (Anton Foliforov, Ruslan Gritsan, Grigori Medvedev), 2) SWE 1.48.38 (Linus Karlsson Mood, Marcus Jansson, Viktor Larsson), 3) CZE 1.48.59 (Jiri Hradil, Vojtech Ludvik, Krystof Bogar), 4) ITA 1.51.23 (Fabiano Bettega, Riccardo Rossetto, Luca Dallavalle), 5) AUT 1.51.25 (Kevin Haselsberger, Tobias Breitschaedel, Andreas Waldmann), 6) **FIN 1.52.59 (Andre Haga, Jussi Laurila, Pekka Niemi)**, 7) LTU 1.53.04 (Regimantas Kavalaiuskas, Sarunas Dmukauskas, Jonas Maiselis), 8) FRA 1.53.05 (Yoann Garde, Samson Deriaz, Baptiste Fuchs), 9) EST 1.59.06 (Marek Karm, Lauri Malsroos, Margus Hallik), 10) SWE 2.00.35 (Marcus Wadell, Sebastian Svärd, Hampus Larsson), 11) ESP 2.01.57 (Angel Garcia Garcia, David Toll Clos, Juan Francisco Marin Vargas), 12) UKR 2.05.42 (Artem Strizhak, Renat Hasanshin, Juri Rasko), 13) GER 2.06.44 (Mark Huster, Hendrik Hess, Denny Albert), 14) LAT 2.10.21 (Janis Lacis, Edgars Krumins, Martins Lasmanis), 15) AUS 2.17.33 (Ricky Thackray, Glen Charlton, Joel Young), 16) POR 2.20.16 (Daniel Marques, Paul Roothans, Ana Filipa Silva), 17) HKG 3.58.07 (Tung Cheng Yuk, Fung Edwin Cheung Kwok, Man So Wing), SUI dsq (Simon Braendli, Beat Okle, Maja Rothweiler), DEN dsq (Oliver Friis, Thomas Steinhil, Rasmus Søgaard), JPN dsq (Kazushige Hatori, Ryo Abe, Hiro Ayano), SLO dsq (Blaz Marot, Gregor Christoffersen DEN 1.28.51, 19) **Ruska Saarela FIN 1.30.54**, 20) Anna Fuzy HUN

